

NICHOLAI
DE LIRA
PRECEPTOR

XV
CE
794

(15)
E. 794.

recueil factia.

1° Nicholai De Lira.....

preceptorium

Double, même lettre, 384 ⁶⁴

2° De immortalitate anime

Kuyppelande.

3° Gerson. de passionibus anime.

4° auctoritates aristotelis, Seneca

Boetii. Platonis & X.*

* Double, même lettre dans
386.

Incipit prologus compendii auctoritatus philosophi. et quorundam aliorum pro usu introductionis thematum ipsorum predicatorum ad populum simul ac in artibus studere volentium.

Quam enim aristotelice tam ad populum predicanti quam in artibus studentibus non modicum sane fulgentioris cognitionis cuiuslibet scire prebeat robur atque falcimen. id in praetiarum promissis breuibusque sermonum introductionibus ad populum ac earundem sermonum suis certis in locis. membrisque orationibus relucens. eiusdem aristotelis in via naturali. fatur ut commentator super primo libro physicorum luminis mundi. cuius ortus primo carpit huius vite auras. anno quidam decimo menonem quidam artaxerxes decimi regis persarum. in straguma ciuitate tracie quae per macedoniam. fuit autem filius nichomati medicum fuisse quem et ab esculapio descendere. florere athenis annis trecentis et circa octoginta ante christi natiuitatem tempore alexandri magni decimi macedonum regis. Fiant autem themata in sermonem itentum introductiones modis sequentibus et pluribus aliis. Principio per maximam sententiam. verbi gratia. Sit thema illud. luce. xi. Beati qui audiunt verbum dei etc. Introducitur sic. dicit aristoteles primo de animalibus. Omne animal habens aures habet eas mobiles praefectiores. et hoc ratione nobilioris complexionis. nam ut dicitur ibidem. sicut aurum excellit omne metallum: sic homo omne animal cum sit homo animal rationale/mortale/discipline susceptibile/mansuetum natura. igitur cum talis sit. iugiter verba salutis intente attendat domino dicente Mathaei. xiii. Luce. viii. et Apocalypsi. i.

Prologus

cap. ii. et iii. Qui habet aures audiendi audiat.
In quibus vdis p̄tenditur virtus sensibilis sine
sensualis audiendi que? in aīalibus intellectual
et affectualis qui tm̄ in homibus. p̄s. xliii. Au-
di filia Ecce p̄mum et vide. confidēra. fm. et incli-
na aurem tuam / ppende terciū Et aug⁹. xii. li. cō-
fessionum. locutus es dñe voce forti ad aurē me-
am Qui igitur negligenter audit verbū dei tm̄
peccat ac si xp̄i corpus acceptum expueret in ter-
rā. i. q. i. Interrogo vos fratres et est text⁹ Aug⁹.
quē tm̄ cante lege Duius ē t̄ aures crescent in au-
res agminas. i. in eternam confessionem vt nar-
rat enid⁹ libro .viii. metamorphoseos a metha-
io est trans et morphosis id est mutatio. de mīda
negligente auscultatore symphonie inter phebd
id est solem. et pan id est deum rusticorum Dictū
est igitur. Beati qui audiunt verbum dei et cu-
stodiūt illud Itē sit thema nō veni vocare iustos
sed peccatores Mathei. ix. Luce. v. Introbuc sic
dicit Augustinus super iohānem Magis est iu-
stificare impium q̄ celum creare. subiungit cau-
sam. Celum ex terra transibunt. electorum autē
spiritalis iustificatio permanebit Idem in li-
bro de natura et gratie. non potest homo bene et
ordinate vivere nisi luce gratie diuinitus adiu-
uetur. Est enim gratia quasi quidam radius lu-
cis eterne quod qui perceperit ei non resistendo
illuminabitur. qui vō ei nē obicē poit in tenebris
extiorib⁹ pmanebit. Quā autē aduentus xp̄i in car-
nem fuit iustificare ip̄os Luce. xix. Venit fili⁹
hoīs q̄rere et saluum facere qđ perierat et primo
ad Thimot. i. xp̄s venit in hūc mūdū p̄tōres sal

uos facere. Aug⁹ in li. de v^obis dⁿⁱ. Tolle morbos
tolle vulnera nulla erit cā medicine. Ioez. xiii.
de tⁿⁱ. l.3 cui oīa equalit^r subiaccēt sanāde misie
n^{re}. ali⁹ fuerit mod⁹ possibil^r: s3 p^uenientior non
fuit q̄ xpm incarnari vthō et deus videri poss3
quē hō esset secutur⁹: Dicit ergo nō veni vocare
iustos sed peccatores Secūdo potest fieri intro
ductio per q̄ daz diuisionē vt si thema fuerit de
iudicio dic Quatuor requiruntur ad iudicium
dei Primum est tuba populum conuocans Se
cundum scriptura nephas declarās Terciū sen
tentia condemnans Quartum minister senten
tiam iudicis exequens Tercio fieri potest a sen
su p^otrario ipsius thematis Item q^orto si logistice
sic Quicūq; adheret deo bonitatis eius fontem
largissime experitur. s3 corpus subditum peccatū
deo non adheret cum sola caritas diuidat inter
filios dei z sathane. igit^r corpus subditū peccatis
fontem bonitatis dei non experitur. et sic p^oter
in omni modo et figura Multa alia hic adunci
possent de quibus ad p^ois est super sedēdū. Unū
t^o est menti tenendū q^o introductio sermonis
h3 se sicut exordia sine arēga ep^olaris. ideo sūmo
pere cauendū ne sit nimis lōga ita vt impediāt
executionem membrorum ipsius s^omonis alias
eēt viciosa. Et semper debet g^o aliter congruere
z coincidere cum materia thematis. vt sua vi q̄
si ad modum sete introducat materiam thema
tis preintētam. Et ad hoc per maxime valent d^o
cta ar^o. sapientumq; aliorum. igitur z cetera.

Finit prologus.

a. ii.

Tractatus. 3. Metaphysice

¶ Sequitur nunc auctores phil. i. amator sapiencie
Et primo primi libri metaphysice.

Omnēs hoīes naturalr scire desiderant
Sēsus vis⁹ mltas nob rex dñs demrāt
Solum hoīm gen⁹ artes rōe vinit
Expientia facit artē. in expientia vō casū
Act⁹ r opatiōes sūt circa singlaria qz medic⁹ nō
sanat hoīem in cōi. s3 socratē vel aliquē alium in
particulari. s3 et in aliis.
Expientia ē cognitio singulariū. ars vō vñū
Artifex est sapiētior expto. architector manuali
Signū sciētiē ē posse docere. artifice
Cōueniens ē quēlibz artificē inueniētē vltra pēs
sēsus extolli: nō solū ppter aliqū intentiōis vtilita
tē: s3 tanquā sapiētē ab aliis differentem
Sciētes qz scie ad vsū nō sūt. sapiētiores r hono
rabiliores sūt illis qz scie sūt ad vsū.
Sapiētia ē scia pmax r altissimā p causā
Sapiētē o3 scire oīa in vñ. r scire difficilima. et
hīe sciam certiorē. r scire reddē cās ipoz qz scit et
hīe sciam qz suborninet alias scias subuētes r
hīe sciam qz sui ipsi⁹ sit cā r nō alterius.
Sapiētiā nō ē ordinarī: s3 ordinare. i. sapiētis ē re
vñ soli docēt qz cās de singl⁹ docēt. gerez nō regi
Que maxie sūt vñia difficilima sūt ad cogscēdū
hoībuz qz a sensu sūt remotissima
Finis ē bonū vñū cuiusqz rei vñ ē optiz i oī nā
Scia. i. metaphisica nō ē scia pctica s3 spectatia
qz ppter nullū est: s3 ē solū ppter fugā ignorētiē.
Prop⁹ amirari nō hoīes r p⁹ ce pūt philosophari.
Philomites. i. fabulaz auditor aliqūlit ē phūs. qz
fabula ex miris r raris pstituitur.

Omni lacertote et atq. p. acq. d. vite necessario
inceperunt philosophari.

Qui dubitat, ammirat, ignorare videt.

Dólib' of q' snipfi⁹z nó alti⁹gī aelt porf.

poř.

Dūnānāṭa multiplē ācilla tā ex pte aīe q̄ cor

Scđ3 sinodē lol⁹ đ6 h3 hōrēt sapiā3. i. methaphi.

Diuinū nō inuidet. Multa mētū pōte

Nulla scia ē nobiliorz melior metaphica qz ipa ē

maxie dīn acū fit de deo ēt qz de⁹ maxie h3 eāvñ

alte necrîtores sînt hoib? oignior vo nulla

De? vř eē cā oīmz principium qđdam.

Eu vîndu-șu scire arbitrară cū primă căm scire

putam⁹ vñ cū cās ei⁹ cognoscimus.

Quatuor scē.s. matiat/foat/efficiēs/z final

In fūdāmēto na ēc. i. in mā pīa nīhīl ē dīstīctā.

Comētator: Măria pma nllă forăz h3 oio: nec

vřez nec particularē s3 recipit pziō forāz vřez me

diāte 1. ꝛcipit oēs alias fōas vsq; ad īdionalē

3d omētato: spēs nē fofa tm̃ f3 et qđ aggregatū

3d vñe n̄ h3 eē nñi f3 qđ ē i aia. ex matiaz fořa

¶ Sequit̃r anct̃es sc̃oi libri methaphi.

✓ Ecut se h3 ocul⁹ nocticozacie an lumen, sol

¶ Dieſe ſchabet noſter itellect^{us} ad ma

nifestissima nače ad ocdz ad sbñas sepa-

tas et ad naturas rebus subtilium.

Nō solū his dicē grās iustū est quoz opionib⁹ ali

da comunicam: se o etiã his q' superficialiter enũ-

ciarūt qz pietiā pferūt aliqd. habitum enī nr̄m

preexercitati sūt.

Docendo phiam sciam vitatis recte se h3.

Finis sciē speculative vitas ē . p̄ctice v̄o opus

Uterine infundibulum fine causa.

Quicquid est cā aliorū ut tale illud est maxie tale:

g.iii.

Auto. ii. Metaphice.

ut ignis qui ē maxie tale. ut ignis ē causa caloris
aliis. idco ipse maxime est talis.

Illud qđ ē cā qre alia sūt vera illud est verissimū

Unūqđq; sicut se h3 ad ētitatē sic se h3 ad vītātē

In nullo gñe cāz puenit ire in infinitū s3 semp ē

devenire ad aliqđ qđ ē p̄mū in illo gñe. vñ pueit

devenire ad p̄mū finē p̄mā matiāz p̄mā formāz

Primum est semper causa posterioris.

Generatio vnus est corruptio alterius:

Generatio est medium inter esse et non esse:

Dupl'r dī aliqd fieri ex aliis. vel qā ex puero fit

vir. ex auro dies. Vel sic ex aere fit aqua: vni

uersaliter ex incompleto completum.

Impossibile est p̄ncipium sempiternum ex quo fit

generatio corrumpti scilcet materiam primam

Qui infinitum agunt naturam boni auferunt

latenter ex quo habet q; finis: bonū cōuertunt.

Nullū agēs naturale sine intellectuāle ab intētio

ne finis absoluit. Infinitum non est scibile.

Quicqd intellectus intelligit ipm prius sciuit.

In omni eo qđ mouet necesse ē intelligi matiā.

Tūc scire putam⁹ rem cū cās eius cognoscimus.

Auditiones ptingūt fm p̄suetudines mentium

Sicut consueuimus ita dignamur loqui:

Consuetum semper notius est

Quātā vim hēant q; p̄sueti sunt leges ostendūt

In quibusdam fabularia puerilis magis valēt

propter veritatem conseruandam.

Absurdum est simul hēre sciāmz modum sciendi

¶ Cōmētator. Cōprehēsiō veritatis nō ē i possi-

bilis in multis rebus. et hoc iō est quia nos habe-

mus desiderium naturale ad sciendū veritatez.

Nihil est ociosū in natura. Principia se hnt

in scientia sicut ianua in domo quam nullus ignorat & aristoteles nostrum intellectum assimilatur in intelligendo substantias separatas oculo vesperilionis non tamen in hoc impossibilitatem demonstrat sed difficultatem

Nullus per se potest inuenire scientias speculativas et practicas in maiori parte. quia non complentur nisi per inuamentum prioris ad subsequenter et si prior non fuisset subsequens non esset

Prima causa est magis digna in esse et veritate quam alia omnia. quia omnia entia acquirunt veritatem et esse a prima causa
Qui destruit finem destruit omne bonum et nihil precipit
Consuetudo audiendi appologos et fabulas magnus est impedimentus in cognitione veritatis

Analogue est quedam utilis via in omnibus scientiis et est modus sciendi in unaquaque scientia

Sequitur autorita.iii. libri metha. aristotelis

Dubitator solutio est veritatis inquisitio
Ignorantis non est solvere. i. determinare
Veritatem querentes sine dubitatione similes sunt ignorantibus quo ire oporteat

In immouentibus nec est mouens neque finis

Finis et bonum idem sunt

Magis dicimus illum scire ratione qui scit affirmative quam qui scit negative

Unius rei est una definitio

Ens et unum non sunt genera. Dicitur non sunt extrinsecus genera

Non potest poni domus per hanc vel istam domum vel partem

Unum numero et singulare non dicuntur. singularē

Dei theologi qui antiquitus fecerunt deos. faciebant

principia entium et dixerunt prima esse principia

imortalia qui gustauerunt nectar et manna. illa vero

mortalia qui non gustauerunt. sed tamen hoc non est verum

Aucto. iiii. Metaphice

Eterna non indigent cibo.

Corruptibiliūz icorruptibiliū n̄ sūt eaδ p̄ncipia

Impossibile est aliqd fieri ex nō ente

Cōmētator. Qui nescit qd̄ q̄rit nescit qd̄ inuenit
Finis est melior oib⁹ causis.

Idē nūor singulare. idē sūt cū particulari.

Sequūt auctorita. q̄ti libri methaphi

Prima phi. i. methaphisica p̄siderat ens
z passionēz p̄ncipia entis s̄m qd̄ ens

Ens s̄z qd̄ ē ens dī mūltis modis nō ē quo
te s̄z s̄m attributionē cū in vñd. i. analogice

Idē est p̄mū ens a quo oīa depēdent

Ens z vñum conuertuntur.

Idē est homo z vnus hō

Eadē sūt quorū gñatioz corruptio ē eaδ. vñ q̄ eaδ
gñatio ē gñatiō z corrupciō

Einsoem scie est opposita p̄siderare. hoc ē oppo
sitiōz eadē est disciplina.

Negatioz p̄natio d̄rnt. q̄ negatio ē alie⁹ s̄p̄l̄r re
motio s̄z p̄natio est remotio alicui⁹ in subiecto
ap̄to nato ad illud.

Circa id̄ gen⁹ vñat methaphisic⁹ z sophista.

Primū p̄ncipiū in aliq̄ scia notissimū ēē d̄z in ea
nō p̄ditionale nec demonstratū

P̄ia dignitas ē de q̄lz affirmatio vñ negatio alias
de quolz ēē vñ nō ēē de nullo simul.

Qui negat loq̄lā ponit loquelam.

Qui nō vñū intelligit nihil intelligit.

Qui nō vñū significat nihil significat

Nō oē qd̄ vñ vñz z apparz vñz est vñz

Necessariū nō p̄t se aliē h̄re.

Motus naturalis p̄us est moto

Accēs n̄ ē accēs nisi inquatū ambo 3⁹ accidunt.

Unum creatum refert ad unum

Contradictio est oppositio cōtra se nō ē medium.

Cōmētator. Ens nec ē uniuocū nec equocū s; ē nōmē signis plā vni attributa. 2 ē mediū int̄ vni nocū 2 equocū. i. analogū. Quia q̄ attributū vni vlt̄ attributū alicui fini vt oīa sana sano qđ ēi aīalī vlt̄ vni agētī vt oīa medicinalia ad artē medicīe vlt̄ subiecto vt puta sibi idē vult arj.

Exercitiū dicit̄ sanum eo qđ p̄seruat sanitatem.

Una scia nō ē tm̄ vni⁹ vniuoci s; ē t̄m vni⁹ ana-

huicēna isēnit sciam suā cū lege. logi.

Anicēna putauit idē ē vndā qđ p̄utit cū ē t̄m p̄nci p̄iū nūi qđ nō ē verū qz dr̄nt multum

Res nō ē ens vlt̄ vna p̄ dispōnē sibi additā sed est ens 2 vna p̄ suam essentiam.

Sophista itē dicit se videri p. 2 nō ē vt acq̄rat gl̄az vlt̄ aliq̄ grām hūanā s; p. tm̄ intendit scire vītātē

Qui negat p̄mā p̄ncipiū scz qđ duo p̄tradietoria nō stāt siml̄ i possibile ē ip̄m philosophari.

Rō quā significat nomē est diffinitio hē verum in sp̄ebus s; nō in indiuiduis.

C Sequūt̄ aucto. v. libri methaphi.

Quot modis dr̄ p̄ncipiū quot modis dr̄ cā. qđ oēs ē sūt p̄ncipia s; nō ecōnverso.

P̄ncipiū p̄mū idē sūt qz oēs p̄ncipiū ē p̄mū.

Quatuor sūt cē scz mat̄ial/for̄al/efficiēs/2 final̄

Aliq̄ sibi inicē p̄nt cē cē vt exercitiū ē causa sanitatis 2 econverso

Idē se aliē h̄ns ē cā oppositorū sicut gubnator na uis p̄ suā p̄ntiam ē cā salū nautis s; p̄ suā absen tiā est cā periclitatiōis eiusdē.

Finis est optimum rei

Cause s̄m actū 2 effectus siml̄ sūt.

Auto: v. Metaphice

Causa et effectus debent esse proportionata
Materia omnium liquefactibilium est aqua
Necessarium vno modo dici sine quo res non potest
esse ut animal non potest esse sine cibo vel vinere. Se-
cundo modo sine quo non potest bene esse ut vinere sine
vestimentis. Tercio modo idem est quod violenter. et sic dici-
tur ista res necessario precipitur ex nani. i. violenter
Quarto modo dici necessario quod non potest aliter se habere
Continuum est cuius motus est unus
Eadem sunt quod materia est una. eadem species sunt quod for-
ma est una Ens est duplex. scilicet per se et per accidentia Ens per se
est quod sit. x. puncta vno modo. alio modo sit veritate vni⁹ quod
Ens per accidentia est quod vnum accidentia dicitur de alio ut albus est
musicus per accidentia de subiecto. ut homo est albus vel subiectum
de accidente ut albus est homo vel musicus est homo
Extrema relatio species sunt diuisa vel re vel ratioe
Unum in substantia facit idem
Unum in quantitate facit eque. vnum in qualitate facit simile
Prins est quod principio est propinquius.
Potentia actiua et passiva ad invicem se respiciunt:
vnum quod ponit actiua corripit ponit passive et conuer-
so. quantum est quod est diuisibile in partes. quarum
vnaquaque est hoc aliquo in actu.
Commentator. Perfectum est extra quod nihil est. et est
duplex. scilicet perfectum simpliciter extra quod nihil est simpliciter
et hoc est quod dicit commentator quod illa est dispositio per principia
in quo sunt perfectiones et nobilitates omnium entium
nobiliori modo quam sunt in seipsis. sed perfectum in genere
est extra quod nihil est alicuius determinati generis.
Mors metaphorice dicitur finis.
Quoties dicitur principium toties dicitur terminus et adhuc am-
pli⁹ quod quod est principium est terminus iudicialis et non conuerso
Omne attingens suum finem est perfectum

Quedā relatiua dicuntur eē natura quorū eē ē
ad aliud essentialiter comparatum

¶ Sequuntē auctoritates vi. libri methaphisice

Methaphisica considerat causas et principia
entium inquantum entia

Quia et etia rei nō pnt cogsci nisi p demonstrationē

Nlla ars pticulari pbat suū socrū eē s3 suppoit ip3

Dis scia ē actia factia theoricā l' speculatia eē

Tres sunt partes phie speculatiue scilicet natura

ralis/mathematica/et diuina .i. methaphisica.

Naturalis considerat res cōiunctas motui et ma

terie secundum esse sed sepatas scdm rationem.

Mathematica vō pferat res sepatas a matia

et motu s3m eē et rationem. Idem vult pmentator

Theorice scie id est speculatie alius scie sūt dele

ctabiliores et methaphisica theoricis.

De ente per accidens non est speculatio.

Entia qdā sūt semper qdā vt frequēt qdā raro et

pma sūt entia s3m accēs vt casualia et fortuita ex

quo habet q non omnia eneniunt ex necessitate

Bonū et malū sūt in reb3 sed verū et falsum in aia

Entia qdā est per se et quoddam per accidēs

Ena per se aliud ē in aia aliud ex aia et didit

in x. pnta sc3 s3am/qtitatē/qilitatē et sic de aliis

¶ Cōmētator Naturalia sūt in quorū definitiōe

enā recipit i natura diuina in qdā definitiōe recipit

de3 voluntaria i quorū definitiōe recipit volūtas

Et oēs scie sūt nobiles tñ scia dei et ei3 subiectū

est nobilissimum subiectum aliarum scientiarū

subalternatarū methaphisice.

Res immobiles diuine sunt cause rerū diuina

rum mobilium id est corporum celestium

Quia pōt est accēte natura tempore et definitiōe

Aucto. vii. Metaphice

Sequor auētes vii. libri methaphi.

Accidētia non sūt entia: s3 qđ entia

A Materia pma nec est quid nec est quātū
nec quale. nec aliquid aliorum quib⁹ ens
est determinatum.

Disciplina fit in oib⁹ p magis nobis nota

Diffinitio ē pmo indicās qđ ē eē rei p essentialia

Diffinitio accētū fit p additamētum sc3 sūe.

Un accēs diffi ē p aliqđ extraneus a sua natura
sc3 per substantiam:

Cōpositor nō ē definitio s3 simpliciū tminorū

In entib⁹ p se idem ē qđditas z hñs qđditatem.

De accēs pcretū duo signat sc3 forāz accētālē et

sbēz ei⁹ sic albū signat albedinē z sbēz albedinis

Oia qđ sūt: vñ fiūt a natā: vñ ab arte: vñ a casu.

Materia ē ex q res pte esse z nō eē.

Ex sanitate in aia fit sanitas in natura.

Materia nō fit forma s3 totū cōpositum

Pticulare nō gñat nisi pticulare: s3 vñ nec gñat
nec generatur.

Alia nō sūt sepata a singularib⁹ p m eē vt voluit

plo: s3 sūt in eis s3 eē. qz pñt de eis p dicationē esse

tializ directa vt dicēdo: hoc est homo.

Dis p dicatione fit a forma.

Qēs partes definitiōis sunt forme.

Natā hūana nō ē nisi i hñs carnib⁹ z i hñs ossib⁹

Bñansz gñatū pueniūt in spē z sūt vninoca.

Spma fac ad gñatiōez sic artifex ad artificialia

Diffinitio est sermo hñs partes.

Nihil ptingit vno noie tm diffiniri

Singulariū nec ē scia neq diffinitio. qz qñ rece-

vūt a sēsu tūc nō ē certū aut manifestū vtrū sint

Materia p m se est ignota

vñ nō sint

Nihil aliud dicitur esse in definitione nisi genus et propria

Diffinitio est una propter ultimam deferentiam

Ex duobus et tribus in actu non fit tertium in natura

Actus separat et distinguit

Forma est causa essendi in rebus

Unde forma dat esse rei

Commentator

Individuum sibi est prius individuis accidentium

Subiectum dualiter et demonstratio non est una nisi per se

Sicut extra materiam non cognoscuntur due forme

sic nec in anima

Impossibile est ut due forme separe a materia trans-

mutent materiam immediate quia nihil transmu-

tat materiam nisi corpus.

Ea multitudo generabilium ab uno generante est

multiplicatio materiarum in quas agens agit

Proprium est sibi in omnia alia preterea ut anima sonum generat

sit alia sibi sibi filia. sed non est necessarium ut anima qualita-

tem generatam sit alia qualitas agens. sed bene est aliquid anima quod

litate ut est potentia qualitas scilicet materia.

Materia non cognoscitur per se sed per formam

Qui nescit rem nullum nomen ei imponit siue dat quod

nullum aliquid nomen dat ei quod nescit. Unde habemus quod re-

bis nobis non nota imponimus. Forma non est elementum nec

elementatum sed est substantia addita elemento ut dicitur anima

Sequitur ancto. viii. methaphisice.

Omnes sibi sensibiles materiam habent.

Triplex est substantia scilicet forma materia et compositum

Substantia. i. forma substantialis dat esse.

Diffinitiones essentielles quod datur per se et tamen quod per ma-

teriam tamen quod per utrumque et prime sunt diffinitiones perfecte

In se patet a materia id est est quid sit et quod sita-

tem habens: sed in aliis non sunt id est sed differunt.

Diffinitiones et forme rerum comparantur numero quia sic in numero

Auto. viii. Metaphice

addita unitate. vel ablata non manet eadē spēs
nūi: s3 alia: alia sic ablata vel addita aliq diffi-
nitione vel forā nō manēt eadē spēs s3 variātur
Itē sicut nūa nō suscipit magis: min⁹ sic nec dif-
finitioes vel forme magis vel minus suscipiunt
Et oīm sit vna mā. pma tñ cuiusqz ē matia. ppa:
Si agēs fuit diuisūz matia diuisa scm est diuisuz:
Forā sūt qdā natālia q nō hnt matia vel si hnt
nō hnt talē qle gñabilia z corruptibilia: s3 solam
hnt matiam mobilē fm locum

C Dicēt pmetator q p h dāt itelligi corpa cele-
stia i qbz nō ē matia c⁹ eē i poña ad corruptiōz:
s3 matia eoz ē aliqd exns in actu sc3 corp⁹ iō dig-
ni⁹ h3 nomē sbēm q matia Nō oīm ē matia s3 so-
lū qz ē gñatior trāsmptio adiuticē: z qcuqz sūt in
trāsmutabilia hoz nō est matia:

Cā unitat diffinitiois est q vna ps e⁹ vt matia
z alia vt forā: s3 cā unitat mēz forē nō ē alia nisi
q vñ eoz ē in poña. aliō vō i actu. vñ nlla ē alia
cā unitat eoz nisi motor q extrahit matiam de
potentia in actum.

C Lōmentator
Forma fm diffinitionē ē a matia sepata s3 nō h3
eē: qz i possibile est formā se pari a matia fm esse:
Eētia matie ē mediū it eē i actu z nō eē i actu.
Forma dat esse rei.

Corpa celestia nō hnt matia in poña ad corp⁹ s3
ei⁹ matia ē aliqd exns in actu sc3 corp⁹ iō digni⁹
h3 nomē subiectum q matia.

Sic trāsmutatio facit scire matia. sic opatio forāz
Extrahit alicui⁹ de poña ad actum nō largit ei mul-
titudinē s3 perfectionem.

C Sequit auctori. ix. libri methaphi.

Duplex est potia scz actiua et passiva.
 Potia actiua est principiu transmutandi aliud
 in quantum aliud
 Potentia passiva est principiu transmutandi ab
 altero in quantum ab altero.
 Nihil agit in seipso. Nihil patit a seipso.
 Potia rationalis vs ad opposita. irrationalis vero ad vnu tantum.
 Eadem est scia contrariorum.
 Nihil fit quod impossibile est fieri.
 Actus simpliciter precedit potiam in vno autem vniu-
 duo potia precedit actum.
 Duplex est actio quod est transiens in materiam et est ut edi-
 ficatio illa dicitur factio vel operatio factiua quod est
 immanens siue intra manens in operante est visio vel
 intellectio et illa dicitur actio actiua.
 Semper in prius est corruptibili
 Non est timendum quod celum stet. i. a motu quiescat
 Materia cuius est in potia est causa fatigationis
 In bonis est actus melior potia. In malis vero est potia
 melior actu quod potius est actu sanum esse est melius quam posse
 fieri sanum sed posse fieri est firmius melius est quam actu esse
 In eternis non est malum neque corruptio neque infirmitas.
 Malum semper sequitur pena. peccatum.
 Quod quod cognoscitur cognoscitur secundum quod est in actu.
 Circa etiam verum in actu. i. circa substantias separatas non fit de-
 ceptio sed ignorantia non tamen talis ignorantia sic est cecitas.
 Consummator. Qui tollit a rebus suis proprias operatio-
 nes non habet cerebrum aptum naturam ad omne bonum quia tollit
 ab eis eorum proprias essentias.
 Nihil agit actionem aliquam ad quam non habet potiam
 O dii deorum quia opifex ego sum natura vestra corru-
 ptibilis est mea autem voluntate incorruptibilis.
 Sequuntur aucto. x. libri methaphi.

Aucto. x. methaphisice.

In vnoquoque genere est dare aliquod primum et
minimum quod sit metrum et mensura omnium illorum quod
sunt in illo genere

Mensura prima dicitur quantitas per quantitate prout dicitur a-

Mensura omogenea. id est eiusdem generis dicitur esse suo mensura

Numerus est unitatum pluralitas.

Contraria sunt quod sub eodem genere posita sunt et maxime a se

invenire distat et eisdem susceptibili vicissim insunt et

mutuo se expellunt. Privatio habet rationem sicut radi-

ces contrariorum. Unum tamen vni est contrarium.

Nunc est multitudo unitate mensurata.

Media sunt in eodem genere cum extremis

Materia negationis omnium id est materia cognoscitur per privatio-

ne formam. Vir et femina non dantur specie sed sunt vnde in specie animalium

Masculinum et femininum sunt duae sexus animalium.

Contrarietas secundum formam facit diversitatem specificam

sed contrarietas secundum materiam non facit diversitatem specifi-

cam sed naturalem.

Corruptibile et incorruptibile plures dantur specie quam genere.

Beatus potest inesse et non inesse

Cometator dicitur. Mensura cuiuslibet rei est sui generis

Primum in genere sive est primum motor quod est actus prout in philosophia

Secundum aucto. xi. libri methaphisice.

Omne sub sensibile est mutabile.

Quaecumque transmutantur habent materiam.

Generatio est ex ente in potentia

Tria sunt principia naturalium. scilicet materia/forma et privatio

Materia non fit nec forma neque privatio sed totum compositum

Triplex est substantia scilicet materia forma et compositum

Nulla forma est materia sua: sed diversorum diversae

sunt principia.

Motus celi est eternus.

Primus motor est actus sine omni potentia: substantia sine omni

accite simplex sū oī ppositoꝝ ē imobilis i passibilis
 Prim⁹ motor mouz sic aiatur desideratū. tñ⁹

Et pmo pncipio dependet celūz tota natura.

Speculatio ē optiz delcābilissimū.

Deū dici⁹ eē sēpitnūz optiz Actio intellect⁹ ē vita

Prim⁹ motor nullā hz magnitudinē corpālē

Impossibile ē eē i magitudine fita; poñaz i finitā

Stellarū natura est eterna.

Impossibile ē eē aliq̃s svas sepatas n̄ mouētes.

Sequūť aucto. xii. methaphi.

V Num tm̄ est celumz nō plures

Prim⁹ pncipiū extra se nihil intelligit

In sepatā a matia idē est intelligēs ⁊ intellectus

Bonū vniūsi p̄sistit in ordine. qz oīa hnt ordinez

Etiā bonū vniūsi p̄sistit in p⁹ pñ⁹ ¶ 13 nō eodē⁹

ad qd oīa ordināt. Entia nolūt male disponi

nec ē bonū p̄litas pncipatum si t̄ g vñ⁹ pnceps.

¶ Cōmētator. Apud ar. ip̄a vñia sūt collocā a pti

cularib⁹ ab intellectu q̄ p̄cipit in ē ea silitudinē

⁊ facit ex eis vnā intentionē.

Nā nihil facit nisi rememorata a caus⁹ supiorib⁹

Op⁹ nate ē op⁹ itelligētie q̄ sūt dōz itelligentie

Quicqd est in matia pma poña passiva in pmo

motore est potentia actiua.

Quicqd est accñtale creatur̄ effētiale ē creatori

Corpa celestia sūt aiataz nō hnt alias vtutes aie

nisi intellectūz voluntatem.

In sepatā a matia idem est finis et efficiens.

Nō ē idē qd de pmo pncipio itelligit motor facti

cū eo qd itelligit de ip̄o motor pmi mobilis

Ultia p̄spitas hoīs est p transformationē ei⁹ si

ne p̄tinationē cū intellectu sepatō.

In sepatā a mā idē est disponēs ⁊ dispositus

b. i.

Aucto. pmi phisicorū

Dis ti⁹ pcret⁹ duo signat. s. formā z sbcm illi⁹ fore
Scia dei causat res : s. nra scia cāta est a rebns.
Optia dispō intelligētiaz pstitit i monēdo. vñ si
eēt aliq̄ intelligētia nō monēs illa eēt frustra

Auctoritates pmi libri phisicorum.

Sciat intelligere ptingit circa oēs scias. q̄p
pncipia sūt cāz elemēta ex eorū cognitione:
Tūc vñq̄q̄ arbitram^r scire cū cāz z pncipia ei⁹
cognoscimus vsq̄ ad elementa.

Innata est nob^{is} via cognoscēdi a piorib⁹ ad ppa.

Totum secundum sensum nocius est

Pueri pō appellāt oēs viros prēs. et omnes mu-
lieres mres postea detmināt vnūquodq̄ horum

Cōtra negatē pncipia nō ē disputādū. Uno icō
nemēti dato p̄a ptingūt. Qd̄ nā ē nlli accidit.

Rō finitiz i finiti soli q̄titati pgruit.

Cōtinuū ē diuisibile vsq̄ ad infinitum.

Quēcūq̄ vni z eidē sūt eadē inf se sunt eadem.

Indiuisibile neq̄ finitum neq̄ infinitum est

Principiū dī dupl^r scz temporis z magnitudinis

Qd̄ ē nulli accidit. et sbcz.

Dis fōa accūtal i pcreto duo significat. s. formā

Scdm oēs phōs ex nihilo nihil fit:

Tria sūt pncipia nā ē scz matia fōa z pūatio.

Ex infinitis fm speciem nihil ptingit scire.

Subiectum est prius predicato.

Principia non fiunt ex aliis. neq̄ ex alterutris:

sed ex his fiunt omnia alia.

Principia semper oportet manere.

Infinitū fm q̄ hmoi semper est ignotum.

Intellect⁹ q̄ qrit accūs a subiecto sepato ē van⁹

et impossibilia querens.

In diuisiōe carnis ptingit deuenire ad mīmā car-

ne qd si vlt didit nō manz ead spēs caris sicut ē i a
 liis r b⁹ nālib⁹ vñ i natūalib⁹ ē dāe maximū z mī
 Qd corp⁹ fitū p depōez alic⁹ fiti tād p sūit mū
 Meli⁹ ē ponē pncipia fita q̄ ifita ex q̄ habet qd
 pctm ē fieri p plura quod potest fieri p pauciora
 Ute s3 itellcūz notū ē q̄ pticulaē s3 sēti vñ pī ē
 dū vlt dū itellr pticulē dā sētī. Nil sibi pī ē pūid
 Matia nō gnosct nisi p analogiā. i. p p pōem
 Matia cū forā ē cā oīm r p q̄ sūt sic ad forā
 mat. i. sūna composita est causa omnīū accētinz
 Forma est diuinū quod dāz optimū et appetibile
 Matia appetit formā sicut seia vix z tpe bonū.
 Priuatio q̄ ē i matia mltotiē amachiat ad male
 Nihil appetit illū qd in se habet ficiūm

Nihil appetit illud quod sibi est contrarium

Omnis resolutio stat ad materiam primāz

Matia sū se ē ex qua fit aliū p se et nō per accēs

Commentator in prologo huius libri

Ultia pfectio hoīs ē vt sit pfect⁹ p scias specula-
 tias z hoc ē sibi vltima felicitas et vita perfecta
 Phūs vī sapiēs ē l vtnos⁹ natūalit s3 oēs sēs⁹ vtu-
 tū moraliū q̄ sūt iusticia. castitas libelitas z filia
 Lib phicorū ē pncipiū z radix totū phie natūalis
 Nomen auctoris huius libri est aristoteles fili⁹
 nichometi/vel anthomaci sapientissimus greco-
 rum qui scientias inuenit z compleuit ¶ Inue-
 nit quia quicquid scriptum est ab antiquis in sci-
 entia non est dignissimum quod sit pars scien-
 tie vel principium. ¶ Cōpleuit. quia nullus eo-
 rum qui secuti sunt eum vsq ad illud tempus q̄
 ē mille z quīgētoz ānoz addidit aliqd. nec inuit
 i dicte⁹ errore alic⁹ q̄ titad. z tūz vtnutē i vnico i
 vīdo esse miraculosum est z extraneum. et quia
 bii.

Auto. ii. phisicor.

hec dispō in vno hoīe fuit. iō vici digni⁹ est vni
nus potius quam humanus

Sciētia⁹ quedā ē perfecta et ē illa que fit p can
sā. qdā est ī pfecta. z illa est q fit ī cā. sicut expo
nit alexāder ar. p pncipia itelligit cās efficiētes
Per causas itelligit causas finales

Et per elementa itelligit materiam et formam
Totum nihil aliud est nisi oēs ptes simul iūpte

In spermatez pma gnatōe hoīs nō cessāt ptes sp
matē corrūpi z fieri ptes hoīs. donec forā hūana
sit ppletaz h vep est si forā recipit ptiopatōem
si at nō illō nccitate accidit ī accntib⁹ ppiis forē

Trāmutatō accntē z sbalis pneiūt ī h q / gñate.
sūt mutatio rez de vna dispōe ī aliā. s3 vñt quia
trāmutatō sbal trāsumtat nomē z diffitōez rei
accidētalis vero tantum nomen trāsumtat

Materia prima nullā in se h3 formas s3 est in po
tentia ad recipiendū omnes formas

Materia nō ē sua potētia. qz potētia ē ī gñe rela
tōsuetudo ē altera natura / tōis mā ī gñe sbe.

Materia prima non potest sevari ab omni forā
Sequuntur autorita. ii. libri phis. aristotelis

Natura est pncipiūz causa motus z quies in
quo est primo per se et non per accidens

Omne ens artificiale mouet ab extrinseco
Ecce nat⁹ n pōt disputare de colorib⁹ q tū ad rē. s3

Tota sba artificialiū ē eoz matia. / q tū ad nomē
Forā z matia n sūt s3 rēsepata s3 s3 nomē z rōnē

Forā dr natura. matia dr natura. s3 forā dr ma
gis natura q matia. qz vnūqđq nō magis dr fm

id quod est ī potentia. q scōz id quod est in actu
Subiectum et eius propria passio sunt eius

dem considerationis.

Abstrahentium non est mendacium:
 Naturalia diffiunt cū motu a materia sēibili
 Matiaz forma sunt eiusdem considerationis
 Ars imitat naturā i q̄ tñz p̄t. Forā ē finis matie
 Finis nē solū rei ultimū s̄ etia ultimū z optimū
 Nos sumus quodammodo finis omnium
 Nos vtimur ōnibus que sunt tanq̄ propter nos
 Homo generat hominem et sol
 Matia pporcionata fore ē de p̄sideratōe nat̄lis
 Quatuor sūt cāezē. Aliq̄ sibi iuicē p̄t esse cause
 Idem aliter se habens est causa oppositorum
 Eadem causa est causa contrariorum
 Cui p̄ntia ē cā salut̄. e⁹ absētia ē cā p̄clitatiois z
 Causaz effect⁹ simul sūt z nō sūt / mortis
 Causa et effectus debent esse pporcionata
 In celestibus nihil videmus fieri a casu
 Cause p se sūt finite. s̄ cāe p accidēs sūt infinite
 Infinita vni accidunt. Fortia ē cā s̄z acci
 dēs i his q̄ fiūt a pposito s̄z finē. Bōa fortia ē qñ
 aliq̄ boni accidit. mala at qñ aliq̄ mali accidit
 Infortuniū est quando aliq̄ magnū bonū eueit
 Qui par discit apud itellectū quasi nihil discit
 Fortia nō ē nisi i agētib⁹ a pposito. s̄ casus bene
 est in animalibus z rebus agētibus a pposito vñ
 de dicit q̄ equus venit ad stabulū a casu et ibi sal
 uat⁹ est a lupo et tripes a casu cecidit. et ibi stetit
 Frustrū vñ ē illd qd ē ordiatū ad aliquē fiē. z il
 dē p accidēs reducīt ad aliq̄ p se. lō n̄ icludit
 Illud quod est p se est pri⁹ eo qd est per accidēs
 Foraz effect⁹ finis z efficiēs sepe coicidūt. Ma
 tia vñz efficiēs nūq̄ coicidūt similr māz finis
 Entia non mota āpli⁹ nō sūt phisice p̄sideratōis
 Que sūt mota et mota illa sūt p̄siderōis nat̄l
 b.iii

Auto.iii.phisicoꝝ

Natura agit propter finem

Finis ponit necessitatē his que sunt ad finem

Finis i opabilib⁹ ē sicut pncipiū i speculabilib⁹

Comentator

Forme accidentales dicūt ipse
forme artificiales in substantiis materialib⁹

Alia hūana ē media i foras natlesz abstractas

Qui dicit nāz n agē ppter finē tollit sollicitudiez

Sequūt auto.iii.phi.ar] E dei ēca illa i inferiora

Ignorato motu: necesse ē ignorare naturā

Omnis motus fit in tempore et in loco

Tot sunt species mot⁹ quot sūt spēs entis

In quolibet reperitur actus et potentia

Motus est act⁹ entis i potētia scdm qd i potētia

Omne monēs naturale in mouendo mouetur

Actioz passio sūt vni⁹ mot⁹ z i passo sic i subiecto

Quodcumq; fit necesse est accipere finem

In perpetuis non differunt esse et posse

Nullū corp⁹ ē actu i finitū. Infitū s3 qd hmoi ē ig

Unūquodq; resoluit in id ex q cōponit. / notā

Idem est motus totius et partis

Cōtinuum est diuisibile in infinitum

Infinītū h3 rōez ptis z n toti⁹ z h3 rōez matie z n

Totū et perfectū ē cui nihil deficit. / forme

Numerus causatur ex diuisione continui

Cōtinuū ē ifitū s3 diuisionē. nūer⁹ vō s3 appōez

Comentator in prologo huius terci libri

Quidā hoīes ita erāt psuete cōedē venenū qd ē

Quidā ppter vsū audiēdi fabulas ne rat eiscib⁹

gauerūt pncipia vā p se nota. vt ē illd ex nihilo nē

Fides vulgi fortior est q fides phōz / fit

Qui in principio addiscit philosophiaz nō bñ po

test audire leges: sed qui in principio addiscit le

ges non impeditur posse audire philosophiam

Sequitur aucto. iiii. phisicor.

Quod non est nusquam est.

Rebus mobilibus queritur locus.

De corpore in loco in omni loco est corpus. Unde dici solet quod non est corpus sine loco nec locus est sine corpore.

Locus duplex est. scilicet primus et secundus. Primus est in quo pars est corporis. Secundus est in quo est totum unum corpus. Locus est terminus corporis continens in mobili primum. id est locus est ultia superficies corporis. Ex rebus intellectualibus nulla est magnitudo. Continens foras materia non separatur a re: sed locus separatur.

Multiplex dicitur aliquid in alio. Uno modo sicut pars in suo toto. Alio modo sicut digitus in manu. Tercio modo sicut totum in partibus ut domus in parietibus et similia. Quarto modo sicut species generis ut homo in animali. Quinto modo sicut genus in specie ut animal in homine. Sexto modo sicut forma in materia. Septimo modo sicut efficiens in suo efficiente. Octavo modo sicut aliquid in fine quod locatum est. Nihil est in seipso primum per se. in loco.

Locus continet et conservat locatum.

Unde quod tunc pulcherrime demonstratur cum ostenditur quod est ipsum cum accidentia propria ostenditur sibi inesse et cum opposita circa ipsum solvitur. Locus est equalis locato.

De corpore in quo tunc est per se est in loco.

Unde quod refertur naturaliter ad locum sibi proprium.

Non est vacuum in natura.

Vacuum est locus in quo nullum est corpus in quo tamen aptum natum est. Non enim non sunt species et dicitur esse corpus.

Vacui ad plenum vel non enim ad ens nulla est proportio vel comparatio. Necesse est di-

visi excellens et excellentiam in illis quod excellit.

Unde excellens et excessum seipsum ostendit in aliquo pervenire.

Contrariope eadem est materia.

Tempus ex quo motum quod non apprehendit tempus non apprehendit motum.

b. iiii.

¶ In octo. v. libri phisicorū

Tps ē nūc mot⁹ fm p⁹z posteri⁹ id ē p⁹z posteri⁹
 sunt in motu put nata sūt cōphēdi in anima
 Nihil hēm⁹ de tpe nisi nunc z pns tempus
 Tempus est mensura motus rez mobilium
 Die q̄ frūt in tpe tabescūt z senescūt simul cū tpe
 Sempiterna non sunt sub tempore
 Tps est passio motus z p̄cipue motus celi
 Cōmē. Celū n̄ ē i loco p se s3 p accns sc3 rōe cētri
 Quātitas nō ē de gñe vtutū actiaz simplr
 Successio motus causa ē ex resistantia mediū vel
 mobilis vel ex resistantia vtriusq̄
 Tps ē nūc pōz z posteriōz exntiū in motu

Sequuntur auctoritates quatuor libri philosophorum

Ois motus recipit denominationem a termino ad quem
 Medium comparatum ad unum extremorum
 habet rationem alterius extremi
 Fuscum comparatum ad album nigrum esse dicitur
 Motus est transmutatio successiva que fit in tempore sed
 mutatio est transmutatio subitanea que fit in instanti
 Mutationes proprie dicuntur due species. scilicet generatio et corruptio
 Generatio est mutatio de non esse ad esse
 Corruptio est mutatio de esse ad non esse
 Ad substantiam non fit motus quia substantie nihil est contrarium
 Motus tamen est in tribus prout que sunt quantitas qualitas et ubi
 Motus in quantitate dicitur augmentatio In quantitate dicitur augmentatio
 diminutio In ubi dicitur locatio locus locum mutatio
 Ois motus fit a contrario in contrarium
 Continua sunt queque vitia sunt similes ut continens caro
 Continua sunt queque vitia sunt similes ut continens carnis
 Contraria habentia sunt inter que non est medium eiusdem generis licet
 inter ea sit alia media ut domus contra se habet ad aliam domum
 inter quas non est aliqua domus media.
 Quies est privatio motus. Commentator

Quæ gētes ponūt pncipia motationis eē nomen
vbi cuiuslibz fore mobil.

Elementa sūt p̄ria sūz suas q̄litates n̄ sūz spēs z fōas
Qualitates elementorū n̄ sūt eorū fōes s̄bales lz aliī
milēz fōis s̄balibz vñ caliditas n̄ ē fōa s̄balis igit

Sequit̄ aucto. vi. libri phisicor

Continua sūt quorū vltia sūt vnū vt cūtz caro.
Nulla p̄tinua p̄t eē ex indissibilibz vñ linea n̄ p̄t
Diffinit̄ diffinitio sūt ei⁹ d̄ matie. p̄poni ex p̄cū
Discretitas ē dissibilis. i p̄tinua. i. media.

In q̄libz p̄cūta signata i p̄tinuo ē dare lineam
P̄cūta nec ē p̄tinua nec p̄tigua nec frequē se h̄ns
Continua ē dissibilis i sp̄ dissibilia: cū alio:

De corp⁹ ē mobilez oē mobile corpus
Disposit⁹ est in t̄p̄e. mouet̄:

De q̄d mouet̄ ē dissibilis qz p̄tim ē in t̄m̄io ad quē
Termin⁹ cuiusqz rei ē sp̄ dissibilis.

Indissibile moueri nō p̄t nisi s̄m acc̄ns.

Nulla mutatio ē infinita sūz t̄ios sūz sūz t̄p̄s bñ p̄t eē
Indissibile ē t̄i⁹ indissibilis. i sita vt mot⁹ celi.

Comētator. Forma ē res indissibilis.

Generatio corruptio sūt t̄m̄i alt̄atiois.

Alt̄atio ē dissibilis. Generatio corruptio ē indissibilis

Sequit̄ auctori. vii. phisicor

Moue q̄d mouet̄ ab aliquo mouetur

In mouētibz mot⁹ nō ē ire in infinitūz ḡ ne
cesse est veniire ad p̄mū mouens.

Mouēs z motū siml sūt in t̄ca nō ē dare mediū
Virt⁹ ē dispō p̄fecti ad optimum.

Unūqzqz t̄c dī p̄fectū cū attigit virtutē ei⁹ p̄p̄am.

Ab exp̄iētia p̄ticularium accipim⁹ vlem sciām

In q̄lescē⁹ cedē⁹. i. mūdāis aīa fit sciēs z prudēs

Infātes ita bñ n̄ p̄t indicare v̄itatē sic senes

Aucto. viii. phisicor.

Altatio solum ē in tertia spē q̄litas:

Sola vninoca non equoca sunt comparabilia.

Equiuocationes latent in generibus

Omne corp⁹ ē mobile et econuerso.

Comētator. Quedā sūt ppōes in q̄b⁹ nec aīa
est verū neq; p̄ns tñ in ip̄is p̄na est vt si asinus
volat asinus habet pennas.

Vidi arietem ambulare huc et illuc multotiēs
et hoc non posset fieri si principium motus esset
in capite vt dixit galiennus

Perfectio rerum consistit in diuisibilibus.

Virtus est perfectio quedam.

Sequē aucto. viii. phisicor.

Mot⁹ est q̄d vita hoīb⁹ in natura subsistētibus
Peccat volūtarius sciēs q̄n e p̄rio vt it̄ scia.

Motus est eternus.

Mundus est eternus.

Prus oz eē combustibile aīq; cōburatur

Finiti et infiniti nulla est pportio.

Domo diciē minor mund⁹

Moueri ex seipso p̄pūm est animalis. dēs.

Gutta vltia i v̄tute p̄cedēs canat lapidē s; si p̄ce

Gravia lenia p se nō mouēf a gñante s; mouēf
a remouēte phibēs p accidens.

Primū mouēs mouet magis q̄ vltimum.

Infinitis nō est dare p̄mum p̄ncipium.

Dē q̄d mouēf ab aliquo mouetur:

Accēs nō est necessariū s; p̄tingit non esse

Possibili posito i eē nullū sequitur impossibile.

Qñcūq; aliq; p̄iūcta sūt i vnū si vnū p̄t eē sñ alioz

alter ex p̄iūso sine ip̄o vt si p̄tingit dare aliq̄d q̄d si

mul mouēfz aliq̄d q̄d tñ mouēf. ḡ ēt est dare ali

q̄d q̄d tñ mouēfz nō mouēf.

Impossibile est mouē s moueri eo motu q̄ mouet
 Q̄d q̄ mouet ex se visibile ē l ptē mouētē z motū
 Prim⁹ motor oīno ē immobilis per se et per accñs
 Prim⁹ motor tm̄ est vn⁹ et eternus sine ppetu⁹
 Motus localis est primus omnium motuum
 Sol⁹ mot⁹ localis est p̄tinuus vere et perpetu⁹.
 quia non est medium inter motum et quietem
 Mot⁹ cūflexus nō ē p̄tinu⁹ q̄a ē int̄polat⁹ q̄ete
 Mot⁹ cūlaris ē ab eo d̄ ad idē media
 In cūlo nō est d̄aē p̄ncipium et finem in actu
 Mot⁹ cūlaris ē pri⁹ mot⁹ oīz z ē mēsurā oīz motu
 um et solus vniformis
 Celū secūduz se totū nō d̄scit sed mouet p̄tinue
 Pri⁹ motor n̄ lā hz magnitudinē nec fitā n̄ i fitā.
 vnde ipse est incorporeus indiuisibil⁹ et eternus
 Perpetuum prius est corruptibili
 Impossibile est in corpe fito eē posam infinitam
 Pri⁹ motor ē ibi vbi velocissi⁹ ē mot⁹ scz in oriēte
 Lōmē. In plogo h⁹ libri. viii. h̄ nom̄ hō d̄r equoce
 de eo q̄ ē p̄fect⁹ p̄ scias speculativas z de aliis hōi
 Sapiēs n̄ alit̄ ē vtuos⁹ b̄ h̄ de sciēte z igōrāte
 Agēs nō posse agē ē ip̄ssibile z v̄nutō agē cūz h̄
 fit p̄ natūaz agē s̄ ip̄z dicē posse agē ē ip̄ssibile
 Ex nihilo nihil fit est error et deceptio
 Domo dicitur parua mundo⁹
 Expim̄tū s̄ monū v̄eoz ē vt pueniat reb⁹ sensatis
 Gñans dat gñato forā z oīa accñā puenientia
 ad formas In cāis eēntialit̄ s̄ subordinatū nō pōt i
 re in infinitū. sed in accñtaliter subordinatio. et
 hoc non est impossibile
 Pri⁹ atiquā n̄l agit i iis inferiorib⁹ sine 2⁹ atiquo
 Inf omia ētia q̄titas adherz immediatius s̄bne
 In celo non est infinita potentia actiua s̄ passiua

Anto. i. libri de celo

Primus motor est in oriente et ppter h leges que
dam adorant ipsum versus orientem

Incipit auct. sup pmi libru de celo et mundo

Continuum est divisibile in se per divisibilia
Nihil est perfectum nisi trinitas
Perfectum est cui nihil deficit

Omne totum et perfectum super tria ponimus:
Totum uniuersum esse perfectum necesse est

Natura apta nata est facere sicut fecit ex quo ha
betur quod ad perfectionem uniuscuiuslibet rei

tria requiruntur scilicet substantia siue natura
vtus et opatio Mixto no ppetit motus nisi ratione ele
menti pdominandi in ipso Motus circularis no habet prius
Unum tantum vni est contrarium

Motus circularis est primus omnium motuum

Perfectum naturaliter prius est imperfecto

Celum nec est graue neque leue

Totum et pars mouentur ad eundem locum

Si alicui inest vnus motus preter naturam eti
am inest alius motus secundum naturam

Celum e ignabile et incorruptibile et augmētabile et

Celum elongatum est a contrariis alēabile

Celum non potest suscipere peregrinas impressioes

Deus et natura nihil faciunt frustra

Parvus error in principio maximus erit in fine

Principia sunt minima in quantitate maxima vero in identitate

Non est dare aliquod corpus actu infinitum

Finiti ad infinitum nulla est proportio

Non sunt plures mundi nec impossibile e esse plures mundos

Indidua alicuius spei non dunt specie sed numero

Differt dicere celum et hoc celum quod habet formam in materia

Non sunt plures mundi quia tota materia a sua forma e comprehensa

Tripliciter accipitur celum. scilicet per octauam sphaeram per corpore

quito et p to^o vniūso. Ex celū nclā ē corp^o sūnī ē
Ex celū ncl ē loc^o neq^o t^o neq^o vacuū s^z ibi s^t ētia
i altablia i passiblia optimā vitā ducētia q̄ toto
etno pficiūt. A p^o qd̄ ēte p^omuicatū ē oib^o eē z vi
nē his quidem clari^o his vero obscuris

Oia q̄ mouēt q̄n veniūt ad locū p^opūm quiescunt
Oportz inquisitores veritatis non esse inimicos
Impossibile ē aliqd̄ eē etnū q̄ hēat po^oiaz nisi sit
aliqū

Omne quod est generabile. i. nouum a parte an-
te non potest esse perpetuum a parte potest

Quiddā ē icorruptibile z ignāble ē ppetuū. z eē

Omne corruptibile de necessitate corrumpitur

Virtus est optimum alicuius quod potest

Virtus actiua terminatur ad maximum

Virtus autem passiua ad minimum

Materia est causa esse vel non esse

Cōmē. Celū ē q̄si mediū z ligamētū quoddam int^o
generabilia et corruptibilia eterna

In celestib^o nō sūt plūa indiuidua s^o vna specie

Celum non habet materiam que est in potentia
ab esse. sed eius materia est corpus in actu

Res ē intellectiua p^oforāz z ē sēsitia per materiaz

Unōe actiua diffinitur in vltimo augmenti sui
sed passiua in vltimo detrimenti sui

Sequūt auctoritates. ii. libri de celo et mundo

Celum mouetur sine labore et pena

Amabile est a melioribus persuadere

Celū est aiatū z h^oz principiu^o sui mot^o i se

Cuiuscunq^o rei est aliqua operatio illa est finali-
ter propter ipsam

Oportz motū celie ē ēca aliq^o fixum sicut est terra

Nullum violentum est perpetuum

Auto. ii. libri de celo et mundo

Si vna p[ro]p[ri]et[as] e[st] i[n] natura et reliqua e[st] i[n] natura

Eade[m] est materia p[ri]or[um]. Celi e[st] rotunda figure

Figura spherica et rotunda e[st] nobilissima o[mn]i[u]m figurar[um]

Unu[m] est prius multo. et simplex composito

Motus celi e[st] mensura omnium motuum

Motus celi e[st] continuu[s]. p[er]petuus et vniformis

Natura ex possibilib[us] facit sepe[m] q[uo]d optimu[m] e[st]

Quis mot[us] nat[ur]e e[st] debili[us] i[n] p[ri]ncipio. i[n] fine fortior s[ed] e[st]

Quis mot[us] violent[us] i[n] p[ri]ncipio e[st] fortior. i[n] fine debilio[ri]s

Quis mot[us] i[n] pot[en]tia et defectu. e[st] acc[us]at[us] p[ro]p[ter] natura[m]

Opposita iuxta se posita magis elucescunt

Stelle sunt eiusde[m] nature cuius e[st] celum

Stelle in istis inferiorib[us] calore[m] generant a lumie

Motus natus e[st] calefacere et ignire

Magis diligimus illa scire de quibus maximas

dubitatione[m] habemus per quasdam rationes de

biles q[uam] notiora per rationes efficaciores

Illud q[uo]d p[er] paucas rationes acq[ui]rit[ur] facili[us] acq[ui]rit[ur] s[ed] q[uo]d

per plures rationes acq[ui]rit[ur] difficili[us] acq[ui]rit[ur]

Mirabilia nature sunt multa

Illud q[uo]d bonitate[m] p[er] pauciores actio[n]es partici-

pat nobilius e[st] q[uam] q[uo]d p[er] plures eam participat

Cometa Acc[us]at[us] e[st] o[mn]e[m] a[er]at[us] corp[us] nobili[us] e[st] i[n]aerato

Quia entia nihil intendunt per suas opationes ni

si q[uod] assimilentur primo p[ri]ncipio mobili

Absentia mat[er]ie e[st] causa eternitatis.

Entia diuina et eterna agunt p[ro]p[ter] se p[ri]us i[n]tentione. se-

cundaria vero i[n]tentione p[ro]p[ter] p[re]servat[i]o[n]e[m] inferioru[m]

Stella e[st] densior pars sui orbis

Melius e[st] scire modicum de rebus nobilibus

q[uam] multum de rebus ignobilibus

Sequit[ur] autoritates. iii. libri de celo et mundo

Prima consideratio scie naturalis est de corporibus.
Impossibile est dissimile componi ex indissimilibus.

Ordo est propria natura rerum naturalium

Elementa sunt infinita et sunt. iiii. scilicet ignis aer aqua et terra.

Elementa sunt generabilia et corruptibilia deorsum

Finis nihil est primum. Quod leve sursum et onere grave

Si totum unum de nouo generaretur necesse est vacuum esse

Elementa sunt propria corpora ex quibus consistunt alia corpora

Commentum. Qualitates proprie elementorum non sunt eorum for-

me. Aria fecerunt auicennam errare in naturalibus. scilicet ex-

pietia / perfidie / proprii ingenii / et ignorantia logice

Ex quo ex materia propria aliquid fit necesse est ipsam situatam esse in

Sequitur aucto. iiii. de celo et mundo. uniuerso

Extrēmum celi dicitur sursum scilicet medium dicitur deorsum

Leue dicitur quod sursum mouetur grave uero quod deorsum

Ignis est leuis terra uero gravis. Vacuum nihil est.

Dia corpora inferiora habent grauitatem preter ignem

Medium contrarium est extremo.

Forme est continere scilicet materie est contineri.

Gravia et leuia mouentur ex seipsis in sua propria lo-

ca nisi sit impediens uel et immediate quod mediate mo-

uentur a generante uel a remouente.

Commentator. Agens non habet eternam nisi secundum similitudi-

nem inquantum scilicet agens dicitur forma finis et propria

Agens transmutans materiam ad formam subalteram trans-

mutat ipsam ad accretionem propria illius forme.

Sitatio et terminatio inueniuntur in rebus per suas formas.

Incipiunt aucto. super primam librum de generatione

Omnis transmutationum habitum ad se inuicem casus est materia

Panca respicientes de facili enunciant

Generatio est quando totum scilicet compositum ex materia et forma

transmutatur in totum in loco subiecto sensibile remanente in eodem.

Qualitas simbola. id est. scilicet in specie et non in numero.

Aucto. ii. de gñatiōe.

eadem manet in generato et corrupto

Ex nihilo nihil fit

Passiones nō sunt separabiles a subiectis

**Generatio vnius est corruptio alterius: propter
hoc generatio et corruptio sunt eterna**

Quod non est cognitum non est ens

**Ile. i. mā pma maxie. ppe ē scēz gñatiōis et corn
ptiōis susceptibile vñ scēz gñatiōis et corruptio
nis ē mā pma**

Matia nō ē q̄titas s; ē illd cui⁹

tin⁹ ē q̄titas. Matia nūq̄ sepat ab aliq̄ forā:

Omne agēs naturalit̄ in agendo repatitur

Agēs et patiēs sūt i pncipio dissimilia: et i fine sūt

filia. filia in gñe. dissimilia vero in specie

Agēs et paciēs nō agunt nisi approximata

Finis non agit nisi methaphorice

Uabitibus pntibus existētibus in matia cessat

omnis motus et transmutatio:

Elementa non manēt actu in mixto sed virtute

Mixtio est miscibilium alteratorum unio

Comētato: Qē ens naturalit̄ ē pgnitū a nob; q̄

nō ē pgnitū a nob; nō ē ens naturalit̄ nō ē credēdū q̄

ille p̄m⁹ m̄g^r sc; ar; aliqd sine fortirōe dixerit

Albt⁹: qd mibi de miracul⁹ dñis cum de reb⁹ na

turalib⁹ loqr Cōpō scda p̄supponit p̄mā p̄pōnez

q; compō prima est scdm compositionis causa

Prima cōpositio est composita ex matia et forma

S; cōpō secunda est accidens subiecti:

Sequunt^r auctoritates scdi libri de gñatiōe:

Remita actia et passia sūt adinice cū subiecto

Calid ē qd p̄gregat omogenia i q̄tū omoge

nia. i. q̄st eiūsō gñis et segregat eutrogenia. i. q̄st

diuū gñis Frigid ē qd p̄gregat tā eutrogenia q̄

omogenia Humid ē qd male ē detmiabile t̄mio

ppro bñ trā. tminabile tlo alieno Siccū ē qđ bñ ē
tmiabile tmiō. ppo male at tmiō alieno.

Calidūz frigidū humidūz siccū sunt pme qlitates
elemētoz ao qđ omēs alie reducunt.

Quatuor sūt elemēta. s. tra q ē frigida z sicca. aq
ē frigida z humida. aer ē calid⁹ z humid⁹. z ignis
q ē calid⁹ z sicc⁹

In hñtib⁹ simbola. i. flitu
dinē facilē trāsit⁹. i. tñsmutatio. Facili⁹ est vñd
trāsmutare q̄ multa. Flāma ē fumus ardēs

Infinita ptrāhre ē i possibile

Nccē ē corpa mixta p se stare ex elemēd oib⁹ z nō
ex vno tantum.

Ex eisdem fumus z nutrimur.

Matia ē cā qre aliq possunt esse.

Ignis est ptrari⁹ aq z aer terre.

Matie ē pati. agere vō alicui⁹ poñe scz forme

Ignis sñ supiori agēte qđ est celū deti⁹ agit q̄ oz
ganū artificis sine artifice.

Mot⁹ sol⁹ z alioz planetaz in obliquo circulo est
cā gñatiōis z corruptionis rez inferior.

Cōtrarioz contrarie sunt cause.

Idēmanēs idē. sp aptū natū est facere idē.

Gñatio et corruptio sunt ppetua.

Aduēiēte sole aialia redibūt recedēte vō pibūt

Vitaz tps vñiuscuiusq̄ nūm hz z mēsurat. certa
periodo. i. certa reuolutione z mensura.

Natura desiderat sp qđ melius est.

Meli⁹ ē eē q̄ nō eē.

re a p⁹ pncipio.

Impossibile ē oīa manere eod nūo p p lōge dista

Gñā⁹ z corrup⁹ ppetuā ē cūlarit⁹ z nō hz rēitndi⁹

Quoz sba depit nō redeūt eod nūo sz spē.

Cōmē. Cōcauū orb lune ē qñ forma ignis.

Tpa āni cūlarit⁹ currūt p p motū sol⁹ circularē

C. i.

Aucto. i. metheo.

Incipiunt aucto. sup pma libra metheoror

Mundus pstat ex quatuor elementis.
Totus mundus sensibilis ptingit e latioribus supio
ribus celi sensibilis vt inde tota eius virtus gubernetur
Motus celi e perpetuus. Motus celi e pmo oim motus
inferior. Corpora celestia motu suo gñant calorem
in istis inferioribus. ipsa tñ nō recipiunt pegrinas
impassiōes qz calefieri non pñt.

Aerz ignis mouentur circulariter.

Lūmen. Nō est stella sed est quedā impressio aeris

Sequitur aucto. ii. metheo

Quā gelat nubes fit nix sz cū vapor gelat fit
pluvia cū at gelat pruina fit grāno.

Interiora tēre et aialium in estate sūt frigida z
in hyeme sūt calida.

Cōtrariā circūstās suā pstrariū fortificat. ipsū p
antipistāsim. i. p resistētiam:

Dulce ppter leuitatē fert sursū sz salū ppter grāuita
tē subtus manz z g aq pluuiat dūcis ē. marz at sal

Sequitur aucto. iii. metheo.

Humidū nō est sine secco nec siccū sñ humido
Hā magis fluit de nocte q̄ de die

Uetus ē vapor tēre aerz supiora trāscēdēs enz p
cutiendorz fortit impellens.

Motus tēre cā ex vapore in tēra icluso. Tonitru
fit ex vapore igneo i vētre nub icluso q cū vē
trē nāb exire dz ipm violentē rūpit z strepitū fac

Sequitur aucto. iiii. metheo.

Qualitates pme elemētorz sūt. iiii. i. frigidz calidz due sūt
actiē. i. frigidz calidz due vō passiē. i. hūidz et
Putrefactio ē vltia resolutio.

Oia elemēta putrefiūt p̄ ignē.

Oppositorz oppositē sūt cē:

Quaecūq; a frigido cōponūt a calido resolūtur.
et econuerso

Excellētia frigiditatē i pedit putrefactionē

Digestio fit a calido naturali.

Quaecūq; liq̄scūt sūt ad modū aque.

Oia corpa ignita; sub igne facta hñt calidā i po
tentia vt cementum siue calx

Undaq; etiā naturalis ē defmīatū ad quādā
opationem. 2 inq̄tū p̄t dī ens. inq̄tū vō nō p̄t nō
dī ens vt hō mortuus non dī hō nisi equiuoce. et
oculus dum p̄t facere opationez que est videre
dī ocul⁹. dūmō nō p̄t nō dī ocul⁹ nisi equo ce: scz
depictus vel lapidens

Aucto. sup p̄mū librū de aia
cia ē de nūo bonorū honorabilis

Una scia ē melior alia. vī q̄ est de nobiliori
subiecto. vel qz certior ē altera et p p̄t h vīq; scia
de aia ē nobiliorz melior aliis sciis naturalib⁹
Cognitio de aia vtilē ē ad oēm vitatēz maxie ad
sciam naturalem

Aia ē tanq̄ p̄ncipiū oīm aīaliū

Aliorū alia sunt p̄ncipia.

Aia vīe aut nihil ē: aut posteri⁹ ē: qz nihil nō est
in rerū nat̄a vt voluit p̄lo. Uī si ē tūc posteri⁹ est
vt motio rei siue intentio posteri⁹ ē ip̄a re

Accētia magnā p̄tē p̄ferūt ad coḡscēdū qd qd est
id est sbēm siue diffinitio subiecti.

Oio demīatiois p̄ncipiū ē qd qd ē. i. diffinitio sbēi
Oia opatiōes q̄ sūt i aia sūt toti⁹ p̄positi ex cor
pore: aia; nō ex aia tm̄

Uī nulla opatio aīe ē. p̄p̄a in q̄ non cōmunicet
corpori. vñ ip̄m intelligere non est. p̄p̄iūz anime
sed totius coniuicti.

Auto. i. de aia

Intellectus vel est fantasma vel non est sine fantasia
Triplex est diffinitio. una quod datur ad materiam tamen ut cum
dicitur domus est quoddam constructum ex lapidibus et lignis. alia est quod
datur per formam tamen. ut cum dicitur domus est quoddam cooperimentum
tamen defendens nos a caumatibus et ibribus. Tertia quod da-
tur per utrumque. scilicet cum dicitur domus est cooperimentum quoddam de-
fendens nos a caumatibus et ibribus constructum ex lapidibus
Nunc diffinit per materiam tamen vel per materiam et formam. et ligis
simul. **I**mpossibile est corpora animalia resurgere:
De anima gaudere l'etari simile est ac si quis dicat eam
texere vel edificare
Si senex habere oculos ut in neis videret ut in uis
Intellectus est quod divinum impassibile et incorruptibile
Melius est dicere quod homo intelligat per animam quam quod
anima intelligat per hominem
Intelligere nam contra primum aliquid interius corrupto. scilicet
fantasma. **Q**uod post artificem uti organum. anima
materia vero corpori. **N**on quilibet anima potest intrare quod-
libet corpus. sed quolibet anima requirit proprium corpus
Bia secundum platonem est res manens seipsum mouens
Rectus est index sui et obliquus
Egrediens anima a corpore corpus marcescit et expirat
Cometator. **A**rtes non oriuntur a se ipsis nisi l'et demum
firmitatis confirmatio l' nobilitati sibi vel utroque modo
Subiectum scilicet de anima nobilior est subiectum aliarum sciendarum
demonstratio eius magis est firma et ideo precedit alias scias
Alia sunt nobilissima corpora generabilia et corruptibili-
um. **A**ctus et potentia sunt differentie maxime op-
posite et reperuntur in unoquoque predicamento
Intellectus agens causat universalitatem in rebus
Intellectus secundum artem sciam est abstractus a corpore. et tamen i-
possibile est ut intelligat aliquid sine imaginatione
Membra leonis non differunt a membris cerni. nisi per

pter diuersitatē anime leonis ab anima cerui
 Lemisti? Cū multa sūt oca ar. q̄ vtiq; aliq̄s mi
 rabiſ magis oib; mirari p̄cēt negociū de aima
 Si veritatē de aia p̄gnouim; valde introducto
 rium est nobis ad omnem veritatem. nā ad om
 nes partes phie insignes dat occasiones
 Aia seipaz p̄gnosces digna ē de aliis fidē facē s;
 si ipsa decepta fuerit. de q̄ tūc fidē facere putabi
 tur. q. d. de nullo. Nihil ē ociosū i nā s; vnicuiq; ē
 ti ē op; attēbtū. Sen; ē qdā p̄cept; summati
 collēs ex similitudo ie singularium

Intellectu nihil est diuinus

His q̄ s; appetias poeticas r̄cipiūt fab̄as nihil
 videt cē derisibili; hē nec his q̄ occultū. q̄rāt in
 Sequit̄ auto. ii. libri de aia ar. intellectū i eis

Riplex est s̄ba r̄p; scz maia foraz p̄positū

Materia est potētia forma vero actus

Duplex ē act; scz prim; et secūd;. prim; vt
 sciētia. Secūd; vt speculari scōm scientiam

Naturalia sunt principia artificialium

Aia ē act; corpis organici. phisici vitā hūi i potē
 tia scz ad opa vite. Aia ē s̄ba. i. forā s̄balis corpis

Nō oportet q̄rere utrū ex aiaz corpe fiat vnū; vl;
 ex māz forā. Si ocul; eēt aia vis; eēt vtiq; aia ē

Biātum differt ab inaiato in viuēdo

Viuere ēr q̄ornplicit;. scz vegetare. s̄tire itelli
 gere; moueri s; locū. et si vnum istorum alicui i
 est hoc dicitur viuere

Aia mouet corp; ad oēm brām positōis scz sursum
 deorsū sinistro; dextrosum ante et retro

Aia ē aia p̄p̄ s̄sū tact;. Aia ē p̄cipiū quo pri
 mo et principalit̄ vinim; intelligimus.

sentimus et monemur secundum locum

Auto. ii. de aia

Quatuor sunt potētie aie pncipales. scilicet vegetatia. sensitia et secundum locum motina et intellectina. he sic se habent ad invicem quod vegetatia potest esse absque sensitia. ut patet in plantis et non e converso. et sensitia sine motina secundum locum manet. ut patet in quibusdam animalibus et omnibus et non e converso et tam secundum locum motina quam sensitia possunt esse sine intellectina ut patet in animalibus brutis et non e converso. In plantis est anima una in actu sed multe sunt in potentia. et ideo partes eorum abscise vivunt.

Intellectus separatur ab aliis potētis aie sicut perpetuum a corruptibili. Non solum scimus scire sed et anima. et etiam non solum sanamur sanitate. sed sanamur corpore. Unde non solum omnis comparatio dependet a forma. sed etiam dependet a materia principali tamen dependet a forma. Actus actinorum sunt in patiente pre-disposito.

Potētie cognoscunt per actus. actus vero per obiecta. Nihil enim operatur in omnibus vivētib⁹ quicquid perfectum sunt et non orbata et quod generatōes non habent spontanea agnare sibi simile. ut esse divinum et immortale participat sed id quod possunt. Nihil de numero corruptibilium attingit idem numero manere semper potest tamen unum permanere in specie per generationem. Scientia est universalium.

Universalia sunt in anima. sed particularia sunt ex anima. Anima intelligit quod vult. sed non sentit quod vult quod obiectum intellectus est in anima ut vis obiectum sensus est ex anima ut particulare. Duplex est sensibile. scilicet per se et per accidens. per accidens ut aliquid sub particulari ut dicitur filius. Sensibile per se est duplex scilicet cōiectum proprium. Quia sensibilia sunt quinque. scilicet magnitudo motus quod est numerus et figura. Sed proprium est quod per se sentit ab uno sensu ut color a visu et sic de singulis. Quinque sunt sensus.

scilicet visus auditus odoratus tactus et gustus. Sensus non decipitur circa proprium obiectum.

Color ē visibilis p se lumē ē act⁹ dyaphoni s3 qđ
dyaphonū. Dyaphonū est aliqđ corp⁹ perspicu
ūz vt aer et aqua et corpus celeste. lumen ne c est
corpus nec est fluxus corporis

Impossibile ē duo corpa ēē in eodē loco

Illuminatio nō fit successiue i tpe. s3 fit i instati

Tenebra est priuatio luminis

Color non est visibilis sine lumine

Sēibile positū extra sēsū nō facit sensationē

Son⁹ cāt ex collisione corpm aerē violēt frāgētū

Echo ē son⁹ scđario scđs ex repercussioe soni prius
facti

Vox est sonus animati tantum

Vox est repercussio aeris inspirati ad vocalem
artheream cum ymagine significandi

Inanimatum nullum vocat

Lingue congruunt duo officia seu opera nature
scilicet in gustum et loquelam

Nō prae odorat z odoratū h3 peiorē multis ani
malib⁹. similr gustū s3 tactū ctiorē oib⁹ aialib⁹

Anima est causa corporis viuentis in genere tri
plicis cause. scilicet formalis finalis et efficiēti

Duplex est finis sc3 finis gratia cui⁹ et finis grā
quo. i. finis intra et finis extra

Nihil pprie nutritur naturaliter nisi viuū

Tres sunt potentie anime vegetatiue scilicet nu
tritua augmentatiua et generatiua

Radices in plantis similes sunt onibus i anima
libus. quia ambo nutrimentum suscipiūt

Ignis augmētā i i finitū i usq; fuerit p̄bustibile

Omniū natura cōstantiū positus est terminus
et ratio magnitudinis et augmenti

Alimētū ante decoctionē ē p̄trariūz dissile alito

Aucto. ii. de aia

sz post decoctionem erit sibi simile

Necesse ē oē uiuens q̄ diu uiuit nutriri.

Nihil generat seipsum sed saluat.

Agēs patiēs i p̄ncipio sūt dissilia i fine vō filia

Duplex ē poña. s. p̄pinq̄z remota siue poña con-

iuncta actui z distans ab actu Remota vt puer dī

hīe poñam militandi p̄pinq̄ vt homo adult⁹.

Omnia appellare a fine iustum est.

Passio dī duplīr. Uno° capiē p̄ trāsmutatiōe q̄d

que fit cū abiectiōe p̄trarii z illa dī passio p̄prie

dicta. Alio° idē ē q̄ salus z p̄fectio alicui⁹ i poña

ab aliq̄ q̄d nō ē in actu z illa dī passio methapho-

rice vt ē sentire intelligē z sic de aliis.

Scientia est vniuersalium.

Gustū z tactū hēm⁹ certiorē oib⁹ aialib⁹. vñ nul-

lū aial p̄cellit hoīem in gustādoz tāgendo

Homo ē prudentissimū aial.

Molle carne mte aptos dicim⁹. duros vō ieptos

Nihil ē gustabile sine humido.

Caro nō est medius tactus: sed aliquid circa car-

nem sicut nervus.

Mediū p̄ patum ad vnum extremoz habz ratio-

nem alterius extremi.

Dis sēsus ē susceptia⁹ oīm spēs sēsbiliū sine mā

hic cera suscipit figurā sigilli auri sine auro

Excellēs sēsbile corrumpit sensum.

Abeuntib⁹ sensibilib⁹ remanet spēs in fantasia

Nō ē necesse omne mouens moueri.

Sēs⁹ p̄is ē poña aie q̄ discernit sēsbilia diūsorū

sensuū in vnoz eodē t̄pē hic dulce z albū in lacte.

Sicut vt homer⁹ talē ē intellect⁹ in hoīb⁹ frenis q̄-

lē ioucit pater filioz deoz q̄. i. sol:

Deceptio z igratia magis p̄p̄e ē in aialib⁹ q̄ scia

q*i* i*ps* magis p*er*ficitur igno*ra*tia q*u* scia.

Ea*de* e*st* scia p*ri*or.

mi*ta* agi*tu*r patit*ur*.

fatata e*st* mot*us* s*ecundu*m a s*ecundu*m act*us* s*ed* que a*li*ia

Com*me*. Aia e*st* s*ub*stantia z n*on* acc*iden*s.

S*ub*stantia e*st* dignior omni acc*iden*te.

For*ma* s*ub*stantia e*st* q*u*o*modo* e*st* in s*ub*stantia d*omi*n*us* q*u*isq*ue* s*ub*stantia s*ub*stantia

e*st* e*ss*entia i*n* p*ro*posita q*u*o*modo* n*on* e*st* i*n* actu nisi p*er* formam: s*ed* s*ub*iectu*m*

acc*iden*s e*st* aliq*ui*d ex*tra* i*n* actu s*ed* p*ro*positu*m* ex mat*er*ia z

for*ma*. v*er*u*m* h*ab*em*us* q*u*o*modo* o*mn*e q*u*o*modo* adueit enti i*n* actu e*st* acc*iden*s.

Compositu*m* ex for*ma* z mat*er*ia n*on* d*icitu*r nisi q*u*o*modo* for*ma* e*st* vna

forma reru*m* artificialiu*m* sunt acc*iden*tia.

Inom*in*atu*m* n*on* e*st* nisi p*er* formam suam. Desideriu*m*.

Corpa celestia n*on* h*ab*ent de v*ir*tutib*us* aie nisi itell*ec*t*us*

Sollicitudo diuina cu*m* n*on* potuit fac*ere* vnu*m* i*n*om*in*u*m*

du*m* n*on* s*ed* p*er*manere miserta e*st* ei d*omi*n*us* sibi v*ir*tu*tem*

te p*er* qua*m* s*ed* p*er*manere i*de*o i*n* s*pe*.

De e*ss*entia natiue desiderat p*er*manenti*am* e*ss*entia

Nata s*ed* agit p*ro*p*ter* aliq*ui*d tanq*uam* p*ro*p*ter* finem.

Diuinitas for*ma* e*st* ca*usa* diuinitatis mat*er*iarum

De recipi*en*s d*icitu*r e*st* vnu*m* a natura recepti.

Lux non requirit i*n* vid*en*do p*ro*p*ter* i*ps*os colores s*ed*

p*ro*p*ter* i*psu*m dyaphonum

De ex*em*plo n*on* requirit v*er*ificatio s*ed* manifestatio

Stelle n*on* vid*en*tur de die p*ro*p*ter* maius lum*en* sol*is*

De boni tact*us* s*ed* e*st* discret*us* sic e*st* e*st* de aliis s*ed* s*ed*

Quo*modo* e*st* i*n* medio n*on* formalit*er* s*ed* intentionalit*er*.

Vultures z tigrides veneru*nt* ad loca p*ro*p*ter*

odor*em* q*u*o*modo* accidit i*n* tra greco*rum* a q*u*o*modo* miliari*bus*.

Albert*us*. Elade sca*la* i*n* tra greco*rum* veneru*nt* vul

tures z tigrides a q*u*o*modo* miliari*bus* ad cadauera

mortuorum:

Com*me*. Loc*us* e*st* filia z e*ss*entia locato

S*ed* s*ed* s*ed* v*er*u*m* n*on* i*n* v*er*ib*us* s*ed* i*n* p*ro*p*ri*is: s*ed* itell*ec*t*us*

Auto. iii. de aia

semp dicit verum in vlib⁹ non autem in ppriis
Zemisti⁹. Qia artificialia hnt rōez accūg⁹ spētu
naturalia. Quib⁹ cūq⁹ de nūo mortaliū nafa de
dit itellcūz. his pmissit sigulas poñas in misteria
itellcūa. Sēs⁹ nō decipit circa suū sēibile ppuz
suaq⁹ lb⁹ pōitōib⁹ q⁹ sūt debita dīspō medii debita
dīspō organi z debita obiecti dīstātia. Ea q⁹ scim⁹
sūt minima sīpectu eorum que ignoramus

Sequē⁹ aucto. iii. libri aristotelis de anima

Intellcū⁹ ē p⁹ aīe. Intelligē ē pati ligibilia
Sic se hz sēs⁹ ad sēibilia sic se hz itellcū⁹ ad intel
Intellectus possibilis nihil est in actu de numēo
entium anteq⁹ intelligit ea. Corpali sepatū⁹
Intellectus nō hz organuz in corpe s; ē ab oi organo
Anima intellectiva. ē spērā intelligibilium loc⁹
Intellectus cum intelligit valde intelligibilia n
minus intelligit ymmo magis
Intellectus cū intellexerit alia pōt se ipz intelligē
In omnib⁹ hntib⁹ fofaz in matia diff⁹ rō z rei ēē
Entia siue qōitas rei est pprīū obiectū intellect⁹
Intellectus est simplex impassibil⁹ et immixtus
Intellectus possibil⁹ ē primo tāq⁹ tabula rasa in
qua nihil ē depictū. possibil⁹ tamē depingi
Intellectus nōt intelligit se. sic alia p spēs aliaz
In sepatā matia idē est intelligēs z intellectum
Sicut in omnium rerum natura est aliquid qd
potest primo fieri et facere omnia illius generis.
sic ēt in anima est necesse hec duo esse vnum. scz
q⁹ pōt fieri omnia intelligibilia et rēpe ea. et hoc
ē intellectus possibil⁹ aliō vōq⁹ pōt facere omnia
intelligibilia z hē itellcū⁹ agēs. Un duplex est
pōñā anime intellective. scz agēs z passibil⁹. Intel
l⁹ agēs ē sic lumē qz lumē scit coloēs i pōñā actu

visibiles sic intellectus agens ponit intelligibilia facit actu intelligibilia. Agens est nobilius et honorabilius passio et forma materia. Intellectus est immortalis et perpetuus. Duplex est operatio intellectus. una quod dicitur simpliciter et alia apphensio. Alia simpliciter et alia apphensio per se et alia sub qua apphensio est etia. scilicet rationis. Prunatio per se per habitum

tior remota

Intellectus noster est ens in potentia

Potentia in uno individuo precedit actum. sed actus simpliciter precedit potentiam

Omnia que fiunt ab uno ente in actu fiunt

Duplex est intellectus possibilis. scilicet practicus et speculativus. Speculativus considerat res simpliciter. Practicus considerat ipsam per comparisonem ad opus

Sicut res habet esse sic habet intelligi

Omne ens aut est sensibile aut intelligibile

Anima est quodammodo omnia

Scientie secantur quodammodo res de quibus sunt.

Lapis non est in anima sed spiritus eius

Mans est organum organorum

Intellectus est spiritus spiritus. id est forma

Duplex est appetitus: scilicet intellectivus et ille dicitur voluntas et sensitivus et ille dicitur in duas: scilicet in irascibilem et concupiscibilem

Necesse est quodcumque intelligit esse facta speculari

Natura nihil facit frustra: Unde non deficit in necessariis nec habundat in superfluis.

Intellectus principiorum spiritus est rectus

Appetibile spiritus morum appetitum sub ratione boni

sive si sit bonum apparens sive existeris

Tria requiruntur ad motum animalis scilicet motus motum et organum motus

Auto. iii. de aia

Duplex ē mot⁹ scz mouēs mobile q̄ ē appeible ⁊
monēs motū q̄ ē poñā appetitia i hoīe motū at
ē organū aīaī puta ip̄z cor gñatōis sue vsq̄ ad fiēz
Necē ē oē qđ vinit hīe aīaz vegetatiaz a pñcipio
Necesse est omne animal habere sensus
Impossibile ē corp⁹ aīaī esse simplex elementum
Sēl⁹ gust⁹ ⁊ tact⁹ necē in sē oī aīaī. alii at de bñ
Nō videm⁹ ēmittēdo. s; it⁹ suscipiēdo ēē
Sēl⁹ tact⁹ ē pri⁹ oīz sēsūā q; sine eo aīa ēē nō pōt
Excellens sensibile corrumpit sensum
Excellens tangibile corrumpit animal
Linguam h; animal vt significet aliquo alteri
Lōmen. Intellectū nō est corp⁹ nec virt⁹ in corpe
Sermo in principis v; esse longus vt ait plato
Aristotiles adinueniēs itellectūz possibilez inuenit
Spēs hūana ē etna qđdā nouū g⁹ matie
Necesse ē in oī itelligibīi abstracto aliqđ sīc esse
matie ⁊ aliqđ sīc ēē fore. scz potentiaz et actum
Nulla forā ē liberata a poñā si p̄r nisi priā forā q̄
Dīs forā sepata a mā ē itellectia ex se nīl itelligit
Crede q̄ ille homo scilicet aristotiles fuit i natu
ra regula et exēplar quod oī. nam aduenit ad de
monstrandum vltimam perfectionē in materia
Dabit⁹ ē s̄m quē hīs ip̄m pōt agere quando vult
Opatio itellectūz possibile ē itelligere s; opatō itel
lectus agētis est abstrahere itelligere facere
Itelligere est recipere itelligibilia. sed abstra
here est potētia itelligibilia facere actu itellectū
denudando ea a materia. ⁊ a p̄ditioib⁹ materie
Alia nō habēt ēē extra animam vt voluit plato
Intellectus possibilis est vltimus in ordine in
telligentiarum separatarum
Priā pñcipia p̄ nīl aliō q̄ solo lūie itellect⁹ p̄gscūt

Quandocumq; homo fuerit copulatus intellec-
tui per scientiam oim rez tunc est quasi deus
Temisti? Si aliqd ē itellc? i q nō ē poia. ille nec
itelligit pnatōes nec mala. et tllis est pma causa.
Ille intellectus qui plura itelligit nō est dignior
sed qui nobiliora itelligit ille ē nobilior z dignior
Intellectus dīn? ē ipa vītas z nō sp veruz itelligit
Cōmen. Super tertium de anima. prius est scire
actiones anime q̄ eius substantiam
Intellectus est oib? cois cognitio autem non
Scire gen? pcedit ipsam scire differentiam
Prima pfectio sensus est vītas in corpore
Min? error i pncipio est cā maxi erroris in fine
Virtutes passive sūt mobiles ab eo cui attribu-
untur. Actiue mouent cui attribunt
Anima rōalis indigna est inspicere et p̄siderare
intentiones que sūt in imaginatiua
Sic sēs? idigz ilpicē sēsibilia sic itellc? itelligibilia
Forme rez extrinsecas monēt intellectum
Mens. i. intellectus agens aufert formas a ma-
teriis et facit ea intellectiua in actu. postq̄ erāt
intellectiua in potentia
Intellectus recipit omēs formas naturales
Q̄ recipiens d̄z eē denudatum a natura recepti
Intellect? possibil' nīl h̄z i sui natūa i foris natūib?
Forme naturales non sunt separabiles
Extrema in specie differunt a mediis
Intellectus possibil' ē illō qd est in poia ad oēs in-
tentiones formarū naturalīū vīn̄z et non est i
actu ad aliqd entīū aq̄ itelligat Diuersitas
materie r̄cepte facit diuīsitatē natūe r̄cipiēti Q̄
gnabile et corruptibile ē p̄ticiēte Intellectus nō
est hic. i. p̄ticiētis neq; corp? neq; ē forā in corpore

Aucto. iiii. libri de aia.

Intellectus que creat et generat intelligibilia ē
intellectus agens.

Aia nō itelligit sine ymaginatiōe sicut sēsus nō
sentit sine pntia sensibilis.

Impossibile ē easdē itentiones ponere qñq; cor-
ruptibiles qñq; etnas.

Natura corruptibilis sine passibilis nō p̄t trans-
mutari in eternam

Color non mouet visum nisi p pntiam lucis.

In foris abstractū nō ē nisi vnū idēdū i vna spē

Ab vno instrumēto non p̄t venire nisi vna actio

Intellect⁹ agēs vt possibilis neq; est gnabilis ne-
q; corruptibilis:

Quē ens sēibile diuidit in materiāz formā

Nisi eēt h̄ gen⁹ entia intellect⁹ nō possem⁹ intelli-
gere multitudinē in reb⁹ abstractū

Scire de aia necessariū est in sciēdo p̄mā phiam

Sicut se h̄z lux ad dyaphonūz sic intellect⁹ agēs
ad possibilē q; sicut lux ē pfectio dyaphoni sic in-

tellectus agēs ē perfectio intellect⁹ possibilis

Hoc nomen intellect⁹ equiuoce dī de intellectu
agente et speculatiuo

Dis vt⁹ ex n̄s in corp⁹ posito ē ex p̄mis q̄litatib⁹

Virt⁹ ymaginatiua ē in intiore pte cerebri z co-
gitatiua ē de gñe exntiū vtatū in corpore

Quē partes anime s̄t forē in mat̄is p̄t rōnalem

Loc⁹ nihil ē eorū que existūt in eo

Virt⁹ cogitatiue est de gñe virtutūz sensibilium

Primū intelligēs extra se nihil intelligit

Mouēs z motū dñt eē eiusdē sp̄i

Intellect⁹ cū fuerit in actū p̄t intelligē seip̄z per
intētionē quā extrahit a se

Intellect⁹ abstrahit q̄ditatē ab h̄nti q̄ditatēz nō

cessat abstrahere donec veit ad simplicem aditatem

Rectum est in curvo sicut similitudo in nullo

Si non esset materia non esset passio

Intelligere est passio et non actio

In eo quod intelligibile est ex se intelligens et intelligens
et intellectus erunt idem in omnibus modis.

Ea quae agunt et patiuntur in subiecto communicant
Propria passio est aliquid privatio et nullam habet naturam
propriam propter naturam subiecti.

Unus oppositorum per reliquum intelligitur.

Anima est unum entium naturalium rerum

Consideratio de anima est consideratio naturalis.

Nihil agit nisi per suam formam

Actus intellectus agentis est sua substantia

Species humanas deficere est impossibile.

Formae immateriales ex se sunt intellectuales.

Ubi non est vera generatio ibi non est verum agens.

Potentia cogitativa homo differt ab omnibus animalibus.

Intellectus agens tamen est in actu et non est in potentia

Perfectio humana est intelligere res abstractas

Eternum in sua actione non indiget corruptibili

Omne factum habet quodammodo.

Impossibile est ut aliquid generabile et corruptibile
sit materia eterni.

Intellectus passibilis intelligit formas materiales
et formas abstractas.

Quarum differentia sunt eadem. illa sunt eadem

Illud quod existit in anima est forma tamen et non materia.

Imaginationes sunt de genere rerum sensibilium

Ratio non existit in omnibus animalibus.

Si motor est unum mobile erit unum

Intellectus non movet sine voluntate.

Sequitur aucto. de sensu et sensato.

Aucto. de sensu sensato:

Naturalis phi. e. sanitas i. firmat pma pncipia
invenire Naturalis sumit pnsideratione sua ab
eis q sunt de pnsideratiõe medicie s3 medic9 icipit
ex eis q s3 de pnsideratiõe nãl. vñ vbi dimittit nãl
ibi icipit medic9 Necce e aial i q tũ aial hñe s3 sũz.
Audit9 magnã ptẽ ad itelligẽdã pñbẽtiã pfert
Sermo audibilẽ exñs ex cã discipline nõ p se sed
p accñs. i. in q tum significat aliqd
Vis9 nob multas rez drñas demñat.
Ec9 a nativitate naturalis sapiẽtiõ est surd9
muto a nativitate. Thomas dñt. ois surd9 a nativa
te e mut9 nõ epũso. Vis9 attẽbñs aq qz aq rõe q
e pspicna e potẽs recipẽ spẽs color.
Visiva dñt9 nõ e in extremitate oculi sita s3 infra
oculũ circa cerebrũ.
Odor e fumal evapatio. i. fit ex fũali evapatiõe
Cerebrũ e ps frigidior hũidior oib9 ptib9 corpis
Cor e oppositũ cerebro e calidissima ps corporis
Color e extremitas pspicni in corpẽ tminato.
Manifesti9 e nob genus saporũ q odorũ
Odoratũ hñm9 peiorẽ oib9 aialib9.
Tactũ vero certiorẽ respectu oim aialium.
Ignis nõ agit neq patit rõe q ignis s3 rõe qua
calidus. Vñ a forma sbali nõ egredit aliq opatõ
nisi mediãte forma accñtali.
Dia q nutritũ dulci nutritũ. i. comedẽdo dulcia
Dlcis saporũ amar9 sũt vapores extremi ex qb9
pmiscẽt ali saporẽ sic ex alboz nigro alu colofis
Duplex est odorabile vñum qd confert ad nutri
mentum aliud quod non pfert ad nutrimentũ
s3 tñ ad confirmationẽ cerebri.
Fumofitas cibi veniẽs ad cerebrũ in frigidata
ppt locũ eius facit hominib9 renmata.

Mucto de sēsuz sēsato

xxv.

Fum⁹ carbonū facit hominib⁹ grauamen capiti
Siplex elemētū n̄ nutrit s3 o3 oēs cibū ppositū eē
et mixtum ex elementis.

Intellect⁹ n̄ nihil intelligit sine sēsū. **Supabū**
dātesz mīme ptescorporū sepate a toto resolūdf
iptinētivt min⁹ sapor amar⁹ infus⁹ in aliū resol
Illuminatio fit subito z nō successiue **unf**

Unus son⁹ nūo n̄ p̄t peruenire ad aures plū s3
Mot⁹ maiores expellūt minores **vn⁹ in spē**

Operatio n̄ ē sū vtute **Opinio n̄ ē sine vtate**

Uni⁹ rei nō ē nisi sol⁹ vn⁹ mot⁹ in vno tpe

Cōtrariorū ōrii sunt motus

Cōmēta. Visus obscuratur in locis frigidis vbi
fuerit nix vel aqua multa

Palpebre posite sūt in oculū hominū ad preser
uationē cor̄ a reb⁹ extrinsecis sicut vagina gladii

Instrumentū audit⁹ ē aer posit⁹ in aurib⁹.

Instrumentū odorat⁹ ē aer posit⁹ in naso

Color cāf ex cōmixtiōe cor̄p3 lucidi cā dyaphāo
Color alb⁹ z niger sūt extremi colores.

Lux ē pfectio cor̄porū diaphoni īmīati cēniz in
superficie diaphoni īminati.

Ignis nō lucz per se s3 natura ignis lucz cā adu
naf cū aliquo alio corpore **nafe**

Aia beſtial⁹ in aialib⁹ exīanō impedit actiones

Artifex fm̄ posse suū intēdit se ſimilare nature.

Ar̄s imitat⁹ naturā inq̄tū pōt.

Forme ſēſibiliā extra aiam hnt eē corpale oīno:
s3 in aia hnt eē ſpūale oīno in medio aut hnt me
diū int⁹ corporalez ſpūale.

Audit⁹ in hoīe eſt via ad disciplinā.

Disciplina nō redōit nisi p auditū

Intelligē qd vba ſignificēt ſuē ipſi⁹ audit⁹ s3 ipſi

o.i.

Ancto. de memo. 2 remi.

ne intellectus. **A**lbt⁹ Gratiissimi medici incipi
ut suā p̄siderationē ab his q̄ demōstrat natural
Medicīa h̄z p̄icationē cū scia naturali eo q̄ p̄n
cipia sua ab eo accipit et ē sub ipsa.

Sēsatio d̄r passio q̄ cū passione fit.

Qēs sēsus in aīali sūt cā salutē aīalis.

Nō ē idē sēsibile 2 eē sēsibile.

Libz de plang nō fecit ar. s̄z discipulus ei⁹ theo
frastus. Aurum nō putrescit

Sāguis in angustis venis circē cerebz exiis sub
tilis ē 2 pur⁹ 2 de facili passibil⁹ p̄pt̄ qd̄ i digz extn
seco aditorio ad suaz p̄tiā frigiditatē t̄pandaz

Sequūt ancto. de mēoria 2 remiscētia

Memoria nec ē p̄ntiū nec fuīoz s̄z t̄m p̄titorū.
Un̄ sēs⁹ ē p̄ntiū: memoria p̄titor⁹: sp̄s vō v̄
opio fuīoz. Memoria ē alic⁹ app̄hēsi sēsū v̄ itel
lectū itatā resūptio. Intellect⁹ n̄r nō intelligit si
ne p̄tinuoz t̄pē. Sp̄s v̄ s̄ilitudo rei p̄sive

rata s̄z se exiis in aīa ē imaginabil⁹ 2 intelligibil⁹
s̄z p̄siderata v̄t ē alicui⁹ s̄ilitudo qd̄ prius fuit sē
satum vel intelcū sic est memorialis

Meditatiōes memoriā saluāt Meditari ē
aliqd̄ p̄siderare multotiēs non secundum se sed
secundum imagines alicui⁹.

Reminiscētia n̄t a mēoria q̄ remiscētia t̄m ē in
hoib⁹ s̄z mēoria ē t̄m in aliis aīalib⁹ Remiscētia n̄
ē mēoria s̄z sequitur memoriāz quia procedit ab
aliquo retento in memoria

Dis remiscētia v̄t fit a re ip̄a v̄t sibi s̄ilit v̄t a p̄rio
Conīctudo est altera natura

Que ordinē h̄nt b̄n reminiscibilia sūt

Quid̄ semel vidētes magis mēorāt̄ q̄ alii multo
tiēs vidētes. Quidā volētes remisci n̄ p̄nt dītē

remiscētiā sicut melācolici qz fāta sinata maxie
mouēt eos p̄ uelle eoz. Dueriz mltā senes im-
mēores s̄ p̄ p̄ m̄mū motū accūtale corpib⁹ eoz.
Cōmē. Quatuor s̄ vtutes qic s̄ s̄t in interiorib⁹ scz
sēs⁹ p̄is imaginatio siue fāta sia qd̄ ē estiatina q
in hoib⁹ oī cogitatuaz mēoria. imaginatio ē in
īctiori pte cerebri. estiatina in me⁹. mēoria vō in
Sequūt aucto. de sono et vigilia p̄steriori pt:

Quius ē poīa eius est actus

Necē ē oē qd̄ vigilat etiam dormire
Sōn⁹ ē qñ ligamētū oīm s̄ suū vigilia vō solutio
eoz. Sōn⁹ ē reqes qd̄ a q̄ nata ē aī aīb⁹ p̄p̄ salu
tē eoz. Omnia animalia sāguinē h̄nt a h̄nt cor.
Cor ē p̄ncipiū s̄s̄s̄z mot⁹ in animalib⁹.
Nut̄mētū vlcimū oīb⁹ sāguinē h̄ntib⁹ ē sāguinis
Loca sanguinis sūt vene materia
Cor ē p̄ncipiū venarum

Sōn⁹ cāt ex euapatioē cibi q̄ ascēdit ad cerebrū
z in frigida descēdit z fac sōnū. vñ p̄ cibū for
tē s̄ sōni valioi Sōn⁹ assimilāt epilētic. i. morbo
caduco. Vinū bibē n̄ puenit pueri nec nutricib⁹
eoz. Qiz eoz q̄ sūt in corpe frigidissimū ē cerebrū
In sōno fit p̄pulsio calori ad interiora aīal. Un̄ su
pioraz extiora mēbra i sōno s̄ frigida z īctiora s̄
calida. Aīalia magis nut̄t̄ z augēt in sōnis q̄ i
vigiliis. **A**bentib⁹ s̄s̄s̄lib⁹ remanēt spēs
eorum in organo sentiendi.

Visus nō solū patit̄ a visibili: s̄ et agit h̄ vep̄ ē p
accēs. s. rōe vaporū i vidēdo ab oclō exn̄d. In spe
cul̄ valde pur̄ si mulieres mēstruose inspiciāt in
supficie speculi fit qñ nubes sāguinea. z si nonū
ē speculū. nō facile ē abstergē maculā h̄m oī si vō
Pur̄ subito dem̄at qd̄d accepit. vet⁹ facile.
d. ii.

Auto. de lōgitudiez breuita. vite
 Delectatio maior expellit minorem
 Pueri nō hnt somnia ppter nimium motū qē in eis
 Principia omnia sūt pna vñ 2 pncipia egretudis sūt
 pna. // Quedā somnia sūt signa futuroꝝ. qdā cāe
 quedam accidentia sunt illorum
 Multa premissa consilia que fieri expediebz ob
 mittuntur ppter nobiliores inchoationes.
 Noctes silentiores sunt quam dies
 Aer noctis magis est quietus q̄ diei
 Melancolici maxime somniāt
 Notorum notiores sunt motus
 Noti de se inuicē maxime sunt solliciti
 Nō oē qd futurū est de necessitate fit / de ad cor
 Lōmē // Sōn⁹ fit ppter calorem īcessū nāl 2 p̄ctōez e⁹
 Null⁹ hō ē q̄ n̄ vidit sōniū qd n̄ ānūciāuit sibi ali
 famosū fm rōez nō est falsū qd futuri
 Vulgus dicit q̄ sōnia fiūt ab āgelis. deuatiōes
 sine vexationes a demonib⁹. pphēcie a deo
 Sētes diuersificāt duob⁹ mōis. vno mō natura
 lit fm vtutes eorū et fm entia eis ppta ī suis re
 gionib⁹. scđo fm leges fm q̄s receperūt. fidē a na
 tinitate. s. de pmo pncipioꝝ d̄ āgelz d̄ r̄surrectōe
 Dō debz eē medi⁹ ad sōnūz vigiliā n̄ d̄clinādo ad
 Auto. libri de lōgitudiez breui. vite. elteꝝ
Gentes q̄ sūt ī calid⁹ īgōib⁹ sūt lōgiorē vite q̄ q̄
 sūt ī frigidis. Corruptis aialibus corrupūē
 scientie et sanitates que in eis sunt
 Quicqd corrupit a suo p̄trario corrumpitur
 Id qd ī se ē corruptibile ī n̄llo alio loco ē corrup
 tibile
 Impossibile ē hnti matia n̄ existē ī p̄rio / tibile
 Minor flāma p̄sumit a maiori p̄ccōis qz alimē
 tū q̄ illa p̄sumit multo tpe h̄mīta flāma p̄uo tpe
 Loc⁹ p̄tinēs rē l̄opa ad ḡnatōez l̄ ad p̄seruatio

nem rei vel contraria rei operatur

Inf animalia longissime vite sunt ceruus et coruus

Vita animalis fit per calidum et humidum

Senectus frigida est et sicca

Animalia multum coeuntia multum senescunt. quia sperma

quod est superfluum nutrimenti emittitur et siccat. et propter hoc

multum longioris est vite quam asinus vel equus ex quibus generatur

quia ipse non generat. Masculi si coitus non faciunt

naturaliter sunt longioris vite quam femelle. quia masculus

calidior est quam femella. sed si masculi multum coeunt

breuioris sunt vite femellis

Labor exsiccat et senectutem inducit

Ubi multum laborantes magis senescunt

Comentator Complexio iuuenum est calida

et humida senum vero est frigida et sicca

Qui multum coeunt parum viuunt

Castrati plus viuunt quam non castrati propter paucitatem coitus

Propter paucitatem coitus viuunt plus mulus quam equus

vel asinus et femelle plus quam masculi

Qui habitant in regionibus calidiis et humidis longioris

sunt vite per accensum propter paucitatem putrefactionis

Sequitur autem libri de senectute et iuuetute

Quia primo fit in animali. unde cor primum est

uiuens et ultimum moriens

Principium sensus est in corde

Locus medius est locus principalis

Natura semper ex possibilibus facit quod optimum est

Cor est principium caloris naturalis vite animalis

Ubi destructo cordis calore destruitur et animal

Vita conseruatur per calidum

Ieiunia calefactoria sunt ita faciunt

Quia autem de respiratione et inspiratione

Utrumque animalia habent pulmonem illa respirant

¶.iii

Auto. libri de morte et vita

Pisces nō rspirāt p aeris attractōe s3 rfrigeriū
cordis fit ipis ab aqua quā ricipiūt p brantias
Idē est pncipiū sanguis et venarū sc3 cor
Respiratō fit ī aīali ad refrigerādū cor7 loca vi-
cina cordi. vñ q̄ magis calida sūt magis īdigēt r-
piratōe. Unū organū tm ē nccariū ad vnū opus
Naturā nihil videmus facere frustra

Nō h3 pulmonē multū sanguineū et calidū
Quūq̄q; maxime cōseruat loco 7 tpe sibi cōna-
turali at vero in contrariū corrumpitur

Sequūt auto. libri de morte et vita

Morte 7 vita sūt coīa omnib⁹ animalibus
Mors lenū est sine dolore et tristitia quia
nullo dolore eis contingente moriūtur

Vita est mansio anime in corpore

Aīalia respirātia suffocāt 7 moriūt in humido
Sāguis pri⁹ fit ī corde qz nūdū distictū venis sed
solo corde generato videt aīal habere sāguinem
Cor semper monetur et vene semper mouentur
quia omnes vene sunt a corde

Aeris ingressus in pectus animalis vocatur in-
spiratio. exitus autem respiratio

Calor cordis humidū q̄ in ipso est. tumescere faci-
ens et ebullire facit pulsum cordis

Pulmo habet se circa cor sicut follis

Sequūt auto. libri de motib⁹ animalū

Omnis mot⁹ requirit aliqđ fixū cca qđ fiat
Celum est incorruptibile

Virtutes sēhiles nō sūt passibiles adinuicem
scdm qđ ear. excessus patiuntur adinuites

Illud quod secundum se est simplex et immobi-
le a nullo potest moveri. vñ dicit homerus. si oēs
dii oēsq; dee laborarēt multū. ionē sūmū nō mo-

neret de celo in terras. Mouens est prius moto et
generans generato sed nihil est prius seipso. ergo
nihil seipsum monet et generat

Appetibile est p^mū mouēs in aiali. et ē mouēs n^o
motū s^z appetit⁹ nō monet et est motum

Quecūq; nō rōcinātea opant^r velocit^r operantur

Principium motus in animali est i corde

Motus cordis est voluntarius

Estimādū ē aial p^ostare quēadmōz ciuitatē bñ le-
gib⁹ rcāz atz munitā. qⁱ i ciuitate qñ semel sta-
bilit⁹ ē ordo n^o opz ei⁹ p^oncipē i^oesse singul^r op^oatio-
nib⁹ ciuitat^r sic nec necē ē aiaz existere a q^ulibz p^o-
te corporis/ sed vno principio tñ scilicet i corde
tantūz hoc est vñ q^u tñz ad ponām motuā

Auto. sup p^mū lib^rū ar^r. de animalib⁹

Q^uēadmōz plūa ē i auib⁹ sic squama i piscib⁹

Oīa animalia que gignūt sibi similia habēt
oculos p^oter talpam que est priuata oculis. q^u p^oz
quia onino nō videt sed si q^u abscindit coru^z q^u d^o
est sup loca oculo^z ei⁹ sūtilit^r i^oneiet loca oculo^z ei⁹
Nobilissimum et altissimum apud nos notius et
magis fixum animal est homo

Sicut oīa metalla et oīa frustra auri et argēti ad
aurū mōvissimū manifestā. ita dispōes oīz aia-
liū manifestā cū ad hominem comparā

Partes corpis i hoīe sūt create et posite s^z creatō
nē ex tipū toti⁹ mōdi Umbilic⁹ ē radix vētris

In cerebro onino nō est sanguis neq; vena

Nō mouet facies in aliquo aiali p^oterq^u in homie

Frons parua significat bonitatez motus

Frons lata significat prauitem discretōis

Frons rotunda significat iracundiam

Q^uē aial bñs aures h^z eas mobiles p^oter hominez

D. iiii.

Ancto. i. de animali.

Aures multā peminētesz magne stoliditatez et garrulitatē significāt:

Sternitio sūm q̄ fingūt hoīes ē signū vificatiōis facti aut dicti illius t̄pis.

Nas⁹ elephā est magn⁹z fort⁹z uti⁹ eo loco man⁹ in accipiēdo cibūz potūz alia q̄b⁹ indiget

Os leonis collo est cōtinuum

Splen hominis ē filius spleni porci

Uēt. i. stomachus hominis ē filius vētri canis.

Extremitas v̄ge virilis dī p̄pucium

Situs cordis ē i medio pectori in b̄nūz s̄ in hoīe declinat modicū ad sinistrā partē

Sequūt ancto. ii. de aiali.

Dētes canum iunenum sunt, albiz acuti. senū vero obtusi z nigri

Masculi⁹ nasāl⁹ sūt plurinz dētū q̄ femelle.

Dentes equoz senū albescunt.

Qē q̄drupes gñans sibi filiē h̄z dētes

Nō in p̄paratiōe sui corpori h̄z parū os

Nō ē mulier utēs manu dextra sicut sinistra.

Simeā uti⁹ manib⁹ sicut pedib⁹

Alē autū sūt in eis loco manū.

Simeā mixte est nature pueniens in natura hominum et quadrupedum

Cornua omīū animalū sūt vacua p̄ cornua cerui q̄ sūt duraz nō ē in eis p̄canitas

In mari ē q̄dā piscis nauē tenēs qm̄ ipse p̄hibet recedere nauē pōia sua naturali

Omnes pisces audiunt

Qē animal carē pulmone caret voce

Omniū animalū femine sūt graciliorz acutior vocis q̄ masculi p̄teryaccam.

Qē anial vocat suū cōparē t̄pe coit⁹ p̄p̄a vocēz b̄

facit spāliter rana.

Vociferatio anid est magis tpe coit⁹

Gallin⁹ sū gall⁹ vociferat p⁹ plid⁹ victoria

Qē aial qđ facit oua h3 ea in matricez nō i vētre
q3 si h3ret in ventre digereret sicut cibū

Sequūf ancto.iii. de aiali.

Os p⁹ abscisione n̄ crescit neq3 solidat. Ossa le
onū ita dura sūt q3 si collidat redidit ignem.

Propriū hoīs ē canescere in senectute

In castratis pubes nō barbescit.

sed

Lac aialiū hntiū mltas mamillas n̄ puenit ad ca

Qē aial multi sanguinis ē multi seminis.

Qē corp⁹ sāguineū cito putrescit

Testiculi

z matricez sūt organa pncipalia ad gñationem.

Mulieres hntes matricez dēsaes z duras n̄ pcepti

nō inf animalia ē multi seminis.

unt.

Lac onis cap⁹ z vacce multū puenit caseo.

Lac nigrū mltū ē meli⁹ z puri⁹ lacte alba⁹ mu

Coagulū lepori mltū v3 p fluxū vētris

lierū

Nullū aial mutat cornua nisi cernus

Aial dūsoz piloz est dūsi color in corio

Galline multū ouantes cito moriūt

Oua lōga acutioris capitū pducunt marces: oua

vo rotundaz obtusa feminas.

Gemelle nō iueniūt in onis i qđ sūt duo vitella

Mascul⁹ colūbe cubat oua p diē seia vō p noctē.

Nō sūt aialia vni⁹ spēi q3 se comedāt

In omib⁹ aialibus ē appetitus coitus z delectatio

Qē qđrpes desiderat magis in vere

Bonū ē vt parētes corrigāt ociosos filios iō rcō

res apū ociosos a se eniciunt

Qēs pisces a pncipio impgnati oēs sūt boni

Qia animalia natalit appetit delectationē in

Ancto. iiii. libri ar. de animalibus

In anis nubilibz māmille incipiūt grossari
Aries 7 cap vni⁹ ani coeūt s3 debile est q gñant
Lais 7 porc⁹ octo mēsu coeūt s3 debile ē q gñant
Canis viuit vs3 ad. xiiii. ānos porc⁹ vō. xi.

Equ⁹ duoz l' triūm ānoz coit. s3 debile ē q gñat
Equ⁹ est ford a quatuor ānis vs3 ad. xx. 7 coit vsq
ad xxx. ānos 7 viuit vs3 xxxv. ānos

Nota hic q dā incipiūt libz sextum 7 veri⁹ qz. xix
sūt libri aristotel de animalibus

Femina elephātis impregnata oīno non tāgīt a
masculo. post ptū vō quiescit p⁹ trionum

Mutatō vocis ē signū motus ad coitum

Pediculi gñant lēdes. musce vō gñant vmes

Colūbe onāt oī mēse 7 pullulāt si loc⁹ māhōnis
sue fuerit calid⁹ 7 cibus eaz paratus. aliqn non
nisi i estate pullificāt 7 eoz pulli melioēs sūt i vē

Nulli animali accidit mēsu nū sicut mulieribus

Item hic qdā incipiūt libz septimū

Sequūt ancto. iiii. libri ar. de animalibus

Artures nō pariūt nisi i estate qz in hyeme
manēt in nidis sicut yrūdies. Piacēt in cau
nis arboz. vñ transferāt se ad loca calida

Pisces in pluuiosis tpi3 pinguescūt

Pisces senes mali sūt ad salendum

Lupus gulose comedit abs3 masticatione et tātū
vno die q sufficit ei p tres

Ursus quinquaginta dieb3 lat3 sine cibo dā

Uacce diligēt bibē aquā purā 7 clarā 7 ed vō fbi

Salua hoīs ieiūi oībz aīalib⁹ venendū hñtib3 ē

Lpa pluuiosa nocēt aīib3. sicca vō piscib3 dīa

Item hic qdā incipiūt libz octauum

Sequūt ancto. v. libri ar. de animalibus

Apes in vere et autūno mellificāt. sed mel

Unale melius ēz mūdus et dulcius

Natūa dat unicuiq; qd sibi pueniens est

Cernus elicit cornua sua vbi graue ē ea iuenire

Unde dī i pūbio. vade vbi cern⁹ elicit corūa sua

Cernus elicti cornibz timet lupos. et ideo de die

latz. z de nocte vadit ad pascua

Meli⁹ est mel ex cera noua q̄ ex cera veteri

Mel bonū simile est auro

Lib⁹ apū est mel tēpore necessitatis

Virū masculi sē fortiores seīs. nisi i vīso z leopdo

Mulier ē maioris ppassiōis z pietatē q̄ vir. s; est

maioris inuidie. z diligit lites ac malignior est z

de facili decipitur

Nlla feia p⁹ ipgātōez appetit coitū nisi mīr z eā

Causa masculi ē digestio semis. cā vō feie i digest

In coeūtibz voces mutāt

io ci⁹ dē

Brues rectores habent qui ceteris dormiētibus

excubāt capite eleuato

Mortuo delphino mīri de specie delphind pcur

rūt z deferūt euz in pfundum maris z sepeliunt

eum cquētes ne a piscibz comedatur

Apes hnt fge q n exit aluelo nisi cū oibz apib⁹ z

cū fatigat rex apū volatu ipm fert tota fba apū

suo. Item hic quidā incipiūt libz nonum

Sequūt aucto. vi. libri ar. de animali.

Encera⁹ filioz n ē pueniēs nisi p⁹ fa luscā⁹ p

Maēs mltū futnētes cito senescūt .i. xvā⁹ o

Impgātō accidit mīrib⁹ nālī p⁹ mēstruū n aliē

Femie post ptū nō crescūt z cū h fiūt vetule

Mulieribz tpe coit⁹ crescit dolor magnus

Mēstruū in mīibz cessat post .xl. ānos in aliqbz

autē manet vsq; ad quinquagita ānos

Sequūt aucto. vii. libri aristo. de ai ali.

Antoviii. libri de animalib⁹

Sequū^r aucto. vii. libri de animalib⁹ ar.

One q³ h³ cās easdē h³ eadē accūa
Oculi qñ r̄spiciūt r̄s albas ⁊ lucidas lachrimātuz
Mulier dolorosa ⁊ ifi^ra si i^pgnat fetum corrupit
Mulier lactates si mēstruat l^r modicū mēstruat

Sequū^r aucto. viii. libri ar. de animalibus

Erōe boni auctor^r est sp̄ indicaē fmoēs dñi
Debem⁹ i^ppicē fo^ras ⁊ delcārii artifice q³ eas fec^r
Magis p̄cipisci⁹ sciē aliq³ modicū d^r r̄b⁹ hōrabi
lib⁹ ⁊ altissia l³ p̄babil^r ill³ n̄ sciam⁹ q³ sciē mlt³
de r̄b⁹ p̄ certitudinē mi⁹ nobilib³ ⁊ vilioribus
In q³lib³ gñe rex nccē est p̄s p̄siderare coīa seor
lū ⁊ postea p̄pū vni⁹ c⁹ q³ illius generis
Natura ē sicut motor ad p̄plemētum rex
Natura c⁹ lib³ rei est rei ad quā est p̄parata.
Nullum ens naturaliter natum est ociose. Unde
in omnib³ animalib³ est res nobilis
Creatō corporis ⁊ mēbroz est propter animam

Sequū^r aucto. ix. libri ar. de animalibus

Pricipia elemētōz s̄ calid⁹ frigid⁹ hūidū ⁊ siccū
Calidū frigidū hūidū ⁊ siccū s̄ cāe vite ⁊ mort⁹ sō
ni ⁊ vigilie iuuetud⁹ senectud⁹ s̄atag⁹ ⁊ egritudis
Corpa dūa qñ calelūt magis calelūt q³ corpa
Ignis in frigidari nō pōt mollia ē hūida
Intrūmētū sēs⁹ tact⁹ est caro. dicit tamē postea
q³ instrumentum tactus nō est caro sed aliq³ in/
fra carnē vt infra dictum est de anima
Principiū sēs⁹ in animalib³ est in corde
Sensus tactus ⁊ gustus p̄tinuāt in corde tres
vō reliqui sūt in capite
Omne aīal hñs sāguinē h³ cerebz
Homo in sua cōparatōe corpis h³ maius cerebrū
et caput aliis animalibus

Creatio cranee est ppter custodiā cerebri
Creatio lingue ē ad p^o cinādu z ad gustādu hūores
Medulla ē supfinitas cibi et sāguinis ex q cibāf
ossa z sps aīaliū z ppter hoc retenta inter ossa
Aīal mltē pignoris cito senescit z par generat
Cerebrū ē valde frigidū z magis oibz mēbris z
riū eius est calor cordis qz nō pōt esse aliqd mēbrū
de aliqua plexione p se sine alteri^o p^orietate z iō
ingeniatū ē natūe ponē cerebrū in opposito cordi.

Sequitur aucto. x. libri ar^o de animalibz

Vbi possibile ē eē vnā radicē meli^o ē eē vnū p^o
natūa nō facit nisi q meli^o ē cipiū q mltā
et pfectius ex rebus possibilibus

Calor natūl rigit corp^o aīal vt princeps regnū
Dō solū ricipit titulāōez qz corde^o valde tenue ē
Qē aīal cornutū carz dētib^o i supiori mādibula
Natūa nō dat mēbra vigori pueniētia nisi aīali
bz indigētibz illis vt aquile vngues cornua cūis
Femine cernoz nec dētes supiores sic corda hnt
Cornua sūt cūna ppter vigorē et iuuamen.

Aues loco dentitū hnt rostrum

Principiū vite et oīs mot^o z sēs^o ē a corde

Vene tñsūt p omnia mēbra corpis sz nō tñsūt p
ipz cor q ipm est pncipiū venaz Sāguis nō veit
ab alio loco q a corde qz ipz ē fōs z origo sāguis z
ē pncicipiū mēbroz ricipiētū sāguiez In sāguiez
hntib^o ē epar sic cor n tñ epar est pncipiū cord to-
ti^o nec sāguis ē veāz qz vene tñsūt p ipz epar q
in nō oriūf. Cor solū int oīa mēbra iteriora nō pōt
pati dolorē. Aīal maioris cordis ē natūalē tiduz
sicut lep^o qz calor tal aīal nō pōt totam naturali-
ter cor suū implere et inde est debilioz vnde et ac-
cidit ei timor

Ancto. xi. v. l. xiiii de animalib⁹

In nullo mēbro ē sāguis ex venam p̄t q̄ in corde
In hoīe cor declinat ad finistrā ptē. cū in ceteris
animalib⁹ ē in medio pectoris

Corz cereb⁹ multa indigēt custodia qz in eis est
pncipiū vite. ¶ Cerebrū ē mēbrū diuinū in quo
ē opatio sensus intellectus.

Epar ē in aīali ad coqndū z digerendū

Pulmo est instrumētū anhelit⁹

Pulmo ē post⁹ iuxta corz ē mollis lenis cocau⁹
spōgiolosus z spumosus

Splen est q̄si epar impurū

Splen ē in animalib⁹ accēta⁹ rz non de nccitate
qz sile ē supfluitati.

Dolor renū difficil⁹ ē homini a natura.

Ren dext⁹ minoris ē pinguedinis q̄ sinister

Ren dext⁹ altior ē sinistro.

Aues nō mingūt nec hnt vesicā qā pap bibūt et
qd sup̄ est hoc transit in plumas

Sifr nec pisces qz qd sup̄ ē tñt i squamas nap

Sudo⁹ nō fit nisi qñ calefit corp⁹ z apuit por⁹ ve-

¶ Sequūt ancto. xi. vel s⁹ aliquos. xiiii. libri
aristo. de animalibus

Modica altatio in mēbro pncipali facit multā
altationē in toto corpe: z vrine.

In animalib⁹ ppt timorē accidit effusio vētris

Animalib⁹ natantibus naāa posuit coreum inf
digitos pedum aliis vero non

Alie vesptilionū sūt mēbrales z sūt de coreo z indi-

Anib⁹ piscatib⁹ collū ē sic arūdo. stincte

Delphines nō hnt fel

Naāa uti⁹ q̄busoā supfluit ad inuamentū

Larentia fellis est cā boni coloris.

Lā ventris est ppt cibū vt digerat

Manus est unum instrumentum vel unum organum: sed
multa quia per eas homo plus potest habere quam per cetera
Vigor pollicis est equalis vigori omnium digitorum
Opera manuum est recipere et accipere pedum vero sustentare
et fugere. Homo non habet candidam nec ullam aliam quod habet
anchas: homo vero non habet anchas
Quadrupedia statim se erigunt homo vero non propter pondus
capitis quia homo est maior et poderosior in superioribus
Virga virilis crescit et diminuit absque lesione sui in-
ter omnia alia membra

Sequitur aucto. xii. de animali.

Quod vite in rebus sunt finis forma materia efficiens:
Infinitum natura respuit.
Homo qui pinguis est raro generat
Sperma est superfluum nutrimenti.
Sperma seipsum non conveniens generationi
Fetus non fit ex mixtione duorum spermatum. Unum est
mulier impugnat sine emissionem spermatis sine delectatione
Unum mulier est conveniens generationi sed non autem menstrui et
sed non autem spermatis quod ipsa emittit in coitu propter delecta-
tionem quod est humidum non autem est de spermate. Unum nec omnibus
mulieribus concipientibus accidit elicere sperma
Sperma non est materia generati sed est motor et forma
Unum non potest dici quod sperma sit per conceptum sic non potest dici quod
carpentari sit per materiam lignee. Mas est secundum
diffinitionem quod potest generare in alio seipsum vero quod potest generare in
se vel potius quod generat ab alio. Vir dat principium
motus et formam generato sed femina dat corpus et materiam
Castratum corpus non solum offert deo sed etiam animus
et sic parum differt a femina.

Quod abscindit testiculi castrum tunc strahuntur via sper-
matis propter aliam castratum non est aptum naturam facere fi-

Sequitur aucto. xiii. de anima i lius

Aucto. xiii. de aiali.

Perfecti⁹ aialē qđ nālr ē maior caliditadē hu
Mia nobilioz ē corpez aiatā i- miditadē
aiato vinū mortuoz eno nō ente.

Mia nuttina ē in pcepto semie in poſa ſz nē in
eo acta ſi pſr aia ſeſtina g i poſſibile ē q aia ſeſt
tiua⁹ nuttina nutent nos ab extrinſeco⁹ tali mō
Sol⁹ intellectus ē in nobis ab extrinſeco qz ipſe
ſolus eſt diuinus.

Cū ſperma emittit exit qđā ſpūa vī vēt⁹ q ē vtno
pncipal⁹ animez ē ſeparat⁹ a corpore.

Calor animal⁹ ſol⁹ eſt in ſpermate, et in qualibet
ſuperfluitate nature.

Calor naſal⁹ nō ē ignis nec igne⁹ qz calor naſalis
gñat animalia ignis pſu nit ea.

Corp⁹ animal⁹ ē ex femina anima ex mare

Mia ē ſbaz forma ſbalis co. poris.

Femina⁹ mas occasionatus

Cū hō fuerit mlti coit⁹ debilitat⁹ ei⁹ viſus

Caput creat⁹ in gñatione poſt creatione⁹ cordis.

Natura ē vt rēficato⁹ ſine recto⁹

Genus multo⁹ ſeper eſt ſcibile.

Poſſibile ē q mula impregnē ſz nō gñat p mūm
raro viſū eſt in tpe preterito

Embriō pmo viuūt vita plante deīn vita animal⁹
z poſtea vita hominis

Sequē⁹ aucto. xiiii. de aiali.

Quantū naſa diminuit in multitudine tātū
augmentat in magnitudine

Ars eicit ſuperflūū a ſuo corpore ſiſr et natura

De qđ facit natura eſt ſm ordinē

Naſa hūidi ē pueniēti⁹ gñatiōi q aridi

Primū qđ gñat p aliis mēbus ē cor

Mial qui corpor⁹ mlti coit⁹ ē mltēz hūo⁹ qz nu

trimētum crescit in sperma.

Arbores q̄ mltū fructificāt cito desiccāt q̄z cibus eorum crescit in semen

Quano pueniūt pceptui sine semine mar

Qua auiū duos hnt colores. s. albū z rubeū vlt p̄si/

Qua p̄ficiū vñū tm̄ milē.

P̄cipiū gñatiōis pulli ē ex albo oui: q̄z p̄ncipiūz

aie ex calido cib⁹ at est ex vitello

Nata posuit aui⁹ cibū in ouo scz vitellū quē admodū aialib⁹ lac in mamillis.

Gñatio aialiū ex sua spē est diūsa.

Qd̄ in aialib⁹ magis ē intelligēt⁹ magis hz sollicitudines circa filios

Nō ē p̄snetudis q̄ mares sint solliciti cirē filios

Sequūt aucto. xv de aialib⁹ s̄z fēine

Natura dat instrumētū z opationē fil⁹ q̄z visus sine oculo ēē nō pōt nec ocul⁹ sine visu.

Sol fac̄ estatēz hyemē oi anno lune

Spacia ip̄gnatōis z vite aialiū s̄t s̄z reuolutōez

Uiri mltorū pilorū apud coxas ī pte īferiori s̄t mlt

Cib⁹ nō ē nisi dulce valde digestū ti coit⁹

Quicqd̄ modicū ē cito digerit

Matia q̄ fit gñatio est eadem cum materia qua cibaf̄ generatio. p̄ncipale.

Si hō hz fil⁹ mēbrū maris z mulieris vñū illorum est

Mulier sup̄ om̄s feminas diligit coitum valde.

In hoib⁹ citi⁹ formāf̄ mares in vētre q̄ mulieres

q̄ femina ē p̄traria mari naturalit̄

Aialia magni corporis vñū gñant filiū tm̄. Parui

vo corporis mltos q̄ in magnis cib⁹ cōstāt ad nutri

mentū corporis z iō modicū sperma q̄ manz ī eis

Ex vno coitu spermatizātis mltū: cū sperma di

uidit̄ gñant̄ multi filii

Aucto. xvi. de animal.

Mēstruū mulierū magis accidit in dīnutiōe lūe
q̃ illi dies s̃t frigidior̃s aliis dieb⁹ mēf. p̃pt dīnu-
tionē lūe. Feie debiliores s̃t marib⁹ q̃ frigidior̃
s̃t nature. In aialib⁹ g̃nantib⁹ multos filios
pl⁹ accidit mēstruofitasz maxie in marib⁹

Sequū̃t aucto. xvi. de aialib⁹

Embrio in p̃ma sui g̃natōe vivit vita fili vite
plāte. Pili decalvati n̄ redeūt folia vō ar-
borūz plume anis redeūt q̃ caluicies ē p̃pt mu-
tationē etat⁹ defectū hūidi radical̃ q̃ irrenoca-
bil̃ ē cas⁹ vō foliorūz plume ē p̃pt mutationē tē-
porū quorū redeūt est circularis

Hoies tm̄ caluescūt n̄ aialia q̃ hō h̄z de cerebro
valde multūz hūidū

Hō tm̄ caluescit in antiozi pte capit⁹ q̃ illic est ce-
rebū valde multū

Nō fluūt folia de arborib⁹ in q̃b⁹ ē hūor pinguis.

In aialib⁹ color pilorū est h̄z colorē cuti in hoie vō
nō q̃ q̃d hoies h̄nt coreū valde albū z nigros cri-
nes cui⁹ cā ē q̃ cutis hois ē valde tenuis resp̄cū
aliorū aialiorū iō nō mutāt mat̄iā pilorū. b⁹

Aialia comedētia dīces cibos dīuificāt i colorē

Multa aialia in i firmitate mutāt colorēz iō cor-
pus visus est albusz passer albus

Digestio fit ex calore

Ocul⁹ eminēsz extēf⁹ n̄ bñ vidz a remot⁹ sz ocul⁹
p̃fūd⁹ bñ vidz a i mota q̃ e⁹ vis⁹ n̄ vidit nec p̃fūd⁹

Acumēz bonitas sēs⁹ distiguit dñob⁹ modis vel
in sētendo remote vel distigūdo dñas astroz

Somn⁹ videt̃ esse mediū int̄ eēz nō eē intervine-
rez non viuere

Puberes pl⁹ delectāt̃ in coitu q̃ cesa etas z q̃to
plus assuescūt tanto plus appetunt.

Cerebrū est magis frigidū q̄ totū corpus.

Sequūt aucto de sba orbz lune.

Illud qđ ppositū ē ex se ppositū ē ex duabus naturis scz recipiente motū 7 agente motū
In diuisione sbe duplex ē tñsmutatio. Una est
sbalis q̄ trāsmutat ea noiez diffinitioe q̄ trāsmu-
tatio dī gñatio vī corruptio. Alia ē trāsmutatio
accntal q̄ nec tñsmutat ea noiez diffinitioe : s3 tm̄
s3 dispōes accntles q̄ s̄ q̄litas q̄titasz h̄c d̄ aliis
Qđ ī possibile ē fieri nō p̄t

Impossibile ē vnū lbem p̄les q̄ vnā formā h̄re
Matia sb̄nat p̄ p̄sses h̄ ē qđ recipit oēs formas
Tñ matia nihil ē in actu nec ē ēt aliq̄ formaz in
sui naturā includēs s3 dūtaxat est in poñā ad re-
cipiendū oēs formas

Forme nat̄ales diuūt dīfioe matie

Dīfio nō cōpetit sb̄ne nisi vt h3 q̄titatē.

Dimēsiōes inf̄minate p̄cedūt formā in materia
s3 dimēsiōes t̄minate sequūt formā in matia

Qđ aduenienti in actu est accidēs

Omne qđ substat in ratione substat̄is p̄mi sub-
stat in rōne matie.

Impossibile ē formā ēē sine matiaz nō exūso

Matia non recipit diūsas fōas nisi qz p̄as rece-
pit dimēsiōes inf̄minatas.

Alia celi p̄iūgī celi ēē scz s3 opatiōez 7 motū

In celestibz iō ē efficiēs motū 7 finis motus

Impossibile ē illud vt qđ de se est corruptibile re-
cipiat ēfinitatē ab alio

Matia celi ē aliqđ ex̄is in actu 7 nō in poñā iō
digni dī subiectū q̄ matia

Finis significat agens significatiōē necessaria.
sic mot⁹ significat ipsum mouens

e.ii.

Auto. libri causarum

Quicquid provenit celestibus in istis inferioribus. si provenit eis pure et equivoce analogice sed per et posterius
Transmutatio arguit materiam operatio vero forma
Primus motor dat omnibus entibus esse vivere
Virtus infinita est duplex. scilicet infinita in vigore infinita in duracione
Virtus movens celum est infinita in duracione non autem in vigore
Sequitur autem libri causarum aristotelis

Omnis causa primaria plene influunt causam suam quam causa secundaria
Quicquid potest causa secunda potest causa prima nobilioris
altiori tamen modo Quicquid est causa cause. etiam est causa causati
Omnis anima nobiliter habet tres operationes. quia in ea
est operatio intellectualis et divina
Prima causa est semper causa omnium narracione
Cause secunde illuminantur a lumine prime cause
Intelligentia est substantia que non dividitur
Omnis intelligentia fixa est essentia propter bonita-
tem puram. que est causa prima. unde causa prima est pura bonitas
Prima causa non habet aliquid extrinsecum. id est materiale. sed
omnis intelligentia et anima habet extrinsecum
Omnis intelligentia plena est formis. id est speciebus intelligibili-
bus. Quanto aliquid est propius quam prime cause. tanto est simplicius
Quicquid recipit ab alio recipit per modum rei accipientis
et non recepte. Omnis virtus unita fortior est seipsa dispensa
Causa prima regit omnes res creatas propter hoc quod com-
misceat cum eis. Causa prima influunt bonitatem suam om-
nibus rebus uno influxu. sed non recipit illam bo-
nitatem equaliter. sed secundum capacitatem nature
Causa prima est dives per seipsam
Causa prima est super omne nomen quod nominari potest.
Omnis intelligentia divina facit res per hoc quod est intelligentia
regit eas per hoc quod ipsa est divina. unde habemus quod regere est divinum
Causa prima existit in omnibus secundum se sed disponit unam. sed omnia non
persistent in prima causa secundum dispositionem unam. sed secundum multas

Auto. sup p^mu lib^ri ethi.

Odia bonū appetūt. Cogitō siū vtilē est in
actu. Unusquisq; qd cognoscit bñ iudicat
Nihil differt etate puer. 2 moribus puerilis
Bonū de quāto p^munius tanto diuinius
Confocii pprie ignorantie ammirantur ōnes
Sermones inq̄rēdi sūt fm matiā de qua sunt
In infortunis virtus refulget
Duob⁹ exñtib⁹ amicis scñ est p̄honorare vītātē
Quis fm statū iustū sit honorare amicum
Donor magis est in honorāte q̄ in honorato
Felicitas est p̄fectio anime fm vītātē p̄fectaz sic
vna p̄rudo nō facit ver. nec vna dies calida esta
tē. sic nec vna dies l̄inodicū t̄ps facit hoiez felicē
Principia maxime valent ad subsequētia
Principium plus est q̄ dimidium totius
Bona aie maxia sūt bona. Dia vā vō p̄sonant
Unicuiq; delectabile est istud qd amat
Melior est vsus rei q̄ possessio
Impossibile est indigētez opari bona
Nō oīno felix ē. q̄ spē turpissim⁹ ē. 2 sine ple
Felix est sine vituperio sicut tetragonus
Finē laudam⁹. s; ea que sūt ad finē honoramus
Felicitas est premiū virtutis
Felix nō differt a misero nisi p̄ dimidiū vite
Nullus est bonus vel malus per somnū
Ratio semper deprecatur ad optima
Sequū^r auto. ii. libri ethicoz aristotilis
Et actibus multuz iteratis fit habitus
Non parum differt sic vel sic. i. bene v^l ma
le pueruz in iuuetute assuesci immo multū
In obscuris oportz vti apd testimoniis
Exerciciū tempatum conseruat sanitatem
Fortis p̄medere facit fortiter laborare

e iii.

Auto. ii. libri ethicoꝝ ar.

Circa voluptates et tristitias est v̄tus moralis
Medicine fiunt per contrarium

Circa difficilia sp̄ est ars et virtus

Tria sūt in aīa. possēssōes poñe ⁊ habit⁹ sen v̄tus

Passio n̄ ē v̄t⁹. q̄ s̄ passioēz nec laudamur nec vi-

tupamur. Virt⁹ nō ē poñā q̄ potētes sum⁹ p̄ nāz

Virtus est habitus quia habētes se perficit ⁊ o-

p̄us eius laudabile reddit

Dis v̄t⁹ p̄sistit i medio s̄z i t̄ defc̄m ⁊ excessū

Virt⁹ certior ē et melior omni arte

Mal⁹ est facile bonum autē difficile

Nō est facile attingere mediū s̄z difficile

Virt⁹ est habitus electus in mēte p̄sistēs quo ad

nos declarata rōe. vt vtiq; sapiens dēfminabit

Operationes sunt circa singularia

Difficile est aliquē esse bonū. i. studiosū

Mediū in omnibus rebus est laudabile

Sequūt auto. iii. libri ethicoꝝ aristotelis

Melius est mori q̄ facere p̄stra bonū v̄tutū

Ignorantia excusat peccatū

Conclū nō est de fine s̄z de his q̄ sūt ad finē

Qd̄ p̄mū ē in itētōe h̄ debz eē vltimū i executōe

Homo est principiū suarū opationū

Bonū volūtariū est qd̄ simpliciter est bonū

Bonus singula recte iudicat

Nullus est bon⁹ vel beatus nisi volens

Nos sum⁹ dñi nrāz opatōm a p̄ncipio vsq; ad finē

Qual v̄nūsq; est. talis videt̄ sibi esse finis

Terribilissimū ōniū terribiliū est mors

Fortitudo est aggressio terribiliū vbi mors imi-

net propter bonū saluandū

In repentinis cognoscitur habitus

Desideriū p̄ueri. oportz eē fm̄ p̄ceptū doctōis

In naturalib⁹ desiderijs pauci peccant

Laus ⁊ grāꝝ actio debet dātiz nō accipiētiz

Maiores est bona opari q̄ turpia nō opari

Virtuosus bene utitur quibuscūq;

Dare et non accipere est liberalitas

Pulcritudo sepe est in magno corpore. Uti parui

formosi dici p̄t non autem pulchri

Maximum bonorum exteriorum est honor

Prauus honore non est dignus

Honor est premium virtutis

Secūm v̄tutē solus bonus est honorandus

Virtuti perfecte non fit condign⁹ honor

Nō irasci in quibus oportet insipientis est

Iniuriantem sustinere et servilem siue familia-

rem despiciere servile est

Malum seipsum destruit

Malum si integre fuerit importabile erit

Quaerit unusq; ē talia dicit. talia opat⁹ talē vinit

Omne mendacium est fugiendum

Verum bonum est laudabile

Verax laudā⁹ est. mēdax autē vituperā⁹

Jactator maxime est vituperandus

Requies et ludus in vita vidētur esse necessaria

Verecundia est timor ingloriationis

Verecundia nō p̄neit oī etati s; iuuenili. vñ iuue-

nes verecundos laudam⁹. senē at verecundū vitu-

pam⁹ q; senex caueat id de quo verecundabitur

Sequit⁹ auto. v. libri ethicoꝝ aristotelis

Si vñ oppositorū s; multū mōis ⁊ reliquū

Que si p̄r sūt bona hoīb⁹. p̄ his orāt ⁊ illa

quāt. Preclarissima virtutū est iusticia neq; he-

perus neq; incifer ita mirabilis sicut iusticia

Principatus virum ostendit

c. iiii.

Aucto. v. ethicorū

Pessim⁹ ē ille q̄ nō solū vti malicia ad se sed etiā ad alios.

Optim⁹ est ille q̄ nō solum vti bonitate. i. v̄tute ad se s̄ et ad alios.

Duplex ē iusticia sc̄ totalis et p̄tialis

P̄tialis est duplex sc̄ p̄mutatīa et distributīa

Cōmutatīa ē duplex. i. volūtaria et nō volūtaria

Nō volūtaria ē duplex. i. occulta et manifesta. oc-

culta vt furtū adulteriū. manifesta vt vicia et vbera

Min⁹ malū ē magis eligibile maiori malo

Ubicūq; repit̄ magis min⁹ ibi repit̄ meriti et cā

Qz te famulari illi q̄ bñ fecit

Denari⁹ ē mēsurā ōnīū rerū qz ē fideiussor n̄ in

omni adūsitāte vel nēcitāte. p̄ q̄l̄z re q̄ indigem⁹

Primū institutū qz custodiri

Princeps qz custodire iustum

Duplex ē ius sc̄ legale et nat̄ale. nat̄ale ē qd̄ ap̄d

oēs h̄z eādē pōn̄a. Legale at̄ institutum ē a lege

Sacrificare diis simp̄l̄r ē nat̄ale s̄ sacrificare h̄

vel hoc isti vel isti ad placitū

Lex phibet seip̄m interficere

Nullus p̄p̄e p̄t sibi p̄p̄i iniuriā facere

Sequū̄r aucto. vi. ethicorū

Non sufficit ad scientiam alicuius q̄ sciatur in vniuersalīz p̄fate: sed qz scire de t̄m̄ate et distincte.

Omnis cognitio fit s̄m similitudinē

Cōsiliū qz eē de h̄is q̄ p̄nt se alit̄ h̄re

Cōsiliū nō qz eē de p̄tīis s̄ de futuris qz qd̄ f̄c̄ est

nō p̄t eē nō factū. Tūc d̄t Agaton Genitū facē nō

genitū h̄ solo p̄nat̄ deus

Verū bonū. est intellectus

Quinq; s̄nt in aīa q̄b⁹ verū d̄r sc̄z ars/sciētia/sa-
piētia/intelectus/et prudentia.

Scia ē de his q̄ n̄ p̄nt se alr̄ h̄re. i. de eternis
 Dis doct̄na ē ex p̄cognit̄ vel de p̄cognit̄
 Ars est r̄ca rō factibilis
 Prudentia ē recta rō agibilis
 Sapiētia ē cognitio rerū diuinarū h̄is caput in
 ter oēs alias sciētias
 Sapiētia est certissima ōnīū aliarū scientiarū
 Iuuenes n̄ p̄nt eē prudētes q̄ prudētia p̄cedit
 exp̄ientiā que indiget t̄p̄e
 Multitudo t̄p̄is facit exp̄ientiā
 Ad p̄ncipia nō ē rō
 Cōsiliata ōz opari velocit̄. p̄siliari at̄ tarde
 Impossibile ē prudētē. i. sapientē nō eē bonum.
 N̄s v̄nā v̄tutē h̄y omnes.

Sequūt̄ aucto. vii. ethi.

Sicut bestie nec malicia nec v̄t̄ attribuit̄ p̄p̄e.
 sic nec d̄o: s̄z d̄o h̄orabili^r aliq̄d v̄tute bestie
 vero aliq̄d genus malicie s̄z bestialitas
 Voies d̄nr fieri d̄i p̄p̄t v̄tutū excellētias
 D̄o p̄us detior est bestia
 Difficile ē resistē cōsuetudini q̄ assimilaf̄ nat̄e.
 facili^r t̄n ē transmutare cōsuetudinē q̄ naturā
 Cōsuetudo est altera natura
 Fama q̄ oēs famāt ōnino nō de p̄p̄e
 Nō solū ōz verū dicē s̄z cām falsi assignare
 Delcātiōi intellectuāli nō est admixta tristitia
 Opationes bestie p̄ne sūt ex natura s̄z opatiōes
 p̄uorū hominū ex cōsuetudine
 D̄o sp̄ idigz aliq̄ delcātiōe q̄si q̄d recreatiōe p̄p̄e
 multos labores q̄ sibi occurrūt
 Maior est delectatio in d̄ete q̄ in motu.
 Deus sp̄ simplici^r v̄na gaudet delcātiōe
 Felicitatē sup̄excellēs impetit fortuna

Aucto. viii. libri ethicoꝝ arj

Sequūť aucto. viii. libri ethicoꝝ arj.

Nullus eligē d3 vinē sine aicis hñs īliq̃ bona
Quāto maior ē fortūa tāto min⁹ est secūda
Duo sūt viuētes itelligē 2 agē sūt potiores q̃ vn⁹
In infortunis īfugiendū est ad amicos
Omnis hō oīm hominū naturaliter est amicus
Generātis ad gñatū naturaliter est amicitia.
Domines ei⁹ dē gētis naturalit̃ pl⁹ sūt aici q̃ alii
Simile diligit sibi sile vep̃ ē per se 2 nō p accñs
Amicitia ē benivolētia mutua nō latēs q̃ passis
Tripliciter fit amicitia scilic3 propter bonum v
tile. bonū delectabile 2 ppter bonū honestū. Ami
cicia ppter bonum vtile maxime videtur in sei
bus esse. qz tales nō curāt delectabile sed tantū vti
le. Amicitia ppter bonū delectabile iuuenum est
Amicitia ppter bonū pmanēs ē stabīl. Nulli se ī
micē cognoscūt nisi mēsūaz sūt salis psumāt
Sola aicitia bonoꝝ honestoꝝ ē ītransmutabilis
Non ē facile alicui credere de amico/qui multo
tpe pbat⁹ ē ab ip̃o 2 nūq̃ sibi īiuste fecit
Locī distātia nō sepat amicitia. s3 opationem
Natura maxie triste fugit. 2 appetit delectabile
Mutua colloq̃a sūt factina amicitie
Perfecta aicitia nō ē nisi ad vnū qz q̃ est suphñ
dās 2 pfectu3 nō pōt fieri ad plēs nisi ad vnum
Unusq̃sq̃ sibi ip̃i maxime vult bonum
Amicoꝝ omnia sunt coia
Pessimum est cōtrariū optimo
Regnū ē optima policia. Mal⁹ rex tyrānus dicit̃
Rex d3 se hñe ad sūditos sicut pastor ad oves
Pater tā bñficia dat est em̃ cā essēdi gñando 2 cā
discipline informādo. 2 cā nutēdi educādo
In q̃bz nīl ē cōe. ī his nec ē iusticia: nec amicitia

Seruus ē organū alati

Dñi ad seruū nō ē aīcīcia / s; q̄ seru⁹ ē sibi dīssīl

Parētes amāt filios suos vt aliqd ex his sui

Parētes pl⁹ amāt filios q̄ epūso q; magis sciūt p
entes q; nati sūt ex eis q̄ filii

Matres pl⁹ diligūt pueros q̄ p̄es. q̄a certiores
sūt de eis ⁊ p̄es labores hñt circa eos

Maiores vāf honoz. minorib⁹ vō. ⁊ indigentib⁹
luc⁹ q; honoz est rēbtō v̄tutis et bñficii

Luc⁹ est auxiliū indigētis.

Rēbtio v; ēē possibīl nō p̄digna vt pat⁹ de de
o ⁊ pentib⁹ q̄b⁹ nō possum⁹ eāle rēdere

Pater pōt abnegare filio ⁊ nō epūso

Sequūt aucto. ix. libri ethicoꝝ arj.

Magistris dñis ⁊ pentib⁹ nō reddīt equalēs

Magis ē mutū dāēcūq; d; q̄ aīcis dare
Amicis exñtib⁹ ppter bonū vtile et delectabile
illis cessātib⁹ cessat et amicīcia

Qui figit se aīcū ⁊ nō ē. peior ē illo q̄ scit fīas mo

Quāto malicia ē circa meli⁹ tāto ip̄a est peior

Similis fili ē aīc⁹. ⁊ ideo bon⁹ malū amare nō p̄t

Magis tenemur aīcis largiri bona q̄ exñeis:

Amicabilia q̄ sūt ad alter⁹. veniūt ex aīcabilib⁹

q̄ sūt ad se ip̄m. Tñ vn⁹ q̄sq; est sibi maxie amic⁹

Amicus debet se hñe ad amicū sicut ad se ipsum

q; amic⁹ est alt⁹ ip̄se

Pravus nō ē amabil⁹ ad se ip̄m neq; ad alios

Benivolētia nō ē aīcīcia ē tñ p̄ncipiū ip̄sue

Ex benivolētia dīn̄na fit amicīcia

Concordia ad amicīciā ptinet

Bñficioꝝ pl⁹ amāt bñficiatos q̄ q̄ amēt ab eis

Omnis artifex pl⁹ diligit opus suū. q̄ q̄ diligať

ab ope / vt p; de pentib⁹ r̄spectu filioꝝ

Aucto. ix. libri ethicoꝝ. ar.

Quia cum magno labore acquiri magis diligit. ut patet
de hominibus quod rebus pecunia ex labore proprio

Amicus dicitur se habere ad amicum sicut genu ad tibiam

Quemadmodum citius et alia congregatio videtur esse prin-

cipalissimum sui ipsius. sic et homo. scilicet principalissimus in homine est

intellectus: quod homo maxime videtur esse suus intellectus Ex pro-

ductio huiusmodi quod omnis denotatio dicitur fieri a principaliori

Domo est animal politicum aptum naturae communicare

sui preceptum sine coniungere

Amicitia est maxime bonorum exteriorum

Melius est cum amicis et precipue cum bonis quam extraneis

is quibuscumque aliis commorari

Felix honestis indiget

Solitaria difficilis est vita

Virtuosorum beatissima est vita

Presentia amicorum est delectabilis tam in bonis for-

tunis quam in aliis scilicet malis. in malis quia tristitia al-

leviantur amicis prodeuntibus ipsis. in bonis quia de-

lectabile est conversari cum amico.

Amicus est consolatio amici visione et sermone

In omnibus oportet imitari meliores

Amicitia bonorum coarctat bonis colloquiis

et operibus quibus ipsi utuntur. Unde a bonis bona fiunt

Sequitur aucto. x. libri ethicoꝝ aristoteli.

In actibus humanis minus creditur sermoibus quam operibus

Quia sermo est consonant operibus sensibilibus tunc pertinetur

Ex quibus res geruntur in hec resolvuntur

Omnis virtus in corpore ex his fatigabilis est

Quedam delectantur quod postmodum non delectantur

Unusquisque maxime operatur in illo quod maxime diligit

Delectatio tenet operantem in opere

Operatio delectabilior minus delectabile expellit. Un-

de amantes fistulas non possunt intedere sermonibus

Tractatus x. libri ethicorum aristoteli.

Non potentes pertinere laborare requie indigent
Philosophi delectationes admirabiles puritate et firmitate
Ultima felicitas hominis consistit in optima operatione
Optime ponere sunt respectu optimi subiecti
Speculatio ipsius veritatis est ipsa felicitas.
Vita contemplativa melior est vita activa quae est vita
secundum homines quia vita contemplativa est vita divina:
Duplex est vita scilicet contemplativa et politica. in qua con-
templativa est melior cum sit divina alia vero humana
Unusquisque opera sua dirigere debet ad bene vivere secundum
optimum eorum quae sunt in ipso
Optimum in homine est intellectus quia intellectus sit mi-
nimus in quantitate. tamen maximus est in potentia et perfectione
Unumquodque dicitur maximum quod est principalissimum sui. et hoc potest
 dici intellectus. quia intellectus est principalissimum hominis ex
quo iteque habemus quod denotatio sit a principaliori
Proprium opus dei est speculatio.
Homo felix siue sapiens indiget aliis rebus exterioribus
quia natura per se non est sufficiens speculari sed opus quod habeat
corpus sanum cibum bonum et reliqua necessaria non tamen indi-
get multis ac magnis rebus quod non oportet felices vel
philosophos esse dominum terre vel maris
Moderate ditati non minus agunt bona quam potentiores
ymo etiam magis. Unde dicitur quod moderate ditati sunt fe-
lices quia magis agunt secundum virtutem vel intellectum.
Homo secundum intellectum operans et habens curam est bene dispo-
situs. et deo amatissimus esse videtur
Homo maxime sapiens maxime felix est.
Sermones personantes operibus sunt acceptandi. dispo-
nantes vero suspicandi
Non facile est homines ex aliqua consuetudine transmuta-
re per sermones
Multi plures coacti obediunt necessitati quam sermoni
Quidam sunt dispositi ad virtutes ex natura. quodam ex

Aucto. de fortuna bona

Consuetudine quod per doctrinam ad hoc quod doctrina habeat
efficaciam in auditoribus omnia autem auditorum esse disposita
tam per patrem sic terra autem mutatur semine. Quod bonos pro
care potentes ad prima malos autem per penas insana
biles totaliter exterminare

Aucto. de fortuna bona

In bonis exterioribus quod fortuna est divina non potest
gignit hominem esse felicem

Ubi plim⁹ intellect⁹ et ratio: ibi quoniam minima est fortuna
Ubi vero plima fortuna ibi minimus quoniam intellectus
Deum dignificamus ut dominus existeret ut dignis distri
bueret bonorum et malorum mala

Deum visibile non est prauorum curam habere

Appetit⁹ naturalis naturaliter tendit ad bona

Illi sunt bene fortunati quicunque recte agunt secundum rationem ut in

Quid est melius intellectu? scia nisi de⁹ plib⁹

De⁹ bene videtur presentia preterita et futura

Bona fortuna est appetit⁹ naturalis dat⁹ a deo mouente

Sequitur autem libri yconomice tota natura.

Conitas est domorum pluralitas preteritis et possessioni

bene habundans ad bene vineam ordinata Locatio viri et

seine in aialibus irrationabilibus est solum gratia per precreare

in hominibus vero non solum gratia illi⁹ sed et gratia alii⁹ utilitas.

Que parentes existentes potentes fecerunt filiis im-

potentibus iterum reportant a potentibus filiis parentes

impotentes et senio perfecti

Natura facit unum aialium forte coniungibilius. scilicet mas-

culum ut vlciscatur per fortitudinem sibi illata aliud ve-

ro debile. scilicet feminam ut magis se custodiat per timorem

Vir non debet iniuriari seine: ut seina non iniurietur ei.

Iniuriari seine est virum cum extranea muliere coire: sed

iniuriari viro seiam est seiam coire cum extraneo viro

per Eliodorum poetam. viroque omnia. id est expetit viro puellam in

uxorē ducē vt doceat eā bonos mores q: iunēctā
ē flexibilior vidua. Difficultudines morū inē
virūz mulierē neq̄q̄ sunt amande

Dne sūt spēs. fuorū scz pcurator/ r opator/ Qz ser
nis tria dare opaz pena. i. disciplināz victū suf
ficientē q: sine mercede impossibile ē opari

Viciat est merces fuorū q tū sine aliis duobus
facit seruū p fūā

Nemo aliorū bonaz ppa sūr curat z eq̄l'r Quidā
itrogat qd magis impingnat equū Rndit ocul⁹
dñi ali⁹ itrogat qle sterens optimū ad pinguā
dñi agrū. rndit vestigia dñi

Impossibile ē negligētib⁹ dñis fuoreē sollicitos
Nāq̄ oz dñm reē sine custodia: sic nec ciuitatem.
Surgē de nocte ad sanitatē ad phiam ad bonaz
dispōnem vtile est

Nec qstus vestimētorū nec foza nec auri mltitu⁹
tāta ē ad mulieres vtntē q̄ta ē modestia in qlibz
opez desiderū honestate ac compositē vite

Quāto qd diligēt⁹ obseq̄ tāto maiorē grām ob
tinebit. Nisi pntes pueris exēplū pbitatū vi
te viderint inculabile adinnicē pnt hīe causaz.
Si mulier cognit virū sibi iustū ac fidelē eē ipsa
ēt circa ipsum iustaz fidelis erit

Multo graui⁹ aliqd fert s: honore puef q̄ si om
nia bona sua auferant

Nō oz hō sane mētis vbiq̄z z ad quālibz mulie
rē mittere semen suum

Tructo. sup p mū libzū politicorū

H oīes rōez itellcū vigētes nātr aliorū dñi sē z
rectores Nāta nō facit nisi vnū instru
mētū ad vnū opus hoc paupibus ē p fūo
Dō naturalitē aīal politicūz ciuile

Encto. i. politicor

Natura nihil facit frustra.
Nullū aīal a natura hz rōnē nisi homo
Domini s̄monē natura debet
Pa sepata a toto nō remanet nisi equoce.
Dō solitari⁹ vel ē de⁹ vel bestia
Sic optim aīaliū ē hō fruens lege: sic pessimum
aīaliū est hō a lege iusticia recedēs.
Senissima iniusticia ē hñs arma scz sciendi
Sine necessariis impossibile est vivere
Seruus naturalit nō est sui ipsius sz alteri⁹
Opus qd fit a meliorib⁹ sp meli⁹ est
Quicūq; ex multis vnū p̄stituit int illa vnū erit
regēs aliud vero rectum
Aīa naturalit dñat corpi sicut dñs suo
Utile ē corp⁹ regi ab aīa ab his cī duob⁹ p̄dictis
hō p̄stituitur
Itē utile ē oīb⁹ aīalib⁹ regi ab hoīe
Regēs naturalit digni⁹ ē recto
Masculinū gen⁹ natāl digni⁹ ē fēino
Virt⁹ et malicia dēmināt sibi suos z liberos no
biles z ignobiles. mie fieri hoīem
Hoīes reputāt dignū ex boīs fieri bonū sic ex ho
Dupl⁹ dī sū vno⁹ sz naturā alio⁹ sz legē positā
Nō ē possibile vivere sine cibo nāt
Primū gen⁹ hoīz ex fratz fructib⁹ domesticis vi
Nata facit oīa aīalia p̄t hominē
Duplices sūt diuicie. s. natāles z artificiales. na
turales sūt possessiōes rez. artificiales sūt possēsi
Desideriū dīciarū vadit in īfitū oēs pecunie
Facile ē phis dīteri si volūt
Magis z min⁹ diuificāt spēm
Cōsiliū mulier ē inualidū: pueri vō imp̄fectum
Silētiū mulieris p̄stat ornatū

Sequuntur aucto. ii. poli.

Cives sunt socii vni⁹ civitatis
 Quod primorū ē pē mīme, sortitū curā qz de pp-
 is marie curāt hoīes de qib⁹ aut minuo
 Multi sui qsqz fuisse deti⁹ pauciorib⁹
 Optimū ē civitati vt sit vna fm amicitia
 Amicorū oīa sūt pia
 Unū qsqz naturāl^r amat seipsū
 Amicū auxiliari delcābilissimū est
 Bonū ē abstinere a muliere ppter tēpantiā.
 Pirie malignitatē efficiūt z seditionē
 Pīes hoīes discorānt ppter ineqlitatē possessionū
 Qui delcārī vult sine tēsticia ad phiam currat
 Dis civitas artificialib⁹ indiget
 Leges inhōeste lz maxie sint i vsu pūt tñ aboleri
 A mulierib⁹ nō bñ regit^r civitas
 Meli⁹ ē iudicare sz leges z lrās q̄ ex ppa snia
 Magno dñi pstituti si viles fuerit maxie ledūt
 civitatē. Impossibile ē i digētē bñ pncipari et
 studio vacare Unū op⁹ optime fit ab vno

Sequuntur aucto. iii. poli.

Civitas ē qd cūm mltitudo cāz policiā.
 Civitas n̄ ē vna ppter eosd⁹ mores sed ppter
 Policia ē ordo qd ihabitātū civitatē i subiiciē⁹
 Nō ē is bon⁹ hōz bon⁹ civis z pncipando
 Nō ptingit hoīes bñ pncipari q nūq̄ sū pncipe fue-
 rūt. Prudentia ē ppa vt⁹ pncipis. Optia ci-
 vitas n̄ fac vna thise sū banātū. i. vilē artificem
 eē cinē Quicūqz sū vni nccrio mīstrātes dñr
 sūt: qdūqz at pīe pīib⁹ dñr banātū.
 Quicūqz intēdūt policie utilitati cōi recti sunt
 z iusti q at intēdūt utilitati ppe viciōi sūt z rcō-
 rū politicorū trāsgressores

f.i.

Arcto.iii.li.politi

Quod bona civitate de virtute sollicita est. 00;

Unum virtuosum melius est principari quam plures multos alii

Sine iusticia impossibile est habitare civitatem.

Melius est civitatem regere optio viro quam una optio
males muliere vel lege.

Ingenuitas est virtus generis. i. nobilitas

Turba multa melius indicat quam unus tantum

Melius est iudicium duorum quam unus tantum

Pars non est apta nata excellere sua tota

Sequitur Arcto.iii.li.politi.

Non solum opus politica a principe instituire sed etiam
opus eos corrigere.

Civitas non constabit ex una parte sed ex multis quippe una
pars sit agricole. secunda artificiales manuales. 3a que ne
gocia est circa forum. quarta mercenarii. quinta propugnato
res armigeri que necesse est in civitate existere si non
debeat finire inimicum. Qui aliter fuit non est per se sufficiens.

Sine principibus impossibile est esse civitatem ens.

Ingenuitas et nobilitas sunt virtutes et dicitur antiqua.

In omni civitate sunt tres species hominum. scilicet pauperes/dites et
mediocres. id est que optima sunt mediocres quia media species

est optima. Media possessio bonorum exteriorum est optima
quia facile est regi obediri. Quod nimis est pulchrum/nimis
forte/nimis ingenuum/nimis dives/hyperbolicum. scilicet nimis
fetidum/nimis debile/nimis ingibile/nimis ingenuum
Ratione sequitur quia quod eorum sunt invidiosi et in magnis pleneque
quod autem astutia in pravis valde neque

Qui sunt nimis divites et potentes neque sciunt neque vo
lunt subiacere. qui autem nimis ingennes sunt et vi
les neque sciunt principari

Mediocres cives maxime salvantur in civitate quia ipsi
nec desiderant aliena ut pauperes. nec alii pauperes
existantes horum subiecti desiderant et igitur nec invidias pacifice

neq; fraudes faciunt q; propt; in piculo vident
 Maxime enfortuniū ē ciues mediocrē sūam hē
 tāq; sufficiētē eis q; p; tēs bñ regit ciuitas.
 Quāto aliqd magis attigit mediū tāto meli⁹ ē.
 Q;to at magis aliqd distat a medio tāto pei⁹
 Magne ciuitates plus sūt seuitiose q; pue q; mē
 tā est ibi mediū
 In magnis negociis oz vnū ordiāre ad vnū op⁹:
 q; cura meli⁹ ē intēta circa vnū op⁹ q; circa mltā

Sequit; anto. v. li. politicoꝝ

Quod plus est iequale est
 Ubicq; pp; ineq;le fit seuitio
 Nobilitas generis et ditie sūt pncipia et fōtes seuitō
 Nobilitas et vtrūq; in paucis inueniūt. nū
 Minores vt fiat eq;les seuitiōes faciūt: equales
 vero vt fiant maiores
 Qd parū ē q;si nihil differt ab eo qd nō ē
 Qis diuinitas videt; facere seuitiōē
 Seuitiōes q; pue sūt pmo q;si nō fuerit inter do-
 minos conualescūt
 Principiū alicui⁹ vñ ē dimidiū toti⁹ p; et fili⁹ si
 mul pncipari nequeūt
 Policie maxie dissoluūt pp; iusticie trāsgressio-
 nē
 Cōtrarioꝝ cōtraria sūt factiua
 Parue expēse sepe facte sūas sepe psumūt.
 Periculosū ē pncipi dare subdito suo magnos
 Regnū suū p amicos hōres.
 Rex iusticiā suare d;.
 Cōtumelia ē causa ire
 Null⁹ manū suā mittit ad impossibilia
 Nō de facili p; inadi q; ē sobri⁹ et vigilās: s; qui ē
 dormiēs. q; propt; pncipes vt nō sint inuasibiles
 sōnū et ebrietatē multū evitare dñt

Auto. vi. libri politicoꝝ ar:

Princeps debz eē deicola. qz min⁹ timēt hoīes in-
iustū pati a pncipe si deicolā putāt ipm esse

Qz pncipē bonos benoraē z ipzmet hōīe distri-
buē Supplicia, at nō dēt distribuere p se lz p alios

Si pnceps aliquē de ptatē sibi tōta vult depo-
nē gradatū hō dēt facēz nō siml anferre totā ptatē

Sequūtur auto vi. libri politicoꝝ aristotelis

Opus libertatis est viuere vt vult quia ser-
uus non viuit vt vult

Pluralitas in electōe psonarū pferē paucitati. si-
militer magnitudo dignitatū pferetur paruitati

Optimus populus est qui terrecultrius est

Agricole qui non habent necessaria. circa opera
immoꝛantur. et aliena non pcupiscunt

Agricole magis concupiscūt lucrū q̄ honorez. qz
delectabilius est eis laborare q̄ pncipari

Non est facile ciuitatem pmanere sine legibus z
consuetudinibus compositam

Quāto aliqd est per⁹. tanto maiori indigz cautela
Necē est in omni ciuitate aliqd vendi et emi

Prauos nō ē securū facere dños. qz ipi magis in-
digent custodia alioꝝ q̄ alios possūt custodire

Qz i ciuitate aliqd eē curā deoꝝ hñtes vt sacerdotes
Sequūt auto. vii. libri politicoꝝ aristotelis

Triplex ē bonū. s. bonū aīe bonū corpis z bo-
nū extrinsec⁹. pueniēs. Sine his quatuor v-
tutib⁹. s. fortitudine. t̄pantia iusticia z prudentia

Dis excess⁹ frū. l. nocet l. nīl p̄ficīt. / nēo dñ eē btūf

Anima p̄ciosior est corpe z omni possessione

Anime bonū p̄ciosius est omnibus bonis

Iste deo q̄ i oib⁹ exteriorib⁹ bonis nō ē felicitas
qz felix q̄s ē. q̄ nullo exteriorū bonoꝝ vtiť Duplex

ē felicitas. s. politica z p̄tēplatiā it̄ q̄s p̄tēplatiā ē
melior

Bonus anime est optimus et eligibilissimus
 Non est possibile politicam esse optimam sine moderata
 Felicitas est perfectus usus virtutis habundantia
 Potentia est in iunioribus. prudentia vero in senioribus
 Inter omnia animalia solus homo habet rationem. Necesse est fu-
 turum principem subditum fuisse. Finis generationis ut in
 plaribus. in viris est numerus lxx. annorum in mulieribus vero xl
 Mulieribus praeest coniugari circa annum xviii. viris autem circa
 Juvenum coitus praeest ad generationem filiorum. xxvii
 Lactis alimentum maxime est familiare cor filiorum et senum
 Bonum est pueris esse sine vino puerorum
 Juvenes custodiendi sunt ut non dicant nec audiant aliquid
 quod turpe. quia ex dicere et audire aliquid turpius facile
 eos facere aliquid turpius contingit
 Juvenes maxime ab ebrietate custodiendi sunt
 Omnia amant magis in principio
 Ars supplet defectum naturae
 Sequitur auto. viii. libri politicoꝝ aristotelis
Omnis laborans requie indiget
 Ludus fit propter requiem
 Continuum et pertiue debet esse studium
 Musica valet ad deductionem temporis. et delectationem si-
 ne recreationem ideo pueri valde studere in musica
 Non solum pueri erudiendi sunt sed et in arte utiliter necesse est
 a. s. etiam in artibus liberalibus et honestis ut est litterarum
 eruditio et in artibus delectabilibus ut in musica
 Facilius habere unum paucos bene sapientes quam plures
 Reque de necessitate est delectabilis quia est medicina tristitiae
 Musica est potius letificare homines. quam in labore
 Anima delectatur naturaliter in musica melodiis
 Melodia iratos homines et alios passionibus occupa-
 tos sepe alleviat illos letos faciendo
 Ebrietas homines impetuosos facit

Auto. sup. pma libru rethoricoꝝ

Ethonica est assecutina dyalectice

Litigatū nihil ē aliud nisi oñdere. qz fō ē l
n ē. aut qz pfcā ē aut nō. z vtrū sit iusta l iusta. o
portz ipz iudicē pgnoscere z n addiscē a litigātib⁹
Facili⁹ ē hīc vñ vī paucos bñ sapiētes q̄ p̄res
Amor odiū z ppū pmodū sepe faciūt iudicē n p̄f
cē v̄z. Rethorica docz iustaz vā p̄suadē z p̄ia eoz
fugē. Si in pueniēs et turpe est aliquē se nō posse
defendere corpore multo magis incōueniēs est
turpe non posse defendere sermone. Nulla ars cō
siderat pticulare. qz pticularia sūt īfita z n scibla
De necariis z īpossibilib⁹ nō p̄siliamur. s̄ de pti
gētib⁹ z aliis se habere potētib⁹ q̄ ī nrā ptāte sūt
Nobilitas gētū vī ciuitatū ē hōies ātiq̄s eē p̄fides
p̄ncipes z īsignes. z multos īsignes ex eis p̄uisse
Nobilitas singulari ē q̄ a viris ac m̄ierib⁹ fit p
p̄t diuicias l v̄tutes. l p̄t aliqd aliud p̄t qd hō
donorāt. Donor ē bñfactine opatōis signū. qz illi
maxie z iuste honorāt q̄ bñficiā dare possūt
Multi sine v̄tutibus corpis lōgeui inueniūt
Cōsiliū nō est de fine. s̄ de his q̄ sūt ad finē
Omnia bonū appetūt. et tercio ethicoꝝ
Exercitiū vt in pluribus conseruat sanitatē
Eius cōtrariū est malum. illud est bonū
Quicqd fuerit supabūdāz magis q̄ eē dēat hē
malū. Facilia sūt q̄cūz sine t̄stitia sūt. z ī modico
tpe sūt. hīc s̄ p̄r ad s̄ p̄r. magis ad magis. maxim
ad maxim. z eō. Sine cā z p̄ncipio īpossibīle ē ali
qd eē l fieri Subtiliter videre melius est q̄ subti
lī odorare. quia visus melior est odoratu
Pulchri⁹ ē eē amatozē sociorū q̄ pecuniarū
Multa que naturaliter non sunt delectabilia cum
assuefacta fuerint delectabilia sūt

Seneca

Quod consuetum est velut inatum est. quia consuetum est filiis nature

Diligere est delectabile quia nullus diligit unum nisi delectetur

Omne consuetum est delectabile in eo

Ad discere aliquo delectabile est

Iustum est ei gratiam facere qui gratias fecit

Iustum est auxiliari amicis

Sequitur auto. ii. libri rethoricoz aristotelis

Ra est appetitus cum tristitia punitivus

propter suspensionem sui ipsius vel suorum

Ad omnes iram sequitur delectatio propter speciem puniendi

Unde dicit homerus quod ira est dulcior melle stillante

Infirmi. coeutes. bellatores. amantes. sitiētesque uni

ius saltem desiderantes aliquod et non consequentes illud de fa-

cili irascuntur. Si quis in patria cupit delectari irascitur. quod est

Oblivio est signum suspensionis / et decipit

Manuetudo est quietatio ire

Nullus seipsum suspendit

Servos arrogantes et dociles magis flagellamus

Manifesta negare irreuerentia est

Tempus quietat iram

Amicus est qui amat et econverso qui amatur

Amicus gaudet de bonis. et dolz de tristibus sui amici

Signa voluptatis sunt delectationes et tristitie

Triste est feminarum inimicie et odii

Laudare presentem adulari est

Aliquem sua propria narrare iactantia est

Turpe est ignorare quod omnibus scire contingit

Omne malum erubescibile est. de bonis autem

operibus nullus erubescere debet

Supari ab inimicis mirabile est

Similis simili invidet si in hoc quod sunt similes v-

nus excedit alium. unde figulus odit figulam

Nobilitas est progenitorum. nobilitas attendit etiam virtutem

genis sui

Tructo. iiii. retho

Generosa nō dī de gñe s3 a nafa

Multa sūt q̄ indigēt hñtib⁹

Peliores iūt nup̄ ditati q̄ ditati ab antiquo

Si sine artez opatiōe aliq̄o fieri possibile ē ma

gis p̄ artez curā aliq̄o fieri possibile est. vñ vbi p.

fuerāt p̄fides felix fuit ciuitas. si r̄ unple agūt q̄

dicūt fieri deos ⁊ q̄ mori dicūt eos

Nihil est sine causa

Dis fur malignus est

Sequūt auto. iiii. retho.

Quod mirabile ē delectabile est

Cōtria iuxta se posita magis appent sū eln

Proestas l̄spitu⁹ nois l̄ signato l̄ signo celcūt

Qui mortuos spoliāt afflāntē caib⁹ q̄ lapid⁹ mor

Infitā n̄ ē scibile **O**ia t̄minā nūo dēt.

Qd̄ ē breui⁹ sp̄ ē delcābilis

Intellectus ē lumē qd̄ de⁹ infūdīt

Qem trāfferētē o3 trāfferre a silitudib⁹ ⁊ mani

Prohemiu ē p̄ncipiū orōnis **festis**

Prohemiu h3 se in orōne sic pluriū in fistul

O3 facē viā i aia auditori fute orōis qd̄ fit p̄phe

Qd̄ magis dūr⁹ qd̄ ē de h̄phemisere o3. mū

Prohemia autores dñt facē beniuolos ⁊ attētos

Laus est s̄mo dilucidās magnitudinē p̄sone

De futuris n̄ ē narratio s3 p̄terita acta o3 credi

Sequūt auto. In p̄mū li. poetrie.

Ois orō poetica v̄l ē laudatio vel vitupatio.

Ars poetica ē ars leycalis

Cōposito s̄monū metroꝝ in nāfalib⁹ potius est

denominād⁹ autor s̄mocina l̄ q̄ poeta

Omne mot⁹ ⁊ ōnis actio v̄sa ē circū vltima.

Dō nāfalr delcāt in metroꝝ simphonia

Exēplis v̄tim docēdo vt facili⁹ intelligat qd̄ dī.

Doctrina nascitur, pcedit de homine in homine fm
operatione q h3 ad discipula

Anime vtuosez nobiles nascitur inuenerat artes
carminu ad laudandu vitupandu

Die vo deficietes in hiis adinuenert carmia ad
Bonitas arg laudandi pstitit in metro, plixio z no

Sequitur auto. ii. li. poetrie curato

Totuz copletu e qd h3 pncipiu mediuz finem

Locu mediuz obtinebit in bello q fortes sut

Locu sc3 mediuz int timidu z audace

Omnis fmo si breuior sit q deat obscurat intel/
lectu si logior fuerit difficilis, e retentiore z disci

pulo obliuione inducit

Uni rei multa accidunt

Q3 vt ars in h natura imite, vt onia q agit agat

fm vnu, ppositu z vnu finem

Reb n exntib in na no imponit noia nisi raro

Come. Suave e hoi qd puenit tota sua vita

Scdm ar. Ira est esticia z perturbatio qda in ve

hemeti appetitu vindicte

Q. d qd no credit no mouet ipm nec ad timendu

nec ad miserandum

No pstat nec ledit aliqd in tantu, pp maluz qd

inferit sibi ab inimi q inquatu pstat z ledit p

pt malu sibi illatu ab amicis bona

In qlz gne e aliqd bonu lz in eo inuenit aliq no

Propt vs z psuetudies malas z pias n laudat

Qui bnificia inuenit ppedes inuenit. qlq.

Res nle se stabiies q cu fluxu tps fluit fluxibi

les se **W**ar. In inferno ptinua e estitia et meoz

incosolabil. **L**ra e simplicissimu elemetu ex

Sequitur au. eple d bn vi qd locuto pstituit

ne sine agere alexandro regi misse

Ancto. epistole de bñ viuere

Meli⁹ est aīaz habere habūdāntem scientiis
q̄ habitū corpis bene indutum

Eos q̄ rōe vtūf z cū hac agūt oīa tāq̄ bonos z op
tios exñtes laudam⁹. Eos at̄ qui sine rōe aliqd a
gūt t̄p̄rnos z bestiales exñtes oñdī⁹ laudabil⁹
Sic vita sñ cōsticia delcābil⁹ ē. ita rōcia⁹ s̄z aīaz ē
Concupiscētia z ira z reliquis similib⁹ reliqua v
tūtur animalia. rōe autē nullū aīaliū nisi homo
Quadeo tibi attingere rōem phie eruditō
Sicut p̄uatiū corpis ē salitas. ita p̄uati⁹ aīe ē
Eruditōe p̄cedēte nō p̄tingit peccare cca actōem
Sicut vidē ē delcāble ocul⁹. sic ocul⁹ aīe intneri a
cute amabile est

Sicut dux ē saluator exercit⁹. sic rōeuz eruditioē
De regimine p̄ncipiū aristo. eruditio

Deo nil ē dīficile z sñ eo nil ē possibile possideri
Quicqd dat̄ idigno pot̄ onib⁹ s̄bditoy
Sūma boītas ē i rege abstinē a pecūnis z possēsi
Tūc solēt hoīes timere r̄gē qñ vidēt eū timē deū
Sūma sapiā ē in rege se ipsū regere
Non officī ē regi a multiloquio se abstinere
Nimīa familiaritas cōtēptū parit mortēs
Noli apppetē q̄ t̄nitorū ē s̄z p̄cūa tibi dīcias in
Dirige semper cogitationes in bonum
Noli te inclinare ad coitum mulier⁹ qz coitus est
quedā p̄p̄ietas porcorum act⁹ brutoy
Negla tibi ē si exerces viciū irrōabīlū aīaliū z
Coitus est destructio corpis et abbreuiatio vite
Caue effūdere sāguinem hūanum
Facta circa p̄fita documēta dāt in futuris
Minorez ne p̄tēpseris qz minor ascēdere pōt ad
honores. et tūc potētior erit ad nocēdum
Noli penitē de p̄tīd qā s̄ p̄p̄ū est debilitū mulier⁹

Deus glorios⁹ nihil ociosū facit
 Sine vacuo est natura
 Ad poñam intellectus nihil est difficile
 Luncta sūt scibilia via ratōis
 Sūta si p̄sciāt. facili⁹ tolerāt ⁊ prudētī⁹ declināt
 Cōservatō sanitatū melior est omni medicina
 Necessitas nō habet legem
 Consuetudo est altera natura
 Mutatō p̄suetudinis nō est sbita: sed successiva
 Inferiora a superioribus reguntur
 Iusticia regnāt vtilior est sbitū q̄ fertilitas t̄pis
 Consiliū est ocul⁹ futurorum
 Nobilissimū animalium est homo
 Aucto. libri aristo. de pmo ⁊ morte

Sepius mihi phia visa est res divina
 Mors nihil est nisi recessus aīe a corpore
 Sapiēs d̄z letari de morte sua et nō dolere
 Phia docet hoīem p̄gnoscere suū creatorem
 Docētes alios mētiri nō debent

Loyca ē sūis scorpionī i tiziaca q̄ l̄z de se fit vene
 nū tñ in tiziaca ex n̄s r̄mediū p̄stat dolorē patiēti
 Btā ē aīa q̄ nō fuit i fecta p̄uis opatōib⁹ h⁹ mūdi
 De aīe peccatci q̄ nō h̄z posse redeūdi ad locū su
 iz vñ exiit q̄ turpia opa et delectatōes carna
 les impediūt ei⁹ ascēdū sursū
 Sequāt mozales auctoritates. Senece ad Lucilli
 un balbum et hoc p̄gruo ordine ante p̄gressū ad
 logicalia aristotelē et aliorum

Arpissia ē iactūa q̄ fit p̄ i ḡratiā ⁊ negligētiā
 Fastidiū stoāchi ē m̄ta d̄n̄ dare s̄z pauca de
 gistare. Ubi diuisa sūt cibaria ibi nut̄m̄ta pauca
 q̄ diuisa min⁹ alūt. Peregrini m̄ta h̄nt hospicia.
 Nilq̄ deest q̄ vbiq̄ est n̄llas aicicias

Aucto. Seneca ad Lucilla

Omnia aliena sūt. tēpus tm̄ nostrum est
Nō potest cib⁹ corpi cū statī sūpt⁹ emittitur
Nihil impedit ita sātātē sicut crebra remediorū
tentatio aut immutatio
Non em̄ veit vuln⁹ ad cicatricem in q̄ medicina se
pe negligit ac diūsimode temperat. sicut nec con
nalescit plāta que sepe trāsfertur
Veta paupertas est res honesta
Non q̄ par habz ē pauper. sed q̄ plus cupit.
Cū amico oīa deliberare. sed te amico prius
Utrūq̄ ē viciū. omni credere ⁊ nulli
Pessimū ē q̄ hēm⁹ auctoritates senū. vicia vō pu
Noli fortē credē. in momēto em̄ mare vertitur
Infirmi animi est nō pōsse diuicias
Nulli⁹ rei iocūda est possessio sine socio
Unde exēplū luxūe sine auaricie m̄ta mala scit
Cū illis pūari dēs q̄ te iocūdū fēdri sūt meliores
Illos admitte q̄s tu meliores facere potes
Quid refert q̄ stat⁹ tu⁹ sit si videt tibi malus
Sic vine cū hoībus tanq̄ deus videat
Sic loq̄re cū deo tanq̄ hoīes audiant
Quid est fpi⁹ q̄ senē viuere insipienter
Sine studio phiē eger est animus
Nō inbeo te sp̄ scribere libros ac tabulas
Pugillarib⁹ em̄ dādū ē interuallum
Pugilib⁹ dat īdes nō vt vt⁹ spolief. s3 vt magis
Scio nemiez bte viue ī studio sapie acne
Bonā vitā perfecta sapia efficit
Non sit q̄ nos a phiā remoueat. nec paupertas ne
alicuius rei indigentia
Nemo dign⁹ ē deo nisi opes ptemperit
Phiā docet nos facere ⁊ discernere
Magn⁹ ē ille qui in diuiciis pauper est

Nemo dives nascitur
 Priores morimur quā nascimur loco expecta
 Inetū ē q̄ loco moris te expectat. itaq; tu eas in oī
 Si q̄s precipit phia. ita securus moriē sicut nasciē
 Sola v̄t⁹ p̄stat gaudiū ppetuū ⁊ securum
 Mens bona nō accommodat nec emiē. ⁊ si veal⁹ eēt
 nō h̄ret emptorē. s; mala q̄tibie emiē
 Initia sapie ē pgnitō peccati
 Qui peccare se nescit corrigi nō vult
 Generos⁹ aim⁹ p̄citatur ad hoēka
 Magni aimi ē magna contemnere
 Nemo bon⁹ est n̄ne deo
 Quid ē facili⁹ ppria in hoīe. aut aliena laudare
 Non faciūt meliorē equū auri freni
 Nemo gloriari d; nisi de suo
 Lauda hominem in illo. quod nec dari nec eripi
 pōt. sed qd̄ ppriū hominis ē. sed hoc nō est dom⁹ ē
 vestis pulchra. vel familia famosa. vel femia for
 mosa. s; aim⁹ ⁊ ratio p̄fecta
 Phia platonē nobile nō accepit s; eī nobile fecit
 Phia nullū reuicit aut eicit. s; lucet omnibus
 Sic cū feriori vinas quē admodū tecū supiorem
 vinere velis. Nulla fuit⁹ Epior q̄ voluntarius
 Nihil est tā pertinax qd̄ pugilax opatō ⁊ diligēs
 cura nō expugnat vel permollit
 Phie seruias. q; ipsi seruire libertas est
 Alieni est omne quicqd̄ optādo euenit
 Si vis amari tunc ama
 Quicqd̄ est ingenitū alicui. nō leue arte vincitur
 Ille beatissimus est ⁊ secur⁹ sui possessor qui cras
 tinum diem sine sollicitudine expectat
 Nūq̄ em̄ intatū ē vtutes neq̄cia iualescit vt. nūq̄
 phie sacp ⁊ venabile vestigiū aut nom̄ pmaneat

Auto. Se. ad Lucillia

Subtilitas aie copia ciborum in pedibus:
Philosophia non consistit in verbis: sed in rebus
Philosophia animi subleuat. fabricat vitam. disponit actiones. regit agenda. et omittenda demonstrat
Natura modicum petit
Naturalia desideria sunt infinita
Generosos animos labor nutrit.
Te ipsum felicem facies si intellexeris illa esse bona quae benevolentiae est admixta
Quid est bonum nisi reus scia
Quid est malum nisi reus impericia
Duc est summum bonum quod si occupas incipis esse deorum socius
Ad summum bonum tutum est iter et iocundum.
Non dedit tibi illa bona quae si non deseris par deo consurgas sed te par deo pecunia non facit quod deus talidum nihil habet. nec praetexta quod deus nudus est. nec fama. nec consilio tui in populo quod deus non novit. nec verba suorum sequentium te: quod deus maximus et potentissimus regit omnia. nec forma. nec vires quod nihil eorum est quod non patiat vetustatem Quid ergo te deo parum facit certe animus bonus rectus et magnus. Sunt autem nihil aliud homines nisi deum in humano corpore hospitatum Principia totius operationis dimidiata occupare videntur Ad philosophiam te transfer si vis esse sanus. si securus. subleatus. si liber Si vis omnia te subiacere: subiace terrores. multos ei reges si non te rexerit
Multum proficit summo si paulatim irrepsit animo Pro ut neminem esse regem nisi ex suis esse ortum. et neminem esse suum nisi ex regibus esse ortum sed omnia illa varietas fortunae miscuit in sursum deorsum nae fortuna iacta Non refert quod multos libros sed quod bonos habes nunc Virga omne murmur conspescit
Philosophia mihi permittit ut me deo parum faciat

Pūctū ē qđ mīmūz adhuc pūcto aliqđ min⁹
Dociles natā nos edidit rōnē nō b̄ oedit impfe
ctā qđ tñ pfici potest

Qia i pedimēta dimitte vaca rōni tota mente.
Ad phiam totam mentē pūte. huic assiste. hanc
cole. 2 tūc ingēs itūallū ē int̄ te 2 cētos hoies oēs
ei mortales aīcedes 2 di nō multū te aīcedent.

Qciūz sollicitudo nō faciūt hoīem bonum.

Nlla subtilitas ē sñ difficultate

Qia h̄re nemo p̄t Sigul reb⁹ modū exhibeat

Qis ars ē imitatio nature

Lōtēptus corpis ē tota libertas

Nō ex deformitate corpis defeda ē aīm⁹ s̄ ex pu
tre die aīe defeda ē corp⁹ 2 ecōtra

Intellect⁹ nihil aliud ē q̄ in corp⁹ hūanū vīnini
spūs⁹ immersa

Q̄ p̄tempta est ars.

Nō nisi sup hūana rōe se erexerit hō nō est

Nulla victoria maior ē q̄ vicia domare

P̄cipiū in reb⁹ ē erigere aīm sup iurias 2 p̄mis
sa fortitudie leto aīo adūsa posse tollerare.

Sapor pabuli manz in lacte vis vini in aceto qz
nulla res ē q̄ non sapiat naturā ei⁹ ex q̄ nascitur

Seneca de vita 2 morib⁹

Omnis peccati actio voluntaria est

Disciplina bonos mores facit

Id sapit vnusq̄s qđ didicit

Bona p̄suetudo exentere d̄z qđ mala instruxit.

Bñ decet loqui bñ decet tacere

Qđ aīalid ē magis iimicū hoī q̄ alt̄ hō

Dolor patientia viciū.

Libēt⁹ audias q̄ loq̄r

Qđ tacitū esse velis nemini dixeris

Seneca de vitar morib⁹

Monstro est auaricia sitis

Quid dulcius est quam habere amicum cum quo omnia fies
tecum loqui audeas

Primum promissa delibera sed cum promiseris statim facias

Nihil petas quod negaturus fuisti

Pacem habeamus cum amicis bellum cum viciis

Bonum est laudari sed praestantius est esse laudabilem

Quae sunt magne diuitie: non desiderare debes

Quae est magna egestas: auaricia

Quis est pauper: qui sibi videtur esse pauper

Species primi solacium est labori.

Pecuniam habere oportet sed ei parere non oportet

Diuitius utendum est sed non est eis abutendum

Magis minus non diuificat spiritum

Fortius est quam cupiditatem vincit quam quam honestatem vincit.

Ubi est confessio ibi est remissio

Quod metusimum vitam homines habent in frons si hec duo
propterea scilicet metus et timor tollerentur

Mihi crede. non potest quis esse diues et felix.

Auribus utaris frequenter nescis quam lingua

Quicquid dicitur es autem quam dicas aliis tibi dicas

Qui nescit tacere nescit loqui.

Peciora sunt odio tecta quam aperta

Nullum scelus scelere vincendum est

Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus

alias de forma ad paulum.

De dubiis non diffinies sed suspensa tenes sententiam
Medatiui spe vitatis occultas.

Prudentes fallere non vult falli aut non potest

Ex multis facti causam inquire.

Cogitatio tua nescit quam recedat a vero

Lauda prope vituperatio uti si filius eius reprehensibilis est nimia
laudatio immoderata vituperatio. illa quod adulatio

ne. ista at malignitate suspecta est
 Nō sp sis in actu: s; intōū aīo tuo redēm dato et
 ipsa redēs data plena sūt sapientie studiūz cogi
 tationib; bonis
 Nō te moneat dicent; autoritas nec q; dicat sed
 q; dicat attende
 Donestūz magnū ē vindicte ignoscere
 Nō ascribas tibi qd n es nec maior q; es vīdriue
 Avbis turpib; te abstineas
 Intōū seriis miscebis iocos s; tñ moderatos
 Risus tu; erit sine cachinno
 Esto sagax viciōz tuōz alioz n scrutator: nē acer
 Nō extollas aliquē nec depmas
 Senerior esto iudicio q; smone
 Elemētie esto cultor senicie detestator
 Cūq; esto benignus. nemi blāo; pand; familiar
 oib; equ;. ad irā tard;. ad miam. pñus. in adūp
 firmus. in pspiscant; z humil
 Inferiores nō ptemnas sapbiendo
 Supiores recte vinēdo nō timeas
 Rumorib; mīne sis credul;
 Scie cupid; sis z docilis
 Que nosti sine arrogātia postulāti i;ptire q; nesci
 occultatione ignorātie tibi postula i;ptiri
 Caue ne sis parvus
 Deū amab; si ope eū imitaberis
 Si nō vel oib; pdesse n vel; nocere

Sene. ad ebuchiū libalē li. tres.

Nullū bñficiū dātū ē negligēt
 Dign; ē decipi q; d; rēpiēdo cogitaūt cū darz
 Multi sūt indigni luce. z tñ dies. oīē eis
 Qui bñficiū n red; magis peccat q; q; n dat citi;
 Bñficiū bñ datū multoz amissorū dāna solūp
 s. i.

De. de bñfi. ad ebu:

Bñficiū manu tāgi nō pōt: s3 in anima generat.
Nec aux nec argētū nec aliqd taliū bñficiū ē.
Nō refert qd vl' qd tū deē s3 qd aīo deē q: bñficiū n̄
in eo qd dat pñstī s3 i iph' dat aīo Pñō nēri
a dāda deīn vtiliaz deīn iucūda7 honesta
Videam' ne mittam' munera supnacna vt scie
armaz rustico libros
Pecunia ingēs s3 nō cū rcā rōe7 vōlūtate data n̄
ē bñficiū s3 thesaur'
Sp dēm' dare quomōvellem' accipe
Ingratū ē bñficiū qd diu manib' dātis adheſit.
Caveam' ne aliqd more īfueiat in dādo ne deli
berare videam'. Statissima sūt bñficia qd sē pata
facili occurrētia i qd' nlla mora fuit nū accipiē
tis dēcūdia. Ille n̄ tulit mūera grāz qd cū rogass
accepit Un optimū ē puenire desiderīū rogātis.
Illō bñficiū ē iocūdū qd alicui obuiā venit
Celeritas multū facit. mora multū aufert
Qui dedit bñficiū taceat narret at isq accepit
Nihil ita vitādū ē in dādo bñficia sic supbia.
Dabo egenti nō vt ipe egeam
Succurro perituro nō vt ipe pereā
Referre grāz de bñficiis facile ē s3 n̄ referre grāz
de bñficiis turpe est
Ingrat' ē qd se bñficiū negat acceptasse qd acce-
Ingrat' est qd nō reddit Ingrat' ē qd dissimulat
Ingratissim' oīm qd oblit' ē
Turpissima vox in bñficiis est reode
In qd3 scelere ē suppliciū aut viciū sceleris
Nulla vlt' pclusa ē oib' pz. oēs admittit. oēs indi
ca tege nos fuos reges 7 exules
Regnū ē nolle regnare cū posses
Nihil sine rōne faciendū ē

Nō ē aliqđ bñficiū qđ nō rōne facti bñdū ē.
 Quidēdū ēz pñderād qđ cui qđr qđqtoz vbi dāz
 Turpissimū gen⁹ bñficiū ē icōsulta donatio sit
 In dādo bñficia vir simplex grat⁹ ē eligēd⁹
 Multo grani⁹ ē malo dedisse bñficia q̄ n̄ dedisse
 Non est turpe remunerare vñ remediare pñliū.
 Multo pl⁹ pdest si pauca sapia pcepta tēasz ista
 i. pñpto vsu hēas q̄ si mltā didicerz illa n̄ hēas
 Stulticia ē morb⁹ aie ad manū
 Alia q̄ plima sūt senece scripta mgti neronis pñ
 cipis vtilissimi s; hec magis pgrua
 Sequētiāto. sup pñmū libz de pñolatione phie
 ipñ⁹ Boecii Anicii manlii torq̄ti patricii pñlis
 roāni viri orthodoxi quē theodorio⁹ rex ostrogot
 torz papie icarcerauit anno anastasi xii. q̄ ē ān⁹
 christi qngētesim⁹ qrtus postea necauit scz āno
 christi. ccccxxiii. z papam iohannem pmo ranē
 no incarcerationū occidit

Qarmia q̄ quōdā studio florēte peregi.
 Flexibiles heu mestos cogor inire modos
 Mors hoīm felix q̄ se nec dulcib⁹ annis
 Inerit z mestis sepe vocata venit
 Quid me felice toties iactastis amici
 Qui cecidit stabili nō erat ille gradu
 Beata ē respublica cui pñceps sapiēs dñat.
 Phia oīm vtutū ē magistra
 Impudētia rex merita mutare nō pōt
 Pranozū exercit⁹ si aīoñio sit sapiēs tñ nō est qz
 a nullo duce regi
 Deterior a velle nostri defectus est
 Minuit se qđāmo pñd pñcie secretū q̄tiēs oñtā
 no se vñ iactitādo de facti suis recepit fame pñciū
 Stelliferi poitor orb q̄ ppetuo nex⁹ solio rabido
 s. ii

Ancto. ii. libri de sola. phie
celū f'bine verías. legē q'pati f'idera cogis
Omnia c'to f'ie gubnas. hoīm solos respicias act'
Nō solū q'd añ oculos sitū est sufficit intueri
Sequūť ancto. ii. libri de solatōe phie

X Ex exitus pandētia metitur
In omniā uñtate fortune infelicissimum
gen' infortunū ē se recordari fuisse felicem
In reb' fortuitis nō est btitudo. q' omnia fortui
ta auferri pñt s' btitudo est bonū stabile
Btitudo ē sūmū bonū natūe rōe dirigētis
Natūa modiq' inīmīs q' p'tēta est c'p' sacietatez si
volueris vrgē supfluis aut iocūdū erit q' i fūde
Domies f'iles deo sūt mēte ris. aut noxiū
Eter' aiantib' se i'grare ex nā. hoīb' at vicio ve
nit
Illū nego bonū eē q'd nocz hñti
O diues q' nūc gladiū sollicit' p'timescis. si h' vi
te callē vacu' i'ēsses. corā latrone vacu' cātasses
O q' p'clara est opū beatitudo mortaliū quas cuq'
adept' fueris secur' esse desistis
Si corpus hoīs spectas q'd inbecilli' repire qas.
Nec in diuis nec i' gēmis nec i' ag' l' p'dioz posse
ssione nec in pulchritudine nec in fama nec i' gl'a
Finit' i' infiti nulla ē. p'portō btitudo p'sistit
Ois t're cūl' ad celi spaciū p'pat' p'dicti rōez ob
Amicos h're p'ciosissimū gēmis dīciāz est tūz
Sequūť ancto. iii. libri de sola. phie

Philosophia est summum lassorum solamē
amicorum
Omnium mortalium cura. q'nis multiplicium
studiorum labor exerceat. diuerso quidē calle
ad vñum tamē beatitudinis finem nititur pue
nire Illud est summum bonum quo quis adep
to nil vltēri' desiderare queat

Istud est stat⁹ oim bonor aggregatiōe pfectus
 Mentib⁹ hoim naturaliter est insita. veri boi q³
 capiditas. s3 ad fca deni⁹ error abducit
 Bonū ē q³ hoies diuis studiis appetūt aic⁹
 Nulla pefid efficator ad nocēdū q³ fallaris fallax
 Nobilitas ē laus ex merid pētū pueniens
 Alia pulchritu⁹ si ppā n hēs te splēdidiū n efficit
 Oim gen⁹ hoim in tris fili surgit ab ortu
 Un⁹ em oim rex est pater vn⁹ cūcta ministrat
 Ille deo it pbeo radios. 7 dedit cornua lune
 Ille hoies in tra dedit 7 sidera celo
 Sicut platonī plac3 in thimeo in minimis reb⁹
 auxiliū diuinū deb3 implorari
 Innocēd⁹ est ergo oim rex pat. quo ptermisso
 nullū rite fūdat exordium
 Qui ppetua mūdūz rōe gubernas. terrarū poli
 q³ sator tempis eno
 Ire iubes stabilis q³ manes. das cūcta moneri
 In q³ cūq³ gñe ē aliq³ i pfectū in eo ē ēt aliq³ pfcū
 Deum oimū rex pncipez esse ac bonū. cōis ani
 morū pceptio pbat. vera beatitudo sita est in dō
 et ipsa idē est q³ diuinitas qua adeptōe beatitu
 dinis hoies fiūt beati. Omnis beat⁹ est deus sed
 natura vnus est deus. participatione vero nihil
 phibet plies esse. Omē aīal salutē tueri laborat
 mortē atq³ pnciē proisus denitat
 Natura dat vnicuiq³ q³ sibi cōuenit
 Omnia bonum appetunt
 Omnia obediūt regi deo
 Deum omnipotētē nemo esse dubitat
 Deus malū facere nō pōt. s3 nihil est q³ deus fa
 cere nō pōt ergo peccatum nihil
 Sequē aucto. iiii. libri de solo phie

Nulla mala impunita. et nullus bonus irremune-
ratum pertinet

Duo sunt in quibus omnium humanorum actuum consistat effectus
scilicet potestas et voluntas. quod si alterum desit nihil est quod perfici
possit. quoniam nullus aggreditur quod non vult. Et si potestas ab-
sit frustrata est voluntas

Cum omnes tamen boni quam mali ad bonum pervenire nituntur
mali ad hoc pervenire non possunt. boni autem possunt

Manifestum est malos esse impotentes bonos autem potentes

Qui mali sunt non sunt homines simpliciter. sed secundum quod sicut ca-
daver hominis non potest dici homo simpliciter. sed homo mortuus

Omne quod ordinem servat. detinet naturam

Beatitudo est premium humanorum actuum

Sicut probis ipsamet. probitas est premium. sic malis
ipsa malicia est supplicium

Premium beatorum est ipsos deos fieri

Qui probitate carum homo esse desinit. cum in divina providen-
tia transire non possit. necesse est ut utatur in belua. Un-
de avarus homo est lupus. ferax vero canis et dolosus vulpes. Boni
sunt felices mali autem miseri

Mali puniti feliciores sunt quam mali impuniti. quia
pena malorum bona est ratione iusticie

Punire malos iustum est sed ipsos evadere impunitos ini-
ustum

Quidam sunt qui nequeunt de tenebris oculos assue-
tos ad lumen perspicue veritatis attollere. tales
similes sunt acribus quarum intuitum nox illu-
minat. dies execat. et illi nunquam rerum ordinem
sed suos intuitur effectus. et impunitum de sce-
lere putant esse felicem quod tamen non est verum

Infeliciores ac miseriorum est iniurie illator. quam iniurie ac-
ceptor. Apud sapientes nullus odio reliqui debet

Sicut languor est morbus corporis. sic viciositas
est morbus anime

Prout dicitur est diuina ratio in summo oim p̄ncipe
constituta que cūcta disponit. sed sc̄m in reb⁹ mo
bilibus inherēs dispositio

Quid autē amicorū salus esse videt̄ nisi p̄bitas.
quo egritudo nisi vicia

Quis ali⁹ videt̄ eē p̄uator bōz ⁊ maloz expul
sor nisi de⁹ q̄ cū ex alta p̄uidētie specula quid vni
cuiq̄ p̄ueiat p̄ḡscit: ⁊ q̄ p̄ueire nouit accōmodat
Nō ē fas hōi cūctas dñi opis machīas l' ingenio
p̄phēdere l' sermoē explicare Prosa vi. añ finē
Sequū̄ aucto. v. libri de p̄sola. phie

Quod est inopināte rei euent⁹. ex cāis p̄fines
tib⁹ in his que geruntur

Nulla ē rōa creatūa/quin ei libtas arbitrii assit
Speculari velociare solus est modus quo homi
nes cum deo loqui vident̄. Diuina p̄uidētia re
b⁹ generādis nccitatē nō imposit. q̄ si oīa veniret
ex nccitate p̄mia bonoz ⁊ pene maloz perirent
Frustra eēt artē effcās. si oīa coactē mouerentur
Signū rei q̄ sit res oñdit l' nō efficit q̄ designāt
Omne q̄ cognoscit̄ sc̄m vim sui nō cognoscitur
sed poti⁹ p̄m cognoscētium facultatem

Et nitas ē incūabili vite tota siml' ⁊ p̄cā possessio
Si digna reb⁹ nola imponere volum⁹: dicēdum
ē eē deū etnā mūdū p̄petuū fm platonem
Deus oīa futūa sit q̄ iam generēt. et in sui sim
plici cognitione p̄siderat

Omē q̄ sētib⁹ p̄z si ad rationem referas vniuer
sale ē. si ad sēfū p̄ticulē ē: Un̄ v̄e ē dū itelligit̄: p̄
ticulē aut̄ dū sētit̄. Omē futūz dñi⁹ p̄currit iūtu
itus: Non frustra in deo sāt posite spes et p̄ces q̄
cū recte sāt inefficaces esse nō possūt

Sequū̄ aucto. boetii de disciplina scolarium

Diligētia cuiuslibet opus obtusitas p̄mollit
 Logica ē scia veri falsiq; indagatrix.
 Sic prudentia parū v̄l nihil p̄dest s̄n iusticia: sic
 iusticia s̄n p̄dētia mltū. Sicut scia s̄n vsu
 parū v̄l nihil p̄dest sic vsus s̄n scia multum
 Arj. succincta veritas licet voce sit tediosa nō tñ
 oino est fructuosa
 Grammatica fructuositas nullaten⁹ ē omittere p
 eā ei scia cuiuslibet cōmēdabil reddi possessio
 Qui nō novit se subici nō noscet se magistrari
 Miserū ē eū eē m̄ḡm q̄ nūq̄ novit se eē discipul⁹
 Discipul⁹ d̄z eē beivol⁹ docil⁹ attēt⁹ docil⁹ igeio
 attēt⁹ exercitio beivol⁹ in aio attēt⁹ ad audiēdū
 docil⁹ ad itelligēdū beivol⁹ ad recipiēdū
 Scolas nō d̄z eē discipulus. Discipulus ē ille
 q̄ currit p̄ vicos ⁊ plateas ⁊ meretricū cellulas p̄
 publica spectacula p̄ pompas choreas ⁊ filia.
 Discipul⁹ si sit m̄ḡo violēt⁹ nō ē dign⁹ scia q̄ scie
 insurgit p̄cepto
 Luxuria studeat se discipul⁹ alienare
 Meretrix ē nonaria inferni ianuaria iniquitatis
 scorpionis percussio fiscarū sceleris putei introit⁹
 Unū modice sūptū acuit ingenū: s̄z n̄ modice sū
 ptū rōez p̄bat: itellēm ebetat: mēoriā p̄fūdīt ob
 litionē parat errorem i fūdīt i grātia p̄ducit.
 Quid ē p̄stātia lucidi⁹ q̄d icōstātia neq̄
 Felicis discipuli discretio magistratui gaudeat
 subici eūq; metuēdo diligit fidelisq; existat.
 Ne seducēt in ancipio in quo plenaria p̄fūdīt do
 minantis dilectio
 Invidia si s̄z q̄d euenerit sc̄z i discēdo gratuita ē
 si simplr ip̄a q̄d p̄pi autoris ē p̄scriptiva
 Nō ē dign⁹ onlcori acimine q̄ amaritudinis neq̄t

infiscari grauari.

Et a multa destituta laboris retributio tñ ab ali
quo pmerebit fauoris adeptio

Miserri q̄ppe ē īgeni vti inuēdū nō īueniēdū.

Alios docē ē ppe facultatū industria

Qz q̄ aliq̄s p̄us discat q̄ doceat

Rerū affect⁹ opis exhibitione declarat

Q̄q̄ felicis exit⁹ venerāda ē cōmēdatio

Nulla si quidē res discipulo magis pernicioſa q̄
vita m̄grī contumeliōſa

Oportuni⁹ ēēt mechanice arti deſuere q̄ negligē
tie iugo onerari

Sicut in vnoq̄q̄ opere mat̄ ēē inuenitur p̄ſtātia
ita vniūſe doctrine nouerca ē diligētia

¶ Sequūt auto. pla. in thimeo

Plato ſe vti ait helinād⁹ p̄ſuetudo fuit libros ſu-
os ītitulare noib⁹ m̄grōrū ſuorū vī eorū q̄ m̄grōs
ſuos docuerūt p̄p̄t maiorē autoritatē qd̄ et m̄gr̄
vualter⁹ burley āglic⁹ p̄firmavit. Fuit at̄ p̄lo

cimis atheniēſ m̄gr̄ ar. ⁊ auditor socratis natus
t̄p̄e darii regis perſarū p̄p̄t aristo de gñe neptūi
matre parcioni de gñe lapientiffimi ſalomonis

Obiit autem anno etatis ſue lxxi. natal̄ ſui die
ſm ſenecam in eplis

In oib⁹ ſine in maximis ſine in minimis dīndū
auxiliū dz implorari

Nihil ē ortū ſub ſole cui⁹ cā legitima nō p̄ceſſerit
In oī tractatu fieri dz vt int̄ initia p̄deſerēt qd̄
ſit illud de quo agitur

Op̄i ſuo dat op̄ifex formā

Mūdus a deo factus eſt

De⁹ autor maximus eſt

Optim⁹ ē mūdi autor ⁊ ab optio lōge inuidia flega

ta eſt

Aug. pla. in thimeo

Voluntas dei fuit causa factiois mundi origis eius reus
Unus est tamen mundus

Non deus reus est antiquior a primo genitore rege

Epamachie distinguunt per motum solis.

Quoniam deorum quod populus. i. per ego sum. deorum vocant
intelligunt corpora celestia natura solubilia sed dei
voluntate perpetua.

Ad hanc animam est coniuncta corpori ut fenore scias et virtutes
Si autem cum magno fenore veiet benigne recipiet a
suo creatore: si autem non relegabitur ad infernum

Propter hoc ei nobis datus est sermo ut presto nobis fi-
ant mutue voluntatis iudicia

Deus est summa bonum super omnem substantiam omnemque naturam
quod cuncta expetunt cum ipse sit plene perfectus et ni-
hilus societatis indigens

Sequitur autem. apulei affricani proci lingua latina
doctissimi quod succedens proci floruit athenis

Summe deus est infinitus non solum exclusionem loci sed
etiam nature dignitate

Prestatissimum animalium genus in terra est homo

Dei ad omnibus dant nature dignitate perfectione vi-
te perpetuitate loci sublimitate

Nihil deo est perfectius nihil potestius

Conversatio mutua contemptum parit

Deus ab omnibus animis passionibus liber est. Unde nec dolere
nec letari potest hoc est verum ad nostrum preceptum

Demonibus sunt animalia animo passiva mente rationabilia
corpe aerea tempore eterna

Magna est dignitas sapientie quod societate summo deo
coequat

Nihil enim deo similis vel gratius
quam vir animo perfectus.

Non est quod in tantum ceteros homines antecellit in quantum ipse
a diis immortalibus antecellitur

Si laudas aliquē qz generosus ē parentes ei⁹ lau-
des si qz dines fortune h̄ debet: s3 si qz formosus
aut valid⁹ ē egritudine fatigabit si qz p̄nix i sene-
ctute aut qz fortē expecta paulispz nō erit s3 si lau-
des eū dicēdo qz bonis artib⁹ doct⁹ ēz valde erudi-
tus z inq̄ tū l3 hoi sapiēs ē tūc ipm vere laudas
qz hoc nō ē a patre hereditariū neccasu p̄culuz
neccorpe caducū nec etate mutabile. **¶** Empe-
docles. Atria sunt i tota rez varietate p̄cipua q̄
phiam magnifice extollūt. s. mobilē affluētie p̄tē
tus future felicitatis appetit⁹ mētis illustratio
quorū p̄mo nihil ē honest⁹ vl̄ vtilius. sc̄do nichil
ē p̄fectius. 3° nihil ad āborū cōp̄viosa adeptio-
nē efficacius. Deus ē spera c⁹ cētrū ē vbiqz z circū
ferētia nūq̄. Empedocles sciēs aias eē imorta-
les athei ase icēdus devitiz sibi ipm mortē itulit.
Incipit logica. Sequit̄ auto Porphiri q̄ flora-
it atheis tpe gordiā i pator q̄ icepit ā^o dñi ccxli
Dic scrip̄it librū de ysagogis ad cathegorias ar̄.
Isagoga ge. i. istructio siue i troductō sic vltia por-
phiri dicūt i troductiōes ad dialeticā. Cathego-
ria at̄ idē ē qz p̄ntū siue p̄dicatio vel significatio
vñ et p̄nta ar̄. Dicūt categoriē a cathegoro. as. i.
dicere. In cathegorizo qd̄ idē est. Elemēta autēz
quib⁹ sciā verificat̄. v. sūt scz demonstratiua ideo
sunt libri posteriorum et analeticornz topica so-
phistica rethorica poetica qbus si addunt̄ cathe-
goriē perihermenias. Priora erunt octo partes
logice. i. trini siue scientie sermocinalis. Excellē-
ter tamen dialetica dicitur sermocinalis q̄nia
grammatica et rethorica etiam sūt partes phie-
rōnalis qz logice siue dialetice est ordinare cām
respectu effectus per sillogismum.

Quod genus neq̄ species videtur simpliciter
 dici. i. vno modo. Genus p̄mo modo est col-
 lectio multorū descendētiū ab vno principio
 Secūdo modo est p̄ncipiū ḡratōis vniūscuiusq̄
 sicut pat̄ et pat̄a. Tercio^o est illū cui sup̄pōit sp̄s
 Quarto mō dicit̄ ad similitudinē generis. Pri-
 mo modo et sc̄do mō dictū cōit̄ accipit̄ q̄ q̄n vnu
 nomē cōe debet̄ enti rōis et enti nature. t̄c illud
 nomē sēp debet̄ enti rōis ad similitudinē ent̄i n̄e
 Species est forma vniūscuiusq̄ rei secūdū quā
 species p̄ami dicta est digna imperio
 Si aliquis omnia p̄dicamenta entia vocet equi-
 noce et nō vniuoce ea nūcupabit. i. analogice
 Decē sūt tantū genera generalissima
 Specialissima vō in q̄dā nūero sūt. nō t̄n diffinito
 Individua sunt infinita
 Infinita inq̄t plato reliquēda sunt ab arte. neq̄
 horū fieri posse disciplinā. i. sc̄ia et v̄n q̄ i. individua
 sūt infinita de eis nō pōt esse scientia
 Individū d̄r q̄d ex q̄b⁹ d̄a p̄p̄et̄atib⁹ p̄stat q̄p col-
 lectō nūq̄ p̄t i. alio reperi. Et sūt vii. p̄p̄et̄ates vt
 dicit boeci⁹ sc̄z forma figura loc⁹ stirps nomē pa-
 tria tēpus. hec septē p̄pria p̄tinet oīs homo.
 Q̄ superius p̄dicat̄ de suo inferiori
 Omne quod p̄dicatur de alio vel est plus sc̄z rō-
 nem eandem. vel est sibi equale
 Homo differt ab azino rationali qualitate
 Esse vniūscuiusq̄ est idem et vnum. nec intensio-
 nem nec remissionem suscipiens
 Gen⁹ p̄tinet oīs d̄as potētia. actu vero nullam
 Genus est tanq̄ mat̄ia differētia tanq̄ forma
 Sp̄s nō iūgit̄ sp̄i vt signat aliā speciem
 Propriū dicit̄ quadrupliciter. P̄mo mō q̄d iest soli

et non omni vt esse medicum. Secundo modo qd i
est omni et non soli. vt esse bipe Tercio qd i
est omni soli et nō sēper vt canel. in senectū
te. Quarto qd iē oī soli 7 sēp vt in ole ē p pō hōis
Propriū pueritur cum eo cuius est p pō
Accēs ē qd adest v' abest pter sūiecti corruptōes
Accētū aliud ē sepabile. aliud īsepabile
Sblato aiāli auferē rōnabile et irrationable

Incipiūt predicamēta ar. vbi agiē de pte sy
logismi remota. scz de tmino. 13 de pte p pinqna
agiē in libro perihēmeniax scz de enuntiatiōe
p v' accipit formam ppositionis

Quinoca dicūtur quorū nomē est p mune
et ratio sūstātie scdm illud nomē est diūsa
Uniuoca dicuntur per p trariū

Denominatiua dicūtur quecunq ab aliquo solo
casu differētia sūt vt ab albedine albus

Gramatic' diciē denomiatiē a grāmatica. vñ hē
m' q pcretū denomiatiē diciē a suo abstracto
Impossibile ē eē accēs sine eo in qē. i. sine sūiecto
Omnis color est in corpore

Scia est in aīa sicut accēs in sūiecto

Q. n' altez de altero p dicitur vt de sūiecto. quecū
q de eo p dicitur dicāf omnia de sūiecto

Diuerforū generū et non subalternatim posito
rum diuerse sūt species et differentie

Supiora de inferioribus semper predicāf

Decem sūt entia incōplexa vt sūba quātitas 7c.

Destructis primis substantiis. i. indiuiduis im
possibile est aliquod aliorū remanere

Epncipali sūba. i. indiuiduo sūbe nlla exit p dicitio

Comuni. est omni sūbe in sūiecto non esse

Opposita habēt fieri circa idem

Auto. libri predicamentorum.

Quislibet videt hoc aliquid significare et hoc indubitanter
verum est in primis substantie. in secundis similiter
Ab eo quod res est vel non est oratio de vera vel falsa
Quantitas aliud continui aliud discreti
Quod semel dictum amplius resumere non potest
Magnum prout longum breue non sunt in genere quantitas
relationis quia vnamquamque eorum dicitur ad aliquid
Si magnum prout se diceretur nunquam minus diceretur prout
nec granum mihi magnum. Ex quo videtur illa autoritas
quod prout se est tale semper respectu cuiuslibet est magnum
Quanta est superficies tantum album esse dicitur
Aliquam nomina figurare necesse est si alicui nomen non fuerit in
positum. Multa sunt animalia capita non habentia
Multa sunt scibilia de quibus non est scientia
Scibile prius est scientia
Relatia sic se habent quod posita se ponunt et precepta se pre-
mut Quicquid diffinitie non erit vnde correlatio diffi-
nitionis noscitur. et est aliquid. Partes subiecte sunt substantie
Dubitare de singulis non est inutile
Qualitas est secundum quod quales esse dicimur
Scientia est de numero permanentiis difficile mobiliis si quis
mediocriter sumit scientiam nisi gradus fiat permutatio ab
egritudine per aliquid homini. Boetius dicit quod scientia fes-
tiata marcescit mediocriter autem scripta augmentatur et
crescit. Si vnde prior fuerit quales et reliquum erit quales
Si vnde prior fuerit in natura non per eo quod reliquum est
in natura ut ex omnibus existentibus sanis non est egritudo
Prout dicitur multa moris. scilicet natura tempore ordine dignitate
Sanitas et egritudo sunt contraria immediata
Species similis sunt substantie. Idem dicit boetius quod species sunt
coequae substantie eodem genere. Motus quies est contraria
Motus sex sunt species. generatio corruptio augmenta-
tio diminutio alteratio secundum locum mutatio

Autoritates li. pyarmeniar. an. Et de a p p o c
pery. i. de z armenia me. i. it p tatio. z s t o n e v o c o e s

Et que sunt in voce sunt eard que snt in ai
ma passionum note. Et ea que scribnt eord
que sunt in voce z littere scripte snt signa vocum
Circa p p o e z z d i u i s i o e z p s i s t i t v i t a s v l f a l s i t a s
Cum dicitur cathonis est vel non est neq veruz
neq falsu significatur ex quo comunit trahit q
veruz et falsum p s u p p o n u n t c o n g r u u

Verbu est nota eoz que de altero dicntur

Nome i finitu equalit dicit de ente et non ente

Significare est intellecta p s i t u e r e

Hoc verbu est significat quadam compositionez
qua sine extremis non est intelligere. Nec e o e z
enatiatoez p s i t u i e x v b o. v n s i n e v b o p f c a n o i o
v i s o r o. R e p a l i e s n t v n i u s a l e s a l i e p t i c u l a r e s

Uniuersale est q aptu natu est p d i c a r i d e p l u r i b
z singulare qd no. Hoc signu ois non est uniuersale
s z significat uniuersaliter id est designat q v n u s q s
q terminus teneatur v n i u e r s a l i t e r

De fit no e. De futur p t i g e t i b n e d e t m i a t a v e
Unu tantu opponitur vni. /ritas

Dio affirmatio l negatio aut est v a aut falsa s z n o
p o t s i m u l e e v a a u t f l a. N o o i a f i u t e x n e c e s s i t a t e s z
m l t a f i u t a c a n z a d v t p l i b z p r o p t n r m a f f i r a r e l
negare n l s e q t i n r e. N o s v i d e m u r e s s e p n c i p i u
futuroz m l t o z. a b e o q p s i l i a m u r z a g a m a l i q d

Duplex est necessitas s c z a b s o l u t a z p d i c i o n a t a
Danne quod est quando est necesse est esse

Et omne qd no est qn no est necesse est non esse

Sed omne qd est simpliciter esse est necesse

Bilbert auctor sex p n c i p i o z. (3 s t e l i b e r t c t a t d e
diciblt i c o p l e x o n i b e r e t e i t h i c i l i. p d i. a n. s z d e i
p l e x o e f

Hofa ē ppoi pti gēs simplicizī variabili eēntia
 pñstēs. Qē ppositū adueniēs pposito facit
 ipm mai⁹. Triplex ē sbale. s. matiale foalez cō
 positū. Naſa occuite opaſ in pñibns
 Dis pñtas a singularitate pcedit
 Creator creatoraz naturā certo⁹ stabilinit
 Bīa dū agit imobil pñerac
 Impossibile ē n corp⁹ corpalr moui
 Dis actio in motuz oīs mot⁹ in actiōe firmabil
 Actio ē pñetas sm quā i id qđ subiciit agē dicim
 Passio ē effect⁹ illatioq; actiōis. Qñ ē q ex tē
 porē adiacētia derelinq̄t. i. qñ ē dispō derelicta
 in re tñali ex adiacētia tñis ad rē tñalē s3 quam
 aliqd eē vñ fuisse vñ futurū eē dñ
 Bīa pñicta corpi pplexionē corporis imitat
 Qui frigidez sicce pplexiōis sūt vt melācolici in
 autāno demēiores sūt seip⁹: sāguinei aut in vere
 Ubi ē cūscriptō corpi a loci cūscriptōe pcedēs
 Ubi ē dispō derelicta a re locata ex adiacētia lo
 ci ad rē locatā s3 quā aliqd dñ eē in loco
 In loco dñ qđqd a loco cūscribit. Duo corpa
 n pñt eē sil i vno loco nec vnū corp⁹ in vñs locis
 Ead vox pñenit ad aures multoz s3 nō eadē in
 nūo s3 sm silitudinēz speciē
 Nec loc⁹ ē in corpe nec corp⁹ in loco
 Pō ē ptiū gnationis z reigñate ordiatio. i. positō
 ē dispō derelicta ex ordiatiōe ptiū snarū respēū
 loci sm quā dñ sedere vel stare. Nabit⁹ ē corpoz
 z eorū q cca corp⁹ sūt adiacētia. i. hit⁹ ē dispō dere
 licta a re hñte ex adiacētia rei hñte ad hñs.
 Impō suplati ē scā i tñio vñt quē tñs gredi ē ipossi
 bili posito iēē nullū seq̄t ipossibile. bile
 Si oēs pñicti cōponerēt nō facerēt lineā

Tracto. i. libri p. 101 ar. 2 in libris p. 101 tractat de vi-
cibili p. 101 o. 101 nato ad o. 101 mat. 101 i. 101 r. 101 ter. 101 f. 101
de g. 101 n. 101 ali. 101 m. 101 o. 101 faci. 101 e. 101 do. 101 fil. 101 o. 101 g. 101 i. 101 s. 101 m. 101 u. 101
S. 101 in libro poste-
riori tractat de dicib. 101 c. 101 o. 101 p. 101 l. 101 e. 101 x. 101 o. 101 p. 101 e. 101 t. 101 o. 101 ad aliq. 101 ma-
teri. 101 a. 101 d. 101 e. 101 m. 101 i. 101 n. 101 a. 101 t. 101 a. 101 s. 101 c. 101 z. 101 de. 101 fil. 101 o. 101 g. 101 i. 101 s. 101 m. 101 i. 101 s. 101
In topici. 101 v. 101 o. 101 q. 101 t. 101 ad. 101 ma. 101 t. 101 i. 101 a. 101 p. 101 h. 101 a. 101 b. 101 i. 101 l. 101 e. 101
at. 101 q. 101 t. 101 ad. 101 ma. 101 t. 101 i. 101 a. 101 m. 101 s. 101 o. 101 p. 101 h. 101 i. 101 s. 101 t. 101 i. 101 c. 101 a. 101 q. 101 de. 101 fil. 101 o. 101 g. 101 i. 101 s. 101 m. 101 i. 101 s. 101
p. 101 h. 101 i. 101 s. 101 t. 101 i. 101 d. 101 z. 101 app. 101 a. 101 r. 101 e. 101 t. 101 i. 101 b. 101 s. 101 n. 101 e. 101 x. 101 t. 101 i. 101 b. 101

Propo. 101 e. 101 o. 101 r. 101 o. 101 a. 101 f. 101 f. 101 i. 101 a. 101 t. 101 i. 101 v. 101 l. 101 n. 101 e. 101 g. 101 a. 101 t. 101 i. 101 v. 101 a. 101 l. 101 i. 101 c. 101 u. 101 i. 101 d. 101 e.
a. 101 l. 101 i. 101 q. 101 u. 101 o. 101 v. 101 l. 101 a. 101 l. 101 i. 101 c. 101 u. 101 i. 101 a. 101 b. 101 a. 101 l. 101 i. 101 q. 101 u. 101 o.

Termin. 101 e. 101 i. 101 n. 101 q. 101 u. 101 e. 101 r. 101 e. 101 s. 101 o. 101 l. 101 u. 101 i. 101 t. 101 p. 101 p. 101 o.

Sillu. 101 e. 101 o. 101 r. 101 o. 101 i. 101 n. 101 q. 101 d. 101 b. 101 u. 101 s. 101 o. 101 a. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 e. 101 r. 101 n. 101 e. 101 c. 101 e. 101 s. 101 s. 101 i. 101 t. 101 a. 101 t. 101 e. 101 a. 101 c. 101
v. 101 i. 101 t. 101 a. 101 l. 101 i. 101 n. 101 d. 101 e. 101 x. 101 e. 101 o. 101 q. 101 h. 101 e. 101 c. 101 s. 101 u. 101 t.

Dici. 101 d. 101 e. 101 o. 101 i. 101 e. 101 q. 101 n. 101 n. 101 i. 101 b. 101 i. 101 l. 101 e. 101 s. 101 u. 101 m. 101 e. 101 r. 101 e. 101 d. 101 e. 101 s. 101 b. 101 c. 101 o. 101 d. 101 i. 101 s. 101 t. 101 r. 101 i. 101 b. 101 u. 101 t. 101 o.
m. 101 a. 101 i. 101 o. 101 r. 101 q. 101 n. 101 d. 101 e. 101 e. 101 o. 101 d. 101 i. 101 c. 101 a. 101 t. 101 p. 101 t. 101 u. 101 d. 101 i. 101 c. 101 i. 101 d. 101 e. 101 n. 101 l. 101 i. 101 o. 101 p. 101 o. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 u.

Uis. 101 n. 101 e. 101 g. 101 a. 101 t. 101 i. 101 a. 101 z. 101 p. 101 t. 101 i. 101 c. 101 a. 101 r. 101 i. 101 s. 101 i. 101 m. 101 p. 101 l. 101 r. 101 p. 101 u. 101 t. 101 u.

Uis. 101 a. 101 f. 101 f. 101 i. 101 a. 101 t. 101 i. 101 a. 101 p. 101 u. 101 t. 101 i. 101 i. 101 n. 101 p. 101 t. 101 i. 101 c. 101 u. 101 l. 101 a. 101 r. 101 e. 101 a. 101 f. 101 f. 101 i. 101 r. 101 m. 101 a. 101 t. 101 i. 101 n. 101 a. 101 z.

Qu. 101 o. 101 p. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 u. 101 p. 101 n. 101 d. 101 r. 101 e. 101 p. 101 u. 101 g. 101 a. 101 t. 101 a. 101 n. 101 c. 101 e. 101 d. 101 e. 101 t. 101 i. 101 t. 101 c. 101 p. 101 n. 101 t. 101 i. 101 a. 101 e. 101
b. 101 o. 101 n. 101 a.

Qu. 101 i. 101 c. 101 q. 101 d. 101 s. 101 e. 101 q. 101 u. 101 e. 101 a. 101 d. 101 a. 101 n. 101 s. 101 s. 101 e. 101 q. 101 u. 101 e. 101 a. 101 d. 101 p. 101 n. 101 a.

Sillu. 101 e. 101 n. 101 c. 101 c. 101 r. 101 i. 101 o. 101 e. 101 x. 101 p. 101 o. 101 n. 101 i. 101 b. 101 i. 101 l. 101 i. 101 z. 101 e. 101 x. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 u.

Uis. 101 s. 101 u. 101 m. 101 i. 101 t. 101 u. 101 q. 101 d. 101 e. 101 v. 101 e. 101 r. 101 u. 101 d. 101 e. 101 e. 101 x. 101 p. 101 o. 101 n. 101 e. 101 t. 101 e. 101 t. 101 e. 101 v. 101 e. 101 r. 101 u. 101 d. 101 e. 101 e. 101 x. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 a. 101 v. 101 n.

Qu. 101 n. 101 v. 101 e. 101 q. 101 p. 101 m. 101 i. 101 s. 101 i. 101 s. 101 a. 101 r. 101 d. 101 e. 101 d. 101 e. 101 p. 101 r. 101 i. 101 o. 101 t. 101 u. 101 c. 101 p. 101 c. 101 l. 101 u. 101 s. 101 i. 101 o. 101 e. 101 r. 101 i. 101 t. 101 d. 101 e. 101 n. 101 e. 101 c. 101 e. 101 s. 101 s. 101 a. 101 r. 101 i. 101 o.

Maiori. 101 e. 101 x. 101 n. 101 t. 101 i. 101 d. 101 e. 101 n. 101 c. 101 c. 101 r. 101 i. 101 o. 101 e. 101 t. 101 m. 101 i. 101 o. 101 r. 101 i. 101 d. 101 e. 101 i. 101 e. 101 e. 101 p. 101 o. 101 e. 101 r. 101 i. 101 d. 101 e.

Possible. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 o. 101 i. 101 e. 101 e. 101 n. 101 l. 101 i. 101 u. 101 l. 101 e. 101 q. 101 u. 101 e. 101 i. 101 p. 101 o. 101 s. 101 s. 101 i. 101 b. 101 i. 101 l. 101 e. 101 n. 101 c. 101 c. 101 r. 101 i. 101 o.

Co. 101 t. 101 i. 101 n. 101 g. 101 e. 101 s. 101 d. 101 i. 101 d. 101 u. 101 o. 101 b. 101 m. 101 o. 101 d. 101 i. 101 s. 101 U. 101 n. 101 o. 101 q. 101 f. 101 i. 101 t. 101 v. 101 t. 101 f. 101 r. 101 e. 101 q. 101 u. 101 e. 101

v. 101 t. 101 h. 101 o. 101 i. 101 c. 101 m. 101 c. 101 a. 101 n. 101 e. 101 s. 101 c. 101 e. 101 i. 101 n. 101 s. 101 e. 101 n. 101 e. 101 c. 101 t. 101 u. 101 t. 101 e. 101 t. 101 a. 101 l. 101 e. 101 d. 101 i. 101 p. 101 t. 101 i. 101 n. 101 g. 101 e. 101 n. 101 s.

i. 101 n. 101 n. 101 a. 101 t. 101 u. 101 A. 101 l. 101 i. 101 o. 101 d. 101 i. 101 p. 101 t. 101 i. 101 n. 101 g. 101 e. 101 s. 101 q. 101 d. 101 q. 101 t. 101 u. 101 e. 101 d. 101 e. 101 s. 101 c. 101 h. 101 z. 101 s. 101 e. 101 i. 101 d. 101 i. 101 f.

r. 101 e. 101 n. 101 t. 101 a. 101 d. 101 e. 101 e. 101 z. 101 a. 101 d. 101 n. 101 o. 101 e. 101 e. 101 v. 101 t. 101 m. 101 e. 101 a. 101 b. 101 u. 101 l. 101 a. 101 r. 101 e. 101 f. 101 r. 101 e. 101 m. 101 o. 101 t. 101 u. 101 f. 101 i. 101 e.

r. 101 i. 101 z. 101 t. 101 a. 101 l. 101 e. 101 d. 101 i. 101 p. 101 t. 101 i. 101 n. 101 g. 101 e. 101 s. 101 i. 101 n. 101 f. 101 i. 101 n. 101 i. 101 t. 101 u.

Qu. 101 n. 101 c. 101 u. 101 q. 101 e. 101 x. 101 o. 101 p. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 o. 101 p. 101 n. 101 d. 101 i. 101 f. 101 e. 101 r. 101 t. 101 o. 101 p. 101 p. 101 o. 101 s. 101 i. 101 t. 101 u. 101 a. 101 n. 101 c. 101 e. 101 d. 101 e. 101 t. 101

t. 101 u. 101 c. 101 p. 101 m. 101 a. 101 p. 101 n. 101 a. 101 e. 101 s. 101 t. 101 b. 101 o. 101 n. 101 a.

Ois. 101 s. 101 i. 101 l. 101 l. 101 u. 101 a. 101 h. 101 y. 101 f. 101 i. 101 e. 101 r. 101 i. 101 p.

t. 101 r. 101 e. 101 s. 101 f. 101 m. 101 i. 101 o. 101 r. 101 d. 101 u. 101 a. 101 s. 101 p. 101 p. 101 o. 101 n. 101 e. 101 z. 101 v. 101 n. 101 a. 101 p. 101 c. 101 l. 101 o. 101 n. 101 e.

Auto. ii. p. 107

Exempla poim⁹ n^o q^{uod} ita sit s^{ed} vt setiat adiscetes q^{uod} addiscut. N^{on} idē significat eē n^{on} albū? n^{on} eē albū

Auto. ii. p. 107

Ex flo bñ seq^{uitur} verū s^{ed} ex v^{erbo} nūq^{uam} seq^{uitur} flz s^{ed} sp^{iritus} verū Un^{de} ex flo verū ex v^{erbo} nil nisi vez

Petere q^{uod} ē i pncipio ē q^{uod} n^{on} demōstrat pposituz q^{uod} sit q^{uod}tuor modis. Primo^o q^{uod} n^{on} demōstrat oīno ppositū. Scdo q^{uod} demōstrat p igratiā: Ter^o q^{uod} demōstrat p ea q^{uod} aliq^{uando} sūt igta. Quarto q^{uod} p^{ro}us demōstrat p posteri⁹. Si p^{ro} ē flā oz aliq^{uando} pmissa rā eē flāz. An^{te} extrēa pūtā nēcē ē mediū pūti

Magis eligēdū ē velle bñ agē q^{uod} agere vñ magis eligēda ē volūtas sñ actiōe q^{uod} actio bona sñ volū

Instatia ē ppō ppoi p^{ro}traria tate

Enthiema pstat ex ycotib⁹ z figis vñ ycos ē pba

bil ppō. Probabile ē q^{uod} scit eē verū vt in plib⁹ vñ ycos ē ppō q^{uod} scit eē v^{erbo} vt in plib⁹ vt odire odi

ētes? amare amātes. Signū ē ppō demōstratia z nēcīaz p^{ro}babil.

Per signa corporis nobis nota fillūs scz dispōnes corporis nobis ignotas

Auto. i. posterior

Ois doct^{rina} z ois disciplia ex p^{re}exnti fit cogni

tione. Tam fillūs q^{uod} inductio p p^{ro}us nota faci int doctrinā h^{ab}re

Exēplū ē iunctio enthimema v^{erbo} fillūs.

Dupl^{ix} aliq^{uando} nēcāria ē p^{re}cogscē. s. q^{uod} ē z q^{uod} est

De dignitate oz p^{re}cogscē q^{uod} v^{erbo} ē de passiōe v^{erbo} q^{uod} ē

z de sbco vtrūq^{ue}. Un^{de} hic hēm⁹ q^{uod} due sūt p^{re}cognitō

nes z tria p^{re}cognita q^{uod} sūt sbcm passiōz dignitas vñ

itez hēm⁹ q^{uod} in q^{uod}l^{ibet} scia oz p^{re}supponē sbcm eē q^{uod} significet ipz passiōē n^{on} oz p^{re}supponē eē i^{tem} q^{uod} significz

Ad addiscit aliq^{uando} b^{onum} scit q^{uod} amōz nescit q^{uod} amō nescit ipz in p^{ro}pa forā scit tñ ipz in pōne.

Scire opinam̃ vnūq̃d̃ qđ ē simp̃l̃r s̃z n̄ sophisti
cōmō qđ ē s̃m acc̃n̄a.

Scire ē cām rei cog̃scere qm̃ illi⁹ ē cā z nō p̃tigit
aliter se habere.

Qui⁹ simp̃l̃r ē cā hoc i possibile ē ali⁹ se h̃re

Scire ē p̃ demōstrationē intelligere

Demōstratio ē illū faciēs scire qđ in h̃bō de
mōstrationē scimus

Necē ē demōstratiuā sciam ex p̃mis veris imedi
atis p̃orib⁹ notiorib⁹ causisq̃ p̃cl̃onib⁹

Qđ nō ē nō p̃tingit scire ex quo h̃em⁹ qđ de nō en
te nō est scia

Scia est illorū quorū ē demōstratio

Dup̃l̃r aliq̃ sūt p̃ora z notiora. s. p̃us z notius na
turaz p̃us z notius quo ad nos

P̃ioraz notiora quo ad nos sūt illa q̃ p̃ria sūt sēsui
s̃z p̃oraz simp̃l̃r s̃z nām sūt illa q̃ reotiora sūt a sēsui.

Remotiora vō a sensu sūt maxie ṽlia

P̃iora at̃ sēsui sūt maxie p̃ticularia

Idem ṽ dico p̃mūz p̃ncipiū

P̃ncipiū demōstrationis ē p̃pō imediata

Propō at̃ imediata ē q̃ nō est altera p̃or

Propō ē alia p̃or enūciatiōis vnū de vno signis

Dialectica p̃pō est accipiēs quālibz p̃tē p̃dictōis

Demōstratiua at̃ alterā det̃minās sc̃z verā

Cōtradictio ē oppōc̃ s̃m se nō est dare medium

P̃or p̃dictōis que significat aliqđ de aliquo est

affiratio que at̃ significat aliqđ ab aliqđ ē negatio

Diffinitio ē p̃pō quēd nō at̃ sup̃pō

Sup̃pō at̃ aliquis esse vel nō esse

Nō ē id qđ qđ ē vnitas z cōvnitatē. Nō solā necē

ē p̃cog̃scē p̃ma p̃ncipia aut oia aut quēd aut p̃or

nē s̃z z magis p̃p̃ vnūq̃d̃ tale z ip̃m maius

h. ii.

Auto. i. libri posteriorum ar.

ut ppter qd amam⁹ re illd e magis amatu⁹ oia p⁹
eriora scim⁹ & credim⁹ p pma. q illa magis scim⁹

Accē e magis creoe pmissis q̄ conclusioni

Principis nihil notius est in veritate et opposi
t is eorū nihil est notius in falsitate

Principia cognoscim⁹ i q̄tū tminos cognonim⁹

Non ptingit aliquid circularitē demonstrare nisi
in terminis pvertibilibus & propriis

Impossibile ē eadē eē pōraz notiora sapiētiora eo
dē mō. Ad min⁹ ex duab⁹ ppōib⁹ ptingit sylogisa

Una ppōe posita nihil seq̄tur sylogistice

Demonstratio est sylogismus ex necessariis

Per se prio sūt q̄cūq; i rōe dicēte q̄ qd ē ist. ut fā
gulo iē lineaz pūctū lineae. sba enī hoz est in his.

Per se scōs. sūt q̄cūq; insūt ipis q̄ in ratōe insūt
ut ppria passio per se est in subiecto

Itē p se sūt q̄ nō dñr de quodā alio sbiecto ut sba

Itē p se sūt ppter qd inē alicui aliqd tē p cām. Dic
bēm⁹ q̄ q̄ttuor sūt mōi dicēdi p se. quoz p m⁹ & se

cūdus tantū ingrediūtur demonstrationē

Item per se preinponit de omni

Uniuersale sine pncipiū dico. qd cū de oi sitz p se ē
& p m qd ipm ē idē ut pūctū p se ē in lineaz & p m qd

Ex veris est demonstratine sylogisare

Ex non necāris ptingit necāriū sylogisare sic ve
rū ex non veris sed ex non necessariis non ptingit

demonstrare. quia cum mēpū erit ex necessitate

Demonstratō ē eoz q̄ sūt p se & nō eoz q̄ sūt p accñs

Accidens contingit non esse

Per quid scire est per causam scire

Non contingit ex alio genere descētez demonstra
re ut geometricum in arismetica

Tria sūt necāria i demrātōe q̄z vnū ē qd demrāt

sc3 conclusio h̄ at ē qđ inē alicui grā p se. Aliud at ē
 dignitas. Dignitates sunt ex qbus fit demrātio
 Terciū ē subiectū z eius passōes. Nec ē mediū z
 ultimū in demrātōe eē ex eodē gñe. Nec scia nec
 demrātōe corruptibiliū s3 ppetuū. Diffinitō ē
 pncipiū demrātōis v̄ conclusio t̄ tota demrātō po
 sitōe dñs. Difficile ē noscere. si aliqđ scit v̄ nō
 Difficile est enī noscere si ex vnūscuiusq pnci
 pus scimus aut non quod vere scimus
 Si ex pncipis z ex veris habeam⁹ sylogismū opī
 namur scire s3 h̄ nō ē sufficiēs s3 etiā oportet sciē
 ex qbus scitur vt sunt ppria principia
 Nō ē necē eē spēs. i. ideas aut vnū aliqđ ex m̄ta
 Dēs scie picāt s3 pia pncipia ex qb⁹ demōstrāt
 Unaqz sciētia h3 interrogatōes z disputatōes
 Demrātōes n̄ angēt p media. s3 i p̄ assumptōz in la
 t⁹. Demrātō ptingit dupl̄. s3 qz pceat p essē
 v̄ cāz f̄motā. Duplex ē scire. s3 qz ēz scire p̄t qđ ē
 In scientiis diūsis sepe vna scia d̄t qđ alia. qz vt
 medicina dicit vulnera circularia tardius sanā
 tur q̄ oblonga. sed p̄t qđ illud dicit geometria.
 Sciētes vnūsale sepe nesciūt particulare
 Figuraz maxime faciētes sciē est p̄ma figura
 Coordinatōes p̄dicamentoz nō cōicātur. Vñ qđ
 est in vna coordinatōe nō est in alia. vnde habe
 mus q̄ essentie p̄dicamentoz sūt imp̄mixte
 Ignorātia ē duplex sc3 s3 negatōez z dispōem
 Si aliqđ sēs⁹ defecerit necē ē scia3 illi⁹ sēs⁹ deficē
 Aliud addiscim⁹ p demrātōez. aliud p iductōez
 Singularium est sensus
 Dis sylogism⁹ fit p tres t̄micos z duas ppōnes
 Nō ptingit ire in infinitū in p̄dicamentū nec as
 cēdēdo nec descendēdo. sed vtrobiqz est status
 h.iii.

Aucto. i. libri posterior ar.

Que est cōpatio principii ad principium. eadez
est principiati ad principiatum

Impossibile est infinita pertransire

Baudeant genera et species platonis qm̄ si sunt
mōstra sūt. 2 si nō sūt nihil ad rōez vl̄ demōstratōez
plūt demōstrationes enim de his

Qualitas non est qualitas

Unum predicatur de vno

demōstratio vl̄is particulari est potior

Affirmatiua potior est negatiua

Demōstratō ostēsiua potior est ducēte ad i possibile

Potior ē demōstratio q̄ ē de esse. q̄ que nō est de esse

Uniuersale non est minus ens q̄ particulare. s3
maius. quia ipsum est incorruptibile. particulaē
vero corruptibile. ex quo et multis dictis aliis in

isto libro et dicēdis habem⁹ q̄ vniūsalia sūt sem
piterna. et spēs rez sunt eterne

Uniuersalis magis est causa q̄ perticulis. cui p se
inest aliqd̄ hoc idē est cā sui ipsius

Cognoscēs vl̄e p̄gscit et pticulare 2 nō ecōuerso

Uniuersale ē intelligibile pticulare vō sēsū p̄cipit

Prus est esse q̄ non esse

Certior est scia q̄ est ip̄ius. ppter qd̄ q̄ q̄ alterius

Item c̄tior ē que nō est de s̄bicō cōtracto ad mate
riā q̄ que est de s̄bicō cōtracto

Unitas non est substantia sine positione. s3 punc
tum ē s̄ba positōez h̄is

Singulare ē hic et n̄c. s3 vl̄e est ubiq̄ et semper

Sens⁹ ē singulū. scia vō vniūsalium

Impossibile est oim̄ eadē esse principia

Scia ē necārioz vōz cōtingētium aliē se habere

Sollertia ē subtilitas qdam et nō tpe. medii

Sequū aucto. ii. libri posterior ar.

Questiones sūt eāles nūc hīs q̄ vere scim⁹
 Questiones sūt quattuor. s. qd̄ est. 2. ppter qd̄. si
 est. qz est Et iste reducūt ad q̄stionē mediū
 Causa et mediū sunt idem
 Unius inq̄tū vnus vna est scientia
 Diffinitō ē cognitō sbe 2 iph⁹ quod quid est
 Impossibile ē qd̄ qd̄ est scire 2 ignorare si est iph⁹
 qd̄ qd̄ est nō est demonstratio
 Per oē gen⁹ cāe cōtingit demonstrare
 Scire opinamur cum cās rei cognoscimus
 Quattuor sūt cause
 Unum 2 idē nō cōtingit eē ppter qd̄. 2 qd̄ est vt si
 queraf qd̄ ē tonitrū. et dicit q̄ est extinctō ignis
 in nube. Et si queraf. ppter quid tonat. dicit. qd̄
 in nube ignis extinguitur
 Ambulare post cenā est cā saltatis. ppter non e-
 minere cibos in ore stomachi
 Impositō tre in t̄ solem 2 lunā ē cā eclipsis lune
 Mediū i dem̄ratōe ē rō pri t̄i. i. maior extremitatē
 Causa et effectus debēt esse proportōnata. vnde
 eius qd̄ est in fieri debz esse cā in fieri. et eius qd̄
 est in fco eē debz eē cā in facto esse. 2c
 Sicut se habet linea ad pūctum. sic se habet illd̄
 qd̄ fit ad factum esse
 Quedā sūt semp. quedā vt frequēt vt nō omnes
 masculī sūt barbati i maxill̄ sp̄s vt frequēter
 Ex singularib⁹ opz vltia accipere
 Equocatōes magis latēt i vltib⁹ q̄ in inferiorib⁹
 Nas⁹ magis fluit i fie mēp qz fis magis ē hūidior
 Omis arbor hīs lata folia fluit
 Fluere ē succū dēsatū habere
 Causa ē ppter eoc⁹ est causa
 Qd̄ q̄al hīs cornua carz dētib⁹ i superiori mādib⁹
 b. iiii.

Auto. i. topicorū

Ex sēsu nob fit mēoria ex mēia mēoria expimētū
Ute dēscēs in aīa ē pncipiū artis. 7 scie
Sētū ē singulari s3 sēsus ē vliū
Principiorū hit nō ē scia s3 intellectus
Ute ē vñū in multis 7 vñū pē multa.
Principia nō cognoscim⁹ p dēmōstrationē s3 per
inductionē vie sensus 7 memorie

Aucto. sup pma librū topicorū ar.

Topos ei grece loc⁹ dī vī idē ē q totū Loc⁹ enī in
Dyaletica siue logica q spēs ē phie duplex ē sc3 in
ti insec⁹ 7 exsec⁹ 7 c. 7 de his tractat in hoc li-
bro Dyaletica dō dī a dya 7 logos qñ dñalis pmo
q: disputatio dyaletica fit int duos sc3 opponētē
et respondentem.

Unūq dō pncipiorū ē sibi pfi fides
Dyaletica ē vtil ad tria sc3 ad exercitatōes
ad obuiationē 7 phie disciplinas
Dyaletica i qñtia ad oēs methador pnci: viā h3
Rethor non s3 p suadebit nec medic⁹ s3 sanabit
Diffinitio est oratio
Propum est qd ē inseparabile
Accūs ē qd ad est vt supra dictū ē
Accūs facit vñū nū cū suo sbco vñ accūtia nu-
merant nūatione subiectorū:
Pō ē opio extranea alicui⁹ notorū fm phia3 quē
admodū posuit eraclit⁹ oīa moueri
Sillūs ē orō in q qbusdā positis aliqd accidit ex
ncēitate pē ea q posita sūt Probabilia sūt
q vñ dē oib⁹ aut plib⁹ vī sapientib⁹ 7 his vī oib⁹
vī plib⁹ vī maxime notis 7 pbabiliorib⁹
Gen⁹ est qd p dīcat de plib⁹
Accūs est qd neq est gen⁹ neq spēs neq ppū neq
dīa: s3 est aliqd rei

Id est triplici idē gñe idē nūo z idē spē
 Inductio ē pcess^a a pticularib⁹ ad vltia
 Qui dubitat q^d o³ deos vereri z parētes hōrare
 nō indiget rōne sed pena
 Qui ē dubitat vtrū nix sit alba vel nō: nō indiget
 rōne s³ sēsu Quot modis dī vñd⁹ oppositorū
 tot modis dī z reliquū Delectatiōi q^d ē cirē
 speculativa nulla tristitia ē admixta
 Dissorū gñz nō s³ balēnatiz positorū dīse sē spēs
 z vñe.

Sequit^r an. ii. topicorū

Nullā gen⁹ denominatiue p^rdicat^r de suis spēs
 b⁹ s³ vñnoce In iusticiā facere nō iest deo
 q^d iusticiā facere id ē q^d spōte nocē s³ spōte no
 cē nō ē i deo: Inuid⁹ ē q^d ēstā^r p^rsperitate bonorū
 Rephēsor ē q^d ēstā^r de p^rsperitate malorū
 Inuidia ē ēstitia in apparēte p^rsperitate alicui⁹
 Loquendū est vt plures sapiendū vō vt pauci
 Animalia s³ nutritū nō tñ augentur
 Scire nō est id q^d reminisci q^d scire p^rtingit circa
 pñtia z futura reminisci aut solum circa futura
 Quēcūq^d insūt species insūt z generi
 Voies vt in phib⁹ sūt mali In pauciorib⁹ at boni
 Mod⁹ nob⁹ mouent^r ōnia q^d in nobis sūt
 Id est susceptibile p^rtrariozū
 Plura pñt vñ esse p^rtraria
 Plura bñ p^rtingit scire s³ nō p^rtingit plura intelli/
 Q^d iuste fit est sciētis q^d iuste ē ignorand⁹
 Quoz gñatōes sē bone ipa q^d bona. s³ r⁹ malo
 Simplicit^r dico q^d nullo addito dico

Sequit^r an. iii. topicorū

Omnia boni appetunt
 Q^d per se est eligibile magis ē eligendū q^d
 q^d propter aliud.

Auto. iii. libri topicorum ar.

Quod plures vult oēs eligunt magis est eligendum

Quod difficilius magis est eligendum quam quod facilius

In iustum non in genere. sed in iusticia in genere est. Ex quo habetur quod occidens in precepto non est in genere predicamenti per se.

Robur consistit in nervis et ossibus

Finis est magis eligendum his que sunt ad finem

Cuius finis est melior. ipsum quoque melius

Amicitia melior est divitiis

Nemo eligat iuvenes in duces quam non pertingat eos esse

prudētes. Tempantia magis est eligenda in iuvenibus quam

senibus. quia iuvenes plus occupantur molestatur.

Si oēs iusti essent nihil utile esset fortitudo. sed si oēs es-

set fortes ad huc utile esset iusticia. ergo melior est iusti-

cia quam fortitudo. Illud quod assimilatur meliori. melius est

Si optimum alicui generis simpliciter ipsum melius est

altero et cōvenit se. ut si optimum homo melior est optio

equo simpliciter homo est melior equo

Licet melius sit philosophari quam ditari. tamen in-

digentibus melius est ditari quam philosophari

Melius est bene vivere quam male vivere

Studere negamus ut ingeniosi videamur

Illud est albius quam nigrum est impmixtius

Tale additum tali facit ipsum magis tale

Sequitur auto. iii. libri topicorum aristotelis

Impossibile est esse aliquid generis particularis quod non

participat naturam aliquam suam speciem. Unde nihil est in

genere quod non sit in aliquo suam speciem. Genus de pluribus parti-

cat quod species. Quod genus plures habet species

Sicut propositum in proposito. sic oppositum in opposito

Donum est datio irredibilis

Nihil prohibet animam suam ipsius scientiam habere

Medius est in eodem genere cum extremis

Si quod omnino ex specie permutatum est illud non pertingit ad plures

permanere Ex quo habemus quod destructa specie impossibile est
in diuisione generis idem numero permanere
Pars nullo modo predicatur de suo toto
Vini non est aqua in vite putrescente quod tamen voluit epedro
Nec dicitur esse tale eo quod possit esse tale. sed quod possit facere tale
Poterit enim deus et studiosus prout agere. sed tamen non sunt huius
Quod fit non est. Non entis non sunt species neque dicitur
Sequitur anto. v. libri topicorum aristotelis

Sed aliquid dicitur esse proprium alteri et non separat ipsum ab
omnibus aliis non bene assignatum est esse proprium
Gratia dicendi proprium assignatur unde proprie
um dicitur semper assignari per notiora
Sed tunc dicitur dupliciter scilicet habere sensum et uti sensum
Coturbat audientes quod frequenter dicitur
Opposita sunt simul natura. Quod sensibile est sensus
secundum intellectum fit quod dubium an sit si non sit quando fecit a sensu.
Et qui omnino instat omnino aduersandus est
Quod per superabundantiam dicitur vni soli provenit
Tres sunt species ignis. scilicet lux flamma et carbo
Et hoc est verum secundum opinionem aliquorum
Impossibile est idem esse proprium pluribus. sed si simpliciter sed si simpliciter
ter magis ad magis maximam ad maximam et epuso
Sequitur anto. sexti libri topicorum aristotelis

Enim maxime eorum que sunt in diffinitione videtur diffinitio
subesse scire Vilius est quod fecisse quod bene fecisse
Quod diffinitiones planissime in diffinitione uti eo quod causa
possit diffinitionis diffinitio Vnde diffinitio non dicitur esse obscura
nec aliquid superfluum continere
Ductio et promensuratio sunt equivoce
Ex quo habet propter quod omne nomen abale in diffinitione est equi-
uocum videlicet quod tria fecit scilicet agere actio rei posse pas-
sionem et ipsam rem passam sine actus in medium
Equivocorum non est diffinitio. vnde soli vni nomen est diffinitio

Au cto. vi. libri topicor arj:

Omne inusuetum est obscurum

Omnes transientes s3 aliq silitudine se transferunt

Imago est cui9 gñatio est per imitationem

Illud est superfluum diffinitioe quo ablato qd rema-
net satis manifestu qd diffinitur

Flegma est humidum p m u a cibo indigestum

Diffinitio d3 dari p pora et notiora q omnis doc-
trina et omnis disciplina ex porib9 et notionibus fit

Uni9 et ei9 d rei n pnt ee ples diffinitoes s3 vna tm

Omnis bona diffinitio d3 constare ex gñe et dñis qui
a ista snt pora et notiora q spēs que diffinitur

Simpliciter notu est qd omnibus notum est

Oppositor eade est disciplina

In diffinitoe vni9 corlatiui d3 poni flatiu9 et eo
iiso qd impossibile est vnu cognosci absq reliquo

Dies e latio solis sup nostru hemisperiu ferē

Grammatica e scia scbedi et reē itelligendi illd q p.

In diffinitoe c9lib3 rei nō d3 poni gen9 ppinquū
et remotu qz in gñe ppinquo fit

Omnis dñ a specifica cū gñe facit speciem

Gen9 ple nō p dicit de differētia

In diffinitoe ppe passiois d3 poni subiectum

Omnis diffinitio data p accñe. vituperanda est

Item diffinitio data p diuisionem copulatiuā et
disiunctiuā vituperanda est

Omnes honorem appetunt

Finis in vnoq9 est optimu gratia cui9 sunt alia

Impossibile ē incorporeu corpe p misceri

Non qui clā sumit s3 qui vult sumere latro est

Sequitur aucto. vii. libri topicor arj.

Oportet id qd maxie dicit et optimu vnu ee nūo

Que vni et eidē nō snt ead. int se nō snt eadē

Facili9 ē destruere q construere et corrumpere q facē

Aucto. vii. libri topicor. ar.

In oia p̄dicta difficilimū est p̄struere diffitōes

Accūs v̄o construere facillimam est

Verisimile ē in m̄ltis magis fieri p̄ctm̄ q̄ in paucis

Vna scia disciplina ē melior altera. l. q̄ c̄tior
est v̄l q̄ melior ē. i. de meliori subiecto

Maiori bono mai⁹ malū oppoī re istātiā

Dyaletica p̄pō ē q̄ quā in p̄lib⁹ sic se h̄ntē nō ē da

Qui ex p̄babiliorib⁹ q̄ sit p̄clūsiō filogizāē coāf

palā ē qm̄ nō bñ filogizat intelligo

Lōcessū ē r̄sp̄dētī nō intelligēt. dicere qm̄ m̄ine

Ille bñ soluit rōem q̄ eā int̄emit. z q̄ f̄lā sit oñdit

Nihil p̄hibz q̄dā f̄lā esse p̄babiliora q̄b⁹ dā veris

Prans soci⁹ ē qui impedit cōe opus

Qui litigatione int̄rogat male disputat

P̄ctm̄ ē aliqd̄ oñdi p̄lōgiora q̄ iest p̄ breuiora. vñ

exp̄sse elicit q̄ p̄ctm̄ ē fieri p̄ p̄lā q̄ p̄t fieri p̄ pau

Doc ē h̄re ingeniū bonū s̄z v̄itatē ciora eq̄bñ

posse eligere bonū v̄l v̄ez z effugere f̄lū

Qui bñ nati sūt bñfacere possant timū q̄ p̄ferē

Qui amāt bonū z odiūt malū de facti d̄scnūt op

Sequūt aucto. p̄mi libri elēchor. ar.

Elenchus est fillogism⁹ p̄ocōis. ab en. i. in fi

ne cōtra et lexis. i. sermo vel dictō. vide su

pra ante libz priorum

Imperiti velut lōge distātes speculantur

Non p̄tingit res ip̄as nobiscū ferre ad disputatō

nē s̄z in disputatōib⁹ noib⁹ pro rebus v̄timur

Noia sūt finita. res v̄o infinite quare necē ē vñā

nomē p̄lā f̄care Qui v̄tutes vocabulor. sūt ig

nari de facili p̄alogizāf. i. decipiūt. Quidā ma

gis appetūt se videre eē sapiētes z nō eē. q̄ eē et

nō videri. Sophistria ē scia apparēs et nō exñ

Sophista ē copio⁹ ab apparēte scia z nō exñte

Auto. ii. elenchor

Duo scopa sapiend quor pma e n metiri de qbus
nonit alia posse metiende onde. i. quicē
Qz adiscete credere Elench⁹ e diction vni⁹ z ei⁹
no nois solu sz reiz nois no sinonimi sz eiusd. sz
ide simplr in eod tpe. Ex nihilo nihil fit
Ead est diffinitio vni⁹ soli⁹ rei tm z rei simplicite
vt hols et vnus hois
Loiaz gnalia sut qbus scitis nescie tm ars sz ipse
ignozatis necesse est arte ignorare
Qes et ydiote vsq ad qd arguunt qz sn arte ptici
pat illd de quo artificialr e logica. vn hem⁹ q du
plex e logica scz artificialis z naturalis
Qes vtm qbusda casibus
Difficile est multa pspicere
Opposid iuxta se pstrare maiora z miora videt
Ex quo hem⁹ q opposita iux se posita magis elu
Jmuriā pati meli⁹ e q alii nocere cescunt

Sequitur auto. ii. elenchor

Quod scim⁹ sepe tnspositū igramus
Ad interrogatiōes plures n e dāda vna rñsio
sz plures Arguere nō est solvere
Vichor dī multiplī vel vt est alicui⁹ possessio vel
vt est p alic⁹ multitudis Nihil dat qd n hz
Nihil phibz eād orōnē ples hñe fallēdi occasiōes
Ditē bone sz honeste sz ispiētiz n rcē. vtēti nō
sūt bone. In nō facere itelligit facere z vtr in
negatione itelligit affirmatio
Nasus curu⁹ dī sim⁹ sz pes curu⁹ dī ritus.
Principiū maxim et difficilimū est optimū
Difficilimū e pncipiū alic⁹ artū iuenire sz ipo iue
to facile est ad dere et augere reliquū
Principiū e mimū in qtitate ptate. vero maxim.
Nota vbu sci yfido. hispalēs epi libro 2° ethiolo

giarq̃ dyalecticā. i. logicā sū phīaz rōnalē p̃mi p.
 in suis dictiōib⁹. i. s̃monib⁹ hūerūt. nō tñ ad ar̃
 redegere p̃uā p̃hos ar̃. ad r̃las q̃s h̃ doctrine
 argumēta p̃duxit et dyalecticā nūcupauit p̃ eo q̃
 in ea de dictis disp̃tat. Nec ille. ṽd̃it at̃ phīa id ē
 amor sapīe a filos. i. amor et sophia. i. sapīa dēa
 in p̃tētes vt dicit Aug⁹. li. xi. de citate ca. xxv
 et ibid⁹ li. viii. c. vi. et vii. scz in phīam id ē nāles
 logicā idēst rōnalē. et ethicā. i. morales q̃ est fīa
 et p̃fectio oīz aliarū tractās de felicitate hūana
 cui oēs phī inuigilauerūt s̃z ang⁹ li. viii. de ciui
 tate dei ca. iii. quoz dēa iā fasciscularit̃ recitata
 tenaci memorie sūt recōmendāt a p̃d̃cārū ar̃t
 anctū succincte et exacte collectarū finis adēst
 iuxta iam p̃inetā librorū phīe ac aliorū quorū dā
 īnflationem quas nō alphabetim p̃ut p̃tib⁹ q̃nq̃
 placuit colligere libuit s̃z ordinate iuxta text⁹ p̃
 cessū de libro in librū sine vlla expōne. p̃p̃t̃ diuīa
 diūsorū ineptā ac min⁹ p̃gruentem expositionē
 ne vicis scriptorū nūc t̃pis irremediabilib⁹ scri
 bas libez. p̃ libro quota. p̃ quota si demū p̃tingerz
 eas d̃ ex his impressis opa quorūcūq̃ diligenti cō
 densare. In laudem et glām dei onipotendū nūc z
 in eū ac vtilitatem quorūlibz studiosorū q̃ has
 tenaci memoria vt philoso. florigerū satagent in
 corpore dicente Seneca e p̃a cviii. In eodē p̃to
 bos herbā q̃rit canis leporē ciconia lacertā siue
 sp̃etē. Valebūt igit̃ vnicuiq̃ p̃ suo ar̃e p̃uētē

Explicit

1213.
Quoniam...
...
...
...
...

Autoritates Aristotelis Se
nece Boetii Platonis Apuley
africanus Empedoclis Por
phirii et Gilberti porritani.

